

spar nord

spar Nord

Risikorapport 2021

CERES

Risikorapporten er udarbejdet i overensstemmelse med oplysningsforpligtelserne fastsat i Capital Requirements Regulation (CRR)-forordningens del 8 samt dertilhørende retningslinjer (ITS 2021/637 af 15. marts 2021). Krav om offentliggørelse af oplysninger omkring individuelt solvensbehov er forankret i Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov (BEK nr. 2155 af 03/12/2020).

Reglerne for kreditinstitutters kapitaldækning er fastsat i Europaparlamentets og -rådets direktiv 2013/36/EU (CRD) og forordning nr. 575/2013 (CRR), herunder tilknyttede delegerede forordninger og guidelines. Regelsættet udspringer af Basel III-reglerne og fastsætter regler om offentliggørelse af kapitalkrav og risikostyring.

Spar Nords offentliggørelse af oplysninger i henhold til regelsættet sker for Spar Nord Bank A/S, cvr. nr. 13737584 samt datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15, som er fuldt konsolideret i koncernen. Såfremt andet ikke eksplicit fremgår af rapporten, er tallene udtryk for koncerntal.

Oplysningsforpligtelserne fastsat i CRR-forordningen samt dertilhørende retningslinjer offentliggøres hovedsageligt via denne risikorapport. I tillæg hertil offentliggør Spar Nord kvartalsvise oplysninger "Additional Pillar 3 Disclosures" på bankens hjemmeside www.sparnord.com/investor-relations/finansiel-kommunikation/risikorapporter/.

Tal i risikorapporten er præsenteret i hele mio. kr., medmindre andet er angivet. Der kan derfor opstå afrundingsdifferencer, fordi sumtotaler er afrundet, og de bagvedliggende decimaler ikke fremgår.

Indhold

Introduktion	1
Forretningsmodel	2
Risikostyring	3
Kapital og solvensbehov	7
Likviditetsrisiko og funding	16
Kreditrisiko	22
Markedsrisiko	41
Operationel risiko	48
Risikoerklæring	51

Sektion 1

Introduktion

2021 bød for Spar Nord på vækst i forretningen både i form af købet af BankNordiks danske aktiviteter og vækst i den eksisterende forretning. En vækst der blev yderligere understøttet med åbning af nye lokale banker i Solrød Stand og Korsør, ligesom der er planer om at åbne flere nye lokale banker i 2022.

Risikobilledet for Spar Nord har som den øvrige del af sektoren været præget af COVID-19 som det altoverskyggende tema. Året har været præget af et blandet nyhedsbillede med volatile aktiv- og energipriser og ikke mindst stigende inflation. På trods af en foranderlig omverden, har banken klaret sig godt igennem året.

Finansielle risici

Igennem 2021 har banken haft en stærk udlånsvækst fra nye, såvel som eksisterende kunder. Denne udlånsvækst tilskrives både opkøbet af BankNordiks danske aktiviteter og organisk vækst, der har været understøttet af et boligmarked med meget høj aktivitet. Risikofaktorer som regulering på boligmarkedet og stigende renter kan potentielt påvirke de historisk høje boligpriser. Derfor har banken et særligt fokus på kreditrisikoen ved nyudlån, hvilket understøttes af øget intern overvågning og kontrol, som i 2021 har påvist et betryggende risikoniveau i banken. Banken har endvidere hensat 65 mio. kr. i et ledelsesmæssigt skøn, som følge af usikkerhed om holdbarheden af prisstigninger på boligmarkedet.

I 2021 har banken kun oplevet beskedne tab på udlån set i lyset af COVID-19, hvilket til dels kan tilskrives de statslige hjælpepakker, der har holdt hånden under erhvervslivet. Banken har fortsat et betydeligt ledelsesmæssigt skøn på nedskrivninger relateret til den fortsatte usikkerhed til COVID-19 på 295 mio. kr. ved udgangen af 2021.

På markedsrisikoområdet har året været præget af øget usikkerhed, med periodevis store udsving på de finansielle markeder og hvor stigende inflation har været det største samtaleemne gennem året. Dette forventes at fortsætte ind i 2022, hvor centralbankernes ageren bliver centralt at følge. Banken har som helhed klaret sig godt igennem året som følge af medvind på aktiemarkedet og fornuftige placeringer i rentebærende instrumenter.

På likviditetssiden vurderes bankens position at være på et komfortabelt niveau. Det kortsigtede likviditetsmål Liquidity Coverage Ratio (LCR) er opgjort til 280 % og det langsigtede likviditetsmål Net Stable Funding Ratio (NSFR) er opgjort til 125 %. Likviditetsnøgletallene realiseres således i markant afstand til såvel lovkrav som bankens egne målsætninger.

Fortsat fokus på ikke-finansielle risici

Banken har under hele pandemien haft en forsigtig tilgang, hvilket har medført, at der ikke har været større smitteudbrud i banken. Den daglige drift har under omstændighederne været relativt upåvirket, særligt som følge af brugen af digitale

hjælpemidler, hvilket også understøttes i de indrapporterede operationelle tab. Derudover viser en række aktive tiltag mod svindlere sin effekt og bankens tab relateret til ekstern svig er reduceret i forhold til år 2020.

Banken har i 2021 intensiveret arbejdet med IT-sikkerhed, da truslen fra de cyberkriminelle fortsat er meget høj. Der er efterhånden talrige eksempler på store danske virksomheder, som rammes af cyberangreb med store økonomiske og omdømmemæssige konsekvenser til følge, hvorfor banken arbejder målrettet på at styrke området.

Environmental, Social and Governance (ESG) fylder tiltagende mere i samfundet, og det afspejler sig i de aktiviteter, der udfolder sig i banken. Banken fokuserer både på de produkter og værditilbud, der tilbydes kunderne, samt bankens eget klimaaftryk.

Kapitalbehov

Spar Nord har ved udgangen af 2021 en stærk kapitalposition. Den egentlige kernekapitalprocent og den samlede kapitalprocent opgøres til henholdsvis 16,3 % og 20,8 %, hvilket er et pænt stykke over bankens kapitalmålsætninger på henholdsvis 13,5 % og 17,5 %. I forhold til kapitalkravet opnås dermed en overdækning på 7,4 procentpoint svarende til 4,5 mia. kr.

Bankens kapitalforhold er i løbet af 2021 blevet påvirket af bankens positive udlånsvækst, herunder købet af BankNordiks danske aktiviteter. Årets resultat efter skat og før renter på hybrid kernekapital bidrager positivt med 1,4 mia. kr. Heraf har Spar Nord til hensigt at udbetale et samlet udbytte på 5,00 kr. pr. aktie for 2021 svarende til 615 mio. kr. Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at der indledningsvist udbetales et udbytte på 2,50 kr. pr. aktie, samt at bestyrelsen får en bemyndigelse til at udbetale yderligere op til 2,50 kr. pr. aktie før udgangen af første halvår 2022.

Samlet set vurderes kapitalforholdene at være solide, og banken er således godt rustet til fortsat vækst i forretningen, og samtidigt parat til at imødekomme en evt. situation med betydelige udsving i de økonomiske konjunkturer.

Fremtidsudsigterne

I 2022 bliver kundernes evne til at tilbagebetale de statslige hjælpepakker fulgt tæt og banken vil gøre sit til at hjælpe de levedygtige virksomheder videre.

Endvidere bliver inflationsudviklingen fortsat fulgt tæt, herunder hvordan renterne påvirkes af det inflationære pres. En udvikling der er væsentlig at følge for, at banken effektivt kan få tilpasset sig ved et potentielt skift i markedsrenterne.

På trods af flere risikofaktorer viser de makroøkonomiske nøgletal og forventninger, at 2022 ventes at blive et år med økonomisk vækst og lav arbejdsløshed, hvilket indikerer positive fremtidsudsigter for kunderne og dermed banken.

Sektion 2

Forretningsmodel

Spar Nord blev grundlagt i Aalborg i 1824 og har historisk været funderet i det nordjyske område, hvor banken stadig er markedsledende.

Siden 2002 har Spar Nord målrettet etableret og ad flere omgange tilkøbt lokale banker uden for Nordjylland, således banken i dag har et landsdækkende distributionsnet med i alt 58 lokale banker.

Spar Nords forretningsmodel er inspireret af franchisetanken, hvor et stort lokalt ejerskab er drivkraften bag kundebearbejdning og forretningskæbelse. Således understøtter forretningsmodellen, at man lokalt selv sætter holdet og bearbejder markedet gennem indsatser og markedsføring. Forretningsmodellen er funderet i decentral beslutningskraft med store lokale frihedsgrader.

Spar Nord tilbyder alle former for finansielle ydelser, rådgivning og produkter og har forretningsmæssigt fokus på private kunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de lokalområder, hvor banken er repræsenteret.

Spar Nord-koncernen består af to indtjeningsenheder: Spar Nords Lokale Banker, herunder leasing til erhvervssegmentet, og Handelsområdet. Hertil kommer et antal stabs- og supportafdelinger i hovedsædet i Aalborg.

Vision og strategi

Spar Nords udgangspunkt er, at bankens største styrke, også i en mere digital verden, fortsat er evnen til at være en nærværende og personlig bank. Uanset hvad fremtiden bringer, vil der være brug for en bank, som er tæt på kunderne, som kender deres virkelighed og forstår deres behov.

Derfor er det Spar Nords vision – det pejlemærke, alle i banken arbejder frem imod – at blive Danmarks mest personlige bank.

Som et led i bestræbelserne på at bringe visionen inden for rækkevidde følger Spar Nord en strategi, der tager afsæt i de tendenser, der aktuelt sætter præg på bankmarkedet, herunder digitaliseringen, det lave renteniveau og de øgede krav fra ny regulering.

Spar Nords strategiske udgangspunkt er, at verden og bankmarkedet vil bevæge sig i en mere digital retning, men at mange kunder også i fremtiden vil ønske at tale personligt med en rådgiver om deres større økonomiske beslutninger.

Kunder

Spar Nords to primære målgrupper er private kunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de lokalområder, hvor banken er repræsenteret.

På privatkundesiden har Spar Nord fokus på helkunder. Det betyder, at Spar Nord – for kunder med sund økonomi – ønsker at være bank for hele familien og at varetage hele familiens finansielle engagement. I det daglige virke har banken således fokus på at fastholde eksisterende helkunder, gøre eksisterende delkunder til helkunder samt tiltrække nye kunder med potentiale.

På koncernniveau har Spar Nord en kreditmæssig eksponering kendetegnet ved en eksponering mod privatkunder, som er større end sektorgennemsnittet, og en generelt god branchemæssig diversifikation i erhvervskundeporteføljen.

På erhvervssiden fokuserer Spar Nord på sunde virksomheder på tværs af brancher. Det er således i vid udstrækning et spørgsmål om lokal erhvervsstruktur og lokalt fokus, hvorledes branchefordelingen i de enkelte bankområder ser ud.

Som udgangspunkt ønsker Spar Nord at være kundens primære pengeinstitut, hvor kundens basisbankforretninger er samlet.

Handelsområdet betjener dels kunder fra Spar Nords Lokale Banker, dels større private og institutionelle kunder med ydelser inden for aktier, obligationer, rente, valuta, kapitalforvaltning samt internationale transaktioner.

Sektion 3

Risikostyring

Risikotagning indgår som et naturligt element i det at drive bankvirksomhed, hvilket stiller store krav til bankens risikoorganisering og risikostyringsmiljø. Spar Nords forretningsaktiviteter medfører eksponering mod kredit-, markeds- og likviditetsrisici samt operationelle risici, herunder IT-, compliance- og omdømmerisiko. Risici knyttet til forandringer i klimaet indgår i styringen af de enkelte risikotyper. Ligeledes er strategiske og regulatoriske risici et væsentligt fokusområde.

For en uddybende beskrivelse af risikostyringen inden for de enkelte risikoområder, herunder en beskrivelse af politik, overvågning og rapportering henvises til de respektive sektioner.

Oplysningsforpligtelser vedrørende ledelsessystemer jf. CRR-forordningens artikel 435, stk. 2 litra a-c er beskrevet i årsrapporten side 28-37.

3.1 Risikoorganisering

Spar Nord har i overensstemmelse med dansk lovgivning etableret en tostrengt ledelsesstruktur bestående af en bestyrelse og en direktion. Endvidere er der etableret funktionsadskillelse mellem enheder, der indgår i forretningstransaktioner med kunder, eller i øvrigt påtager risiko på bankens vegne, og enheder, der har ansvaret for risikostyring.

Opbygningen af Spar Nords risikostyringsorganisation tager udgangspunkt i The Institute of Internal Auditors (IIA) three lines model og fremgår af figur 3.1.

3.2 Bestyrelse

Bestyrelsen har til opgave at varetage den overordnede og strategiske ledelse med henblik på at drive en sund og konkurrencedygtig bank og dermed sikre langsigtet værdi for bankens interessenter.

Med udgangspunkt i de strategiske målsætninger fastsætter bestyrelsen en risikoprofil, som indeholder den risikoappetit inden for bankens væsentligste risikotyper, som bestyrelsen er villig til at acceptere i forhold til at kunne indfri strategien.

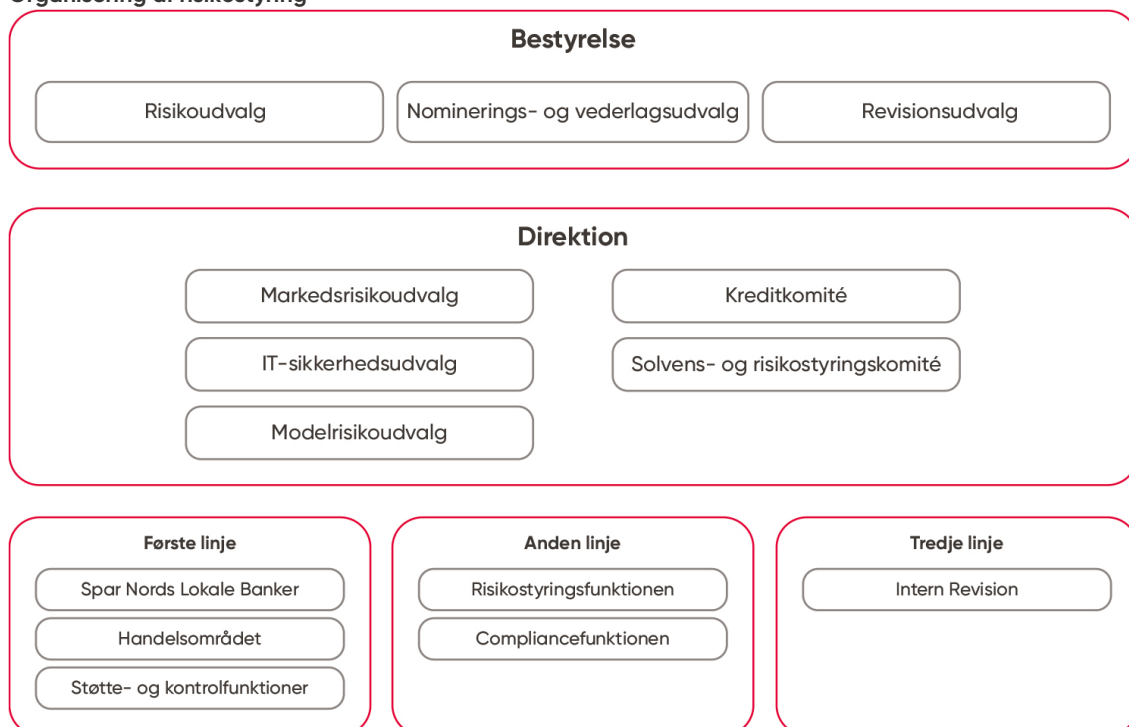
Målet er at sikre sammenhæng mellem Spar Nords vision og strategi samt sikre, at risikoprofilen til enhver tid står i hensigtsmæssigt forhold til bankens kapital- og likviditetsforhold.

Bestyrelsen har fastsat en række risikopolitikker, hvoraf den overordnede håndtering og styring af bankens risici fremgår. Politikkerne gennemgås og godkendes af bestyrelsen mindst en gang årligt.

For at underbygge ledelsesstrukturen har bestyrelsen formuleret et sæt retningslinjer til direktionen, der klart specificerer ansvarsområder og dispositionsmuligheder. Bestyrelsen vurderer og ajourfører retningslinjerne efter behov og mindst en gang årligt.

Figur 3.1

Organisering af risikostyring

Risikostyring

3.3 Bestyrelsesudvalg

Bestyrelsen har nedsat et risikoudvalg, et nominerings- og vederlagsudvalg og et revisionsudvalg. Udvalgenes opgave er at stå for det forberedende arbejde inden bestyrelsens behandling af emner inden for de respektive udvalgsområder.

Med etableringen af bestyrelsesudvalg opnås en bedre udnyttelse af bestyrelsens specifikke kompetencer, og dermed sikres en dybdegående behandling af bestyrelsesmaterialet. Udvalgene har alene et forberedende formål forud for behandlingen i bestyrelsen og har således ingen selvstændig beslutningskompetence.

Udvalgenes kommissorier er tilgængelige på hjemmesiden www.sparnord.dk/om-spar-nord/udvalg. En introduktion til bestyrelsesmedlemmerne og deres kompetencer er findes i årsrapporten side 33-35.

3.3.1 Risikoudvalg

Risikoudvalgets væsentligste opgave er at behandle risikorelaterede forhold, herunder gennemgå og vurdere tilstrækkeligheden og effektiviteten af bankens politikker, retningslinjer og systemer. Desuden rådgiver Risikoudvalget bestyrelsen om bankens overordnede, nuværende og fremtidige risikoprofil og -strategi samt påser, at bestyrelsens risikostrategi implementeres effektivt i banken.

Risikoudvalget består af tre uafhængige bestyrelsesmedlemmer. Der er afholdt fem møder i 2021.

3.3.2 Nominerings- og vederlagsudvalg

Nominerings- og vederlagsudvalgets væsentligste opgave er at forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder vederlagspolitik samt andre beslutninger herom, som kan have indflydelse på risikostyringen. Udvalget forestår endvidere det forberedende arbejde i forhold til processen omkring bestyrelses-evaluering og nominering af bestyrelsesmedlemmer og direktionsmedlemmer.

Løbende og mindst en gang årligt vurderer udvalget direktionens struktur, størrelse, sammensætning og resultater samt udarbejder anbefalinger til bestyrelsen om eventuelle ændringer.

Nominerings- og vederlagsudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer, hvoraf ét er uafhængigt og ét er medarbejdervalgt. Der er afholdt fem møder i 2021.

3.3.3 Revisionsudvalg

Revisionsudvalgets væsentligste opgave er at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold, herunder bl.a. at underrette bestyrelsen om resultatet af den lovpligtige revision. Endvidere overvåger Revisionsudvalget om bankens interne kontrolsystem, Intern Revision og

risikostyringssystemer fungerer effektivt i forhold til regnskabsaflægningen.

Revisionsudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer, hvoraf ét er uafhængigt og ét er medarbejdervalgt. Der er afholdt seks møder i 2021.

3.4 Direktion

Direktionen varetager den øverste daglige ledelse i overensstemmelse med de af bestyrelsen udstukne retningslinjer og risikopolitikker.

Direktionen skal sikre, at risikopolitikker og retningslinjer implementeres i bankens daglige drift samt sikre, at der er forretningsgange eller arbejdsbeskrivelser på alle væsentlige områder.

Direktionen videredelegerer specifikke retningslinjer og bemyndigelser til udvalgte afdelinger i banken for at sikre den praktiske gennemførelse af de af bestyrelsen vedtagne retningslinjer og politikker.

3.5 Direktionsudvalg og -komitéer

Direktionen har nedsat en række komitéer og udvalg, som på specifikke områder bidrager til Spar Nords risikostyring, og som forbereder sager og temer til behandling i direktion og bestyrelse.

3.5.1 Solvens- og risikostyringskomité

Solvens- og risikostyringskomitéen består af et medlem fra hhv. direktionen, Handelsområdet, Kreditkontoret, Økonomiafdelingen og risikostyringsfunktionen. Komitéen mødes kvartalsvis og har til formål at formulere målsætninger og principper for opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov. Solvens- og risikostyringskomitéen indstiller det individuelle solvensbehov til godkendelse i bestyrelsen. Komitéen behandler input fra Markedsrisiko-, IT-sikkerheds- og Modelrisikoudvalget samt Kreditkomitéen, hvilket sikrer, at eventuelle kapitalmæssige konsekvenser behandles i den primære instans for kapital og solvens.

3.5.2 Markedsrisikoudvalg

Markedsrisikoudvalget består af et medlem fra direktionen samt medlemmer fra Handelsområdet, Økonomiafdelingen og risikostyringsfunktionen. Udvalget mødes kvartalsvis og gennemgår udviklingen i Spar Nords positioner, risici og likviditetssituation samt forventningerne til markedsudviklingen og fremtidige planer.

3.5.3 IT-sikkerhedsudvalg

IT-sikkerhedsudvalget består af et medlem fra hhv. direktionen, IT-afdelingen, risikostyringsfunktionen samt udvalgte forretningsdirektører. Udvalget har til opgave at rådgive og behandle sager i relation til IT-sikkerhedspolitikken samt de dertil relaterede regler, procedurer og beredskabsplaner. IT-sikkerhedsudvalget forholder sig ligeledes til bankens IT-risikoprofil.

Risikostyring

3.5.4 Modelrisikoudvalg

Modelrisikoudvalget består af et medlem fra direktionen samt repræsentanter fra risikostyringsfunktionen og Kreditkontoret. Udvalget mødes kvartalsvis og har til formål at diskutere og overvåge styringen af modelrisici samt at behandle indstillinger af nyudviklede og ændrede modeller forud for godkendelse og idriftsættelse.

3.5.5 Kreditkomité

Kreditkomitéen består af to medlemmer fra direktionen og et medlem fra Kreditkontoret. Komitéen behandler kreditsager, der ligger ud over Kreditkontorets bevillingsgrænser eller er af principiel karakter. Komitéen samles flere gange om ugen. Ofte vil sager, der har været behandlet i Kreditkomitéen, blive forberedt til senere behandling i bestyrelsen.

3.6 Første linje

Forretningsenhederne Spar Nords Lokale Banker og Handelsområdet udgør sammen med støtte- og kontrolfunktioner første linje. Den daglige styring af bankens risici sker gennem risikopolitikker, retningslinjer, limits samt en række interne kontroller og foretages på alle væsentlige risikoområder, herunder kredit-, markeds-, likviditet- og operationel risiko. For at understøtte forretningsenhederne i forhold til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering har banken desuden en central AML-funktion, der ligger i første linje.

3.7 Anden linje

Anden linje udgøres af risikostyringsfunktionen og compliancefunktionen. Funktionerne har centrale opgaver med overvågning, kontrol og rapportering af bankens risici og kontrolmiljø.

3.7.1 Risikostyringsfunktionen

Risikostyringsfunktionen er ansvarlig for at opnå et samlet overblik over banken og dens risikoeksponeringer for derigennem at kunne vurdere, hvorvidt der sker betryggende styring heraf. Risikostyringsfunktionens ansvarsområder omfatter bankens risikobehæftede aktiviteter på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici tilhørende outsourcete funktioner. Risikostyringsfunktionen fungerer endvidere som sekretariat for Risikoudvalget og bistår således Risikoudvalget med information om bankens risici.

Risikostyringsfunktionen rapporterer kvartalsvis til bestyrelsen. Risikostyringsfunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

Den risikoansvarlige har direkte referencelinje til direktionen. Afskedigelse af den risikoansvarlige kræver bestyrelsens forudgående godkendelse.

3.7.2 Compliancefunktionen

Compliancefunktionen er ansvarlig for at vurdere og kontrollere overholdelse af gældende lovgivning, branchestandarder, interne regelsæt samt at rådgive om, hvordan compliancerisici reduceres.

Compliancefunktionen rapporterer kvartalsvis til direktionen og halvårligt til bestyrelsen. Compliancefunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan.

Den complianceansvarlige har direkte referencelinje til direktionen. Afskedigelse af den complianceansvarlige kræver bestyrelsens forudgående godkendelse.

3.8 Tredje linje

Intern Revision udgør tredje linje, som med udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan er ansvarlig for at planlægge og udføre operationel revision. Operationel revision omfatter stikprøvevis revision af interne processer, forretningsgange, og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder i forbindelse med regnskabsaflægningen.

Intern Revision er endvidere ansvarlig for at planlægge og udføre revision med det formål at opnå en høj grad af sikkerhed for, at koncern- og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Intern Revision fungerer endvidere som sekretariatsfunktion for revisionsudvalget.

Intern Revision har direkte reference til bestyrelsen og rapporterer løbende til direktion og bestyrelse. Afskedigelse af revisionschefen kræver bestyrelsens godkendelse.

3.9 Rapportering

For at sikre et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for direktion og bestyrelse modtager ledelsen rapportering på de væsentligste risikoområder.

Af figur 3.2 fremgår den risikorapportering, der tilgår bestyrelsen, herunder hyppighed, anvendelsesområde samt det primære indhold af rapporteringen. Bestyrelsen er løbende involveret i at definere det indhold, som ønskes rapporteret.

Sektion 3

Risikostyring

Figur 3.2

Risikopolitikker og retningslinjer		
Governance	Hyppighed	
Risikopolitikker	Årlig	Databeskyttelsespolitik
		Datagovernancepolitik
		Forsikringspolitik
		IT-sikkerhedspolitik
		Kapitalpolitik og Kapitalberedskabsplan
		Kreditpolitik
		Likviditets- og fundingpolitik og Funding- og likviditetsberedskabsplan
		Markedsrisikopolitik
		Modelrisikopolitik
		Politik for IT-risikostyring
		Politik for operationel risiko
		Politik for risikoappetit og risikobegrænsende foranstaltninger på hvidvaskområdet
		Politik for outsourcing af aktivitetsområder
		Politik om Spar Nords oplysningsforpligtelser
		Produktpolitik
Retningslinjer	Årlig	\$70 instruks – Bestyrelsens retningslinjer til direktionen
Risikorapportering		
Risikoområde	Hyppighed	
Overordnet risikostyring	Løbende	Revisionsrapport: Gennemgang af risikoområder.
	Kvartalsvis	Intern Risikorapport: Samlet overblik over udviklingen i de væsentligste risici, herunder de strategiske og regulatoriske risici. Monitorering af Spar Nords risikoprofil. Opfølgning på indikatorer fastsat i genopretningsplan.
	Kvartalsvis	Individuelt solvensbehov (ICAAP): Vurdering af risikoprofilen og opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag. Konklusioner på stresstest og vurdering af kapitalbehovet for de enkelte risici. En gang årligt udarbejdes en udvidet version af rapporten.
	Kvartalsvis	AML-funktionen: Gennemgang af status på kontroller i relation til overholdelse af Hvidvaskloven.
	Halvårlig	Compliance-rapport: Gennemgang af de væsentligste compliancekontroller. Status på igangværende opgaver.
		DPO-rapport: Gennemgang af de væsentligste kontroller i forhold til overholdelse af Databeskyttelsesforordningen og Databeskyttelsesloven. Status på igangværende opgaver.
Kreditrisiko	Årlig	Kredit- og balancerapport: Gennemgang og analyse af aktiver, herunder specifik gennemgang af enkeltexponeringer: Analyse og vurdering af den fremtidige udvikling på væsentlige brancher og aktivområder.
	Halvårlig	Rapportering vedr. svage eksponeringer: Gennemgang af alle svage eksponeringer større end 50 mio. kr.
	Månedlig	Rapportering vedr. engagementsudvidelser over 10 mio. kr. Engagementsudvidelser over 10 mio. kr., som ikke har været behandlet i bestyrelsen.
	Månedlig	Rapportering vedr. overtræk over 1 mio. kr.: Oversigt over alle enkelte overtræk over 1 mio. kr.
	Månedlig	Rapportering på tab over 1 mio. kr.
	Månedlig	Rapportering vedr. overtræksstatistik: Oversigt over overtræksstatistik på alle bankområder
Markedsrisiko	Månedlig	Markedsrisikorapport: Overblik og udvikling i aktuelle rente-, aktie- og valutarisiko. Status på udnyttelse af rammer og instruksgrænser.
Likviditetsrisiko	Månedlig	Likviditetsrapport: Overblik og udvikling i kort- og langsigtede likviditetsrisiko.
	Årlig	Opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici (ILAAP): Samlet opgørelse og vurdering af Spar Nords likviditetsposition og likviditetsrisici. Vurderingen understøtter Spar Nords likviditetsstyring og indgår som element i opgørelse af individuelt solvensbehov.
IT-risiko	Kvartalsvis	Rapportering fra IT-sikkerhed: Væsentlige hændelser eller brud på IT-sikkerheden. Gennemførte awareness-aktiviteter.

Kapital og solvensbehov

Udvikling i 2021

2021 har været et år, hvor Spar Nords kapitalposition har været påvirket af vækst i forretningsomfanget, hvilket har medført en øget risikoeksponering.

Der er i 2021 realiseret et meget tilfredsstillende resultat, der medvirker til den fortsat stærke kapitalposition målt på de realiserede kapitalprocenter og overdækning.

Resultatet medvirker også til, at der fortsat er en komfortabel overdækning til kapitalkravet trods et historisk højt forretningsomfang.

På baggrund af det meget tilfredsstillende resultat for 2021 og i overensstemmelse med bankens udlodningspolitik har Spar Nord til hensigt at udbetale et samlet udbytte på 5,00 kr. pr. aktie for 2021 svarende til 45 % af årets resultat.

Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at der indledningsvist udbetales et udbytte på 2,50 kr. pr. aktie samt, at bestyrelsen får en bemyndigelse til at udbetale yderligere op til 2,50 kr. pr. aktie.

Den samlede udlodning inklusive renter på udstedt hybrid kernekapital er opgjort til 26,5 % af årets resultat ved indregning af en udbyttebetaling på 2,50 kr. pr. aktie for 2021.

Kapitaloverdækningen er reduceret fra 7,6 procentpoint ultimo 2020 til 7,4 procentpoint ultimo 2021. Faldet i overdækningen opstår primært som følge af et forøget forretningsomfang. Væksten i forretningsomfanget kan blandt andet henføres til købet af BankNordiks danske aktiviteter, der medfører en stigning i den opgjorte risikoeksponering, som ikke fuldt ud opvejes af en tilsvarende stigning i kapitalgrundlag. Overdækningen vurderes fortsat som solid.

DEN SAMLEDE RISIKOEKSPONERING

60,5 mia. kr.

2020: 54,9. mia. kr.

EGENTLIG KERNEKAPITALPROCENT

16,3%

2020: 17,2 %

KAPITALPROCENT

20,8%

2020: 21,0 %

INDIVIDUELT SOLVENSBEHOV

9,6%

2020: 9,9 %

KAPITALOVERDÆKNING I PROCENTPOINT

7,4

2020: 7,6

GEARINGSGRAD

8,2 %

2020: 8,6 %

Definition af kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkrav udtrykker den kapital, et pengeinstitut skal reservere til at dække den risiko, som pengeinstituttet har påtaget sig afledt af forrettningens aktiviteter inden for områderne kredit- og markedsrisiko samt operationel risiko.

Det skal sikres, at Spar Nord til ethvert tidspunkt råder over tilstrækkelig kapital, der understøtter fremtidige aktiviteter og vækst. Samtidig skal det sikres, at Spar Nord vil kunne modstå tilbageslag i konjunkturerne. Banken skal således kunne absorbere uventede væsentlige kredittab, væsentlige negative ændringer i værdien af de markedsrisikorelaterede positioner eller tab som følge af en operationel risikohændelse.

Kapital og solvensbehov

4.1 Kapitalpolitik

Kapitalpolitikken danner grundlaget for Spar Nords risikoprofil på kapitalområdet. Formålet med kapitalpolitikken er, at banken til enhver tid overholder den gældende lovgivning, der omfatter følgende tre områder:

- Opgørelse af risikoeksponering, kapitalgrundlag og kapitalkrav
- Opgørelse af individuelt solvensbehov og tilsynsproces
- Markedsdisciplin gennem en række oplysningsforpligtelser

Der er i kapitalpolitikken fastlagt målsætninger for den egentlige kernekapitalprocent og kapitalprocenten. Kapitalmålsætningerne ultimo 2021 er:

- Egentlig kernekapitalprocent på 13,5
- Kapitalprocent på 17,5

I bestræbelserne på at overholde de beskrevne målsætninger er der vedtaget en række retningslinjer, der skal sikre, at styringen af bankens kapitalforhold er tilstrækkelig, og at den gældende lovgivning overholdes.

I kapitalpolitikken er der ligeledes fastlagt en målsætning for gearinggraden på minimum 6 %.

Endelig omfatter kapitalpolitikken Spar Nords udlodningspolitik, hvori det i 2021 har været hensigten at udbetale et ordinært udbytte inden for et interval på 30-50 % af årets nettoresultat.

4.2 Udvikling i kapitalprocenter

Ved anvendelse af overgangsordningen vedrørende IFRS 9 har Spar Nord ultimo 2021 en egentlig kernekapitalprocent på 16,3 %, en kapitalprocent på 20,8 % og et individuelt solvensbehov, der er opgjort til 9,6 %. Overdækningen i forhold til kapitalkravet på såvel den egentlige kernekapitalprocent som kapitalprocenten er på 7,4 procentpoint.

De opgjorte kapitalprocenter ses i figur 4.1 og illustreres i figur 4.3. Overdækningen ses ligeledes i figur 4.1 og specificeres yderligere i figur 4.12 og figur 4.13.

Figur 4.2 viser nøgletallene ved fuld indfasning af IFRS 9.

Figur 4.1

Kapitalprocenter og overdækning ved anvendelse af IFRS 9 overgangsordning

%	2021	2020
Egentlig kernekapitalprocent	16,3	17,2
Kernekapitalprocent	18,3	18,6
Kapitalprocent	20,8	21,0
Individuelt solvensbehov	9,6	9,9
Procentpoint		
Overdækning egentlig kernekapitalprocent	7,4	7,6
Overdækning kapitalprocent	7,4	7,6

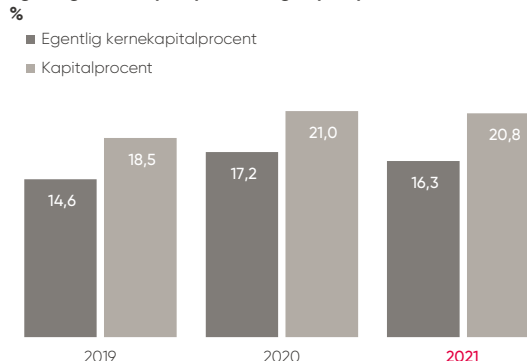
Figur 4.2

Kapitalprocenter og overdækning ved fuld indfasning af IFRS 9

%	2021	2020
Egentlig kernekapitalprocent	16,1	16,5
Kernekapitalprocent	18,0	17,9
Kapitalprocent	20,5	20,4
Individuelt solvensbehov	9,5	9,9
Procentpoint		
Overdækning egentlig kernekapitalprocent	7,2	6,9
Overdækning kapitalprocent	7,2	6,9

Figur 4.3

Egentlig kernekapitalprocent og kapitalprocent

4.3 Kapitalgrundlag

Kapitalgrundlaget består overordnet af egentlig kernekapital, hybrid kernekapital samt supplerende kapital.

Egentlig kernekapital, kernekapital og kapitalgrundlag opgøres med henblik på opgørelse af kapitalprocenterne. Kapitalprocenterne udtrykker bankens kapitalmæssige ressourcer, der skal opfylde egne målsætninger jævnfør kapitalpolitikken samt de regulatoriske krav.

Kapital og solvensbehov

4.3.1 IFRS 9

I 2018 implementerede Spar Nord IFRS 9. De nye regnskabsregler resulterede i en stigning i den samlede nedskrivningssaldo fra 31. december 2017 til 1. januar 2018.

De nye regnskabsregler har medført, at en overgangsordning relateret til IFRS 9-effekten er indført i CRR. Denne overgangsordning er efterfølgende justeret som følge af COVID-19. Overgangsordningen kan tilvælges med henblik på at indfase effekten af IFRS 9 i forbindelse med opgørelsen af kapitalgrundlaget. Overgangsordningen var oprindeligt opdelt i et statisk og et dynamisk element, men består nu af to dynamiske elementer og et uændret statisk element:

- Det statiske element: Afspejler den initiale omkostning ved skift af regnskabsregler.
- To dynamiske elementer: Afspejler omkostningen som følge af en eventuel forværring af de makroøkonomiske udsigter, opgjort som den løbende udvikling i nedskrivningssaldoen for stadie 1 og 2 over to forskellige perioder. De to perioder er henholdsvis 1. januar 2018 til 31. december 2019 og 1. januar 2020 til opgørelsestidspunktet.

Spar Nord har valgt at anvende den kapitalmæssige overgangsordning for både de dynamiske og det statiske element. Banken har ligeledes valgt at håndtere risikoeksponeringen ved at forøge den oprindelige eksponering med IFRS 9-effekterne.

Anvendelsen af overgangsordningen bevirker, at effekten af IFRS 9 efter skat indregnes i kapitalgrundlaget efter en fastsat overgangsordning, der udløber ved udgangen af 2024.

Overgangsordningens forløb er vist i figur 4.4. Det fremgår heraf, at henholdsvis 50 % og 100 % af den opgjorte IFRS 9-effekt efter skat kunne tilbagelægges til den egentlige kernekapital i 2021.

Effekten af den tilvalgte overgangsordning er vist i figur 4.4, hvor det fremgår, at den egentlige kernekapital øges med 174 mio. kr. ultimo 2021.

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2021 – fane 4" vedrørende IFRS 9-effekten.

Figur 4.4

Overgangsordning IFRS 9

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Overgangsordning i %	85	70	50	25	0	0
Overgangsordning i % - COVID-19-initiativ	-	100	100	75	50	25
Stat. element i mio. kr.*	166	136	97	49	0	0
Dyn. element (18-19) i mio. kr.*	22	18	13	6	0	0
Dyn. element (20-) i mio. kr.*	0	278	64	-	-	-
Samlet effekt	188	433	174	0	0	0

*) efter skat

4.3.2 Udstedte kapitalinstrumenter

Spar Nord har udstedt hybrid kernekapital med en samlet hovedstol på 1,2 mia. kr., der er fordelt på tre lån på henholdsvis 330 mio. kr., 600 mio. kr. og 250 mio. kr. De to sidstnævnte udstedelser er foretaget i 2021.

Der er i 2021 sket indfrielse af hybrid kernekapital med en hovedstol på 450 mio. kr. Det udstedte lån blev indfriet i forbindelse med første call dato.

Der er udstedt supplerende kapital med en samlet hovedstol på 1,5 mia. kr., der er fordelt på 5 udstedelser på henholdsvis 436 mio. kr. (SEK 600 mio.), 400 mio. kr., 350 mio. kr., 150 mio. kr. og 200 mio. kr. Sidstnævnte udstedelse er foretaget i 2021.

Bankens udstedte hybrid kernekapital og supplerende kapital er alle etableret med vilkår, der lever op til kravene for indregning i kapitalgrundlaget under CRR. Kapitaludstedelserne indregnes derfor i kapitalgrundlaget med hovedstolen reguleret for tilladt egenbeholdning samt eventuelle ikke-udgiftsførte omkostninger.

Figur 4.5 giver et overblik over kapitaludstedelserne, som indgår i opgørelsen af kapitalgrundlaget.

Se "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2021 – fane 3" for yderligere oplysninger omkring de udstedte kapitalinstrumenter.

Figur 4.5

Udstedt hybrid og supplerende kapital

Mio. kr.	Hovedstol	Første call dato	Udløbsdato
Hybrid kernekapital - DK0030465083	330	15.04.2025	Ingen udløb
Hybrid kernekapital - DK0030484464	600	08.09.2026	Ingen udløb
Hybrid kernekapital - DK0030495668	250	30.09.2027	Ingen udløb
Supplerende kapital - NO0010808033	436	18.10.2022	18.10.2027
Supplerende kapital - DK0030422357	400	19.06.2023	19.06.2028
Supplerende kapital - DK0030431341	150	29.05.2024	29.05.2029
Supplerende kapital - DK0030432075	350	29.05.2024	29.05.2029
Supplerende kapital - DK0030495742	200	30.09.2028	30.09.2033

Kapital og solvensbehov

4.3.3 Opgjort kapitalgrundlag

Kapitalgrundlaget er i løbet af 2021 forøget med 1,0 mia. kr. til 12,6 mia. kr., som det fremgår af figur 4.6. Kapitalgrundlaget er hovedsageligt påvirket af udviklingen på følgende områder:

- Årets resultat efter skat
- Justering af overgangsordning for dynamisk IFRS 9-element samt udvikling i nedskrivningssaldo
- Hensættelse til forventet udbytte for 2021
- Øget fradrag for immaterielle aktiver
- Reduktion i samlet fradrag for ikke-væsentlige finansielle kapitalandele
- Vækst i værdien på væsentlige finansielle kapitalandele
- Indfrielse og udstedelse af hybrid kernekapital
- Udstedelse af supplerende kapital

Årets resultat efter skat og før renter på hybrid kernekapital bidrager positivt med 1,4 mia. kr. I overensstemmelse med udlodningspolitikken har Spar Nord til hensigt at udbetale et samlet udbytte på 5,00 kr. pr. aktie og i alt 615 mio. kr. svarende til 45 % af årets resultat.

Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen at der indledningsvist udbetales et udbytte på 2,50 kr. pr. aktie, hvorfor der i kapitalgrundlaget for 2021 blot afsættes 308 mio. kr. til udbytte. Det er hensigten, at den resterende del på 2,50 kr. pr. aktie udbetales inden udgangen af første halvår 2022, såfremt bestyrelsen vurderer, at der ikke opstår et behov for styrkelse af bankens kapitalgrundlag grundet eventuelle virksomhedsopkøb.

Fradraget for immaterielle aktiver er øget med 258 mio. kr. i forhold til udgangen af 2020, der overvejende forklares af udviklingen i bogført goodwill, der er øget som følge af tilgangen af BankNordiks danske aktiviteter.

Spar Nords samlede nedskrivningssaldo i stadie 1 og 2 er i løbet af 2021 reduceret med 274 mio. kr. Herudover indføres den oprindelige overgangsordning, som det fremgår af figur 4.4. Efter skat reduceres effekten af den anvendte overgangsordning med 258 mio. kr.

Der er i 2021 netto udstedt yderligere 400 mio. kr. i hybrid kernekapital og yderligere 200 mio. kr. er udstedt i form af supplerende kapital.

Der er i 2021 betalt 54 mio. kr. i renter på udstedt hybrid kernekapital.

Det ses i figur 4.6, at det samlede fradrag for finansielle kapitalandele øget med 73 mio. kr. Udviklingen forklares primært af, at værdien på besiddelser af væsentlige finansielle kapitalandele er øget med 238 mio. kr. Fradraget reduceres som følge af et højere bundfradrag idet, at den egentlige kernekapital efter primære fradrag er øget.

Uvæsentlige besiddelser af finansielle kapitalandele ligger på samme niveau som ved udgangen af 2020.

Sondringen mellem ikke-væsentlige og væsentlige besiddelser defineres ved ejerandelen. Under 10 % i ejerandel defineres som ikke-væsentlige besiddelser og en ejerandel på over 10 % defineres som en væsentlig besiddelse.

Figur 4.6

Opgørelse af kapitalgrundlag

Mio. kr.	2021	2020
Aktiekapital	1.230	1.230
Overført resultat	9.384	8.266
Overgangsordning IFRS 9	174	433
Opskrivningshenlæggelser	113	100
Foreslået udbytte	-308	-185
Immaterielle aktiver	-348	-141
Frdrag for NPE-Backstop	-17	0
Frdrag for summen af kapitalandele < 10 %	-56	-132
Frdrag for summen af kapitalandele > 10 %	-247	-95
Forsigtig værdiansættelse	-24	-26
Regulering tilladt beholdning egne aktier	-28	-27
Kunders beholdning af Spar Nord aktier på basis af lånefinansiering	0	0
Egentlig kernekapital efter primære fradrag	9.872	9.422
Hybrid kernekapital	1.173	773
Frdrag for summen af kapitalandele < 10 %	-1	-2
Kernekapital (inkl. hybrid kernekapital) efter fradrag	11.045	10.193
Supplerende kapital	1.516	1.324
Frdrag for summen af kapitalandele < 10 %	-2	-3
Kapitalgrundlag	12.558	11.514

4.4 Den samlede risikoeksponering

Den samlede risikoeksponering (REA) anvendes ved fastsættelse af minimumskapitalkravet samt i opgørelsen af kapitalprocenter, bufferkrav og det individuelle solvensbehov. Risikoeksponeringen udgør grundlaget til fastlæggelse af den kapital, der skal reserveres i forhold til den påtagede risiko.

Som det fremgår af figur 4.7 følger opgørelsen af den samlede risikoeksponering for kredit- og markedsrisiko standardmetoden. Modpartsrisikoen opgøres i henhold til SA-CCR, der blev implementeret i form af CRR II 30/6 2021, mens risikoeksponeringen mod operationel risiko tager udgangspunkt i basisindikatormetoden. Derudover benyttes den udbyggede metode for finansielle sikkerheder.

Figur 4.7

Spar Nords anvendelse af kapitalmodeller

Kreditrisiko	Standardmetoden
Modpartsrisiko	SA-CCR
Værdiansættelse af sikkerheder	Den udbyggede metode
Markedsrisiko	Standardmetoden
Operationel risiko	Basisindikatormetoden
CVA - Kreditværdijustering	Standardmetoden
Forsigtig værdiansættelse	Den forenkede metode

Kapital og solvensbehov

4.4.1 Opgjort risikoeksponering

Spar Nords samlede risikoeksponering er i løbet af 2021 øget med 5,6 mia. kr. således, at den ultimo året udgør 60,5 mia. kr. Figur 4.8 viser opgørelsen af kapitalkravet og den samlede risikoeksponering.

Den samlede risikoeksponering fra kreditrisiko er i 2021 forøget med 4,9 mia. kr. og udgør ultimo året 50,2 mia. kr. Heraf udgør risikoeksponeringen fra OTC-forretninger med finansielle modparter (CVA-risiko) 365 mio. kr. Der er taget højde for, at overgangsordningen for IFRS 9 medfører en øget risikoeksponering. Effekten er opgjort til 183 mio. kr. ved udgangen af 2021.

Det fremgår af figur 4.8, at den øgede risikoeksponering kan henføres til udviklingen i eksponeringer mod primært detailkunder og sekundært selskaber. Det er en generel vækst i forretningsomfanget, herunder tilgangen af BankNordiks danske aktiviteter, der er hovedforklaringen bag denne udvikling.

Risikoeksponeringen afledt af markedsrisiko er i 2021 forøget med 146 mio. kr. til 4,1 mia. kr., hvilket primært kan henføres til en mindre forøgelse af bruttorenterisikoen. Der henvises i øvrigt til sektion 7 for indblik i udviklingen på markedsrisikoen.

Risikoeksponering afledt af operationel risiko er steget med 580 mio. kr. og udgør 6,2 mia. kr.

Figur 4.8

Opgørelse af kapitalkrav og risikoeksponering

Mio. kr.	Kapitalkrav		Risikoeksponering	
	2021	2020	2021	2020
Kreditrisiko inkl. CVA				
Centralregeringer eller centralbanker	0	0	0	0
Regionale eller lokale myndigheder	0	0	0	3
Offentlige enheder	3	3	42	37
Institutter	67	48	840	596
Selskaber	1.504	1.410	18.794	17.619
Detail	1.554	1.334	19.429	16.681
Eksponering sikret ved pant i fast ejendom	300	248	3.746	3.105
Eksponering ved misligholdelse	64	88	796	1.101
Eksponering forbundet med særlig høj risiko	57	67	712	832
Kollektive investeringsordninger	2	0	19	2
Aktieeksponeringer	283	266	3.535	3.325
Andre poster	151	137	1.886	1.715
CVA risiko	29	21	365	262
Kreditrisiko i alt inkl. CVA	4.013	3.622	50.165	45.277
Markedsrisiko				
Gældsinstrumenter	300	285	3.744	3.563
Aktier mv.	26	27	319	334
Valutarisiko	6	7	75	91
Råvarerisiko	0	0	2	6
Markedsrisiko i alt	331	320	4.140	3.994
Operationel risiko i alt	494	448	6.174	5.594
I alt	4.838	4.389	60.479	54.865

4.5 Individuelt solvensbehov

Lov om finansiell virksomhed (FIL) fastsætter krav til det individuelle solvensbehov samt et eventuelt yderligere kapitalkrav. Dette kapitalkrav skal dække de risici, som vurderes ikke at være tilstrækkeligt dækket af minimumskravet på 8 % i henhold til CRR. Det drejer sig eksempelvis om forretningsrisici samt særlige kreditrisici.

Spar Nord anvender den såkaldte 8+ model, som Finanstilsynet anviser i sin vejledning. En 8+ tilgang betyder, at der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 % af den samlede risikoeksponering (søjle I) med tillæg for risici og forhold, der ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af den samlede risikoeksponering. Med andre ord antages almindelige risici at være dækket af kravet om 8 %, og der skal derfor tages stilling til i hvilket omfang, banken har risici derudover, som nødvendiggør et tillæg i det opgjorte solvensbehov (søjle II).

I Finanstilsynets vejledning er der inden for en række risikoområder opstillet benchmarks for, hvor når Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig og dermed medfører et tillæg i det individuelle solvensbehov. Endvidere er der så vidt muligt opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Med afsæt i Finanstilsynets vejledning fastsætter bestyrelsen efter indstilling fra Solvens- og Risikostyringskomiteén det tilstrækkelige kapitalgrundlag og individuelle solvensbehov. Opgørelsesmetoden følger Finanstilsynets vejledning og er baseret på en vurdering af risici inden for de følgende områder:

1. Indtjening
2. Udlånsvækst
3. Kreditrisici
 - Store kunder med finansielle problemer
 - Koncentrationsrisiko: Individuelle kunder
 - Koncentrationsrisici: Brancher
 - Koncentration på sikkerheder
 - Koncentration på geografi
 - Øvrige kreditrisici
4. Markedsrisici
 - Renterisiko
 - Aktierisiko
 - Valutarisiko
 - Kreditspændrisiko
5. Likviditetsrisici
6. Operationelle risici
7. Gearing
8. Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter
9. Store institutter – følsomhedsmatrix for låntagers renterisiko
10. Øvrige risici
 - Bankens forretningsprofil
 - Strategiske risici
 - Omdømmerisici
 - Ejendomme
 - Udfasning af IFRS 9-overgangsordning
 - Fradrag i kapitalgrundlaget for misligholdte eksponeringer

Kapital og solvensbehov

Fastsættelsen af de enkelte områders indflydelse på kapitalbehovet er beregnet dels gennem de metoder, som Finanstilsynet har anvist i vejledningen og dels gennem supplerende beregninger og egne metoder.

Som det fremgår af figur 4.9 er det tilstrækkelige kapitalgrundlag ultimo 2021 opgjort til 5,8 mia. kr., hvilket er en stigning på 413 mio. kr. i forhold til ultimo 2020. Stigningen kan henføres til den øgede risikoeksponering, mens tillæggene er reduceret med 36 mio. kr.

Den samlede risikoeksponering er steget fra 54,9 mia. kr. ultimo 2020 til 60,5 mia. kr. ultimo 2021. Solvensbehovet er ultimo 2021 opgjort til 9,6 % og solvensbehovet er dermed reduceret med 0,3 procentpoint i forhold til ultimo 2020.

Figur 4.9

Tilstrækkeligt kapitalgrundlag fordelt på risikoområder

Mio. kr./% af REA*	2021		2020	
Minimumskrav på 8%				
Kreditrisiko inkl. CVA	4.013	6,6	3.622	6,6
Markedsrisiko	331	0,5	320	0,6
Operationel risiko	494	0,8	448	0,8
I alt	4.838	8,0	4.389	8,0
Tillæg til solvensbehovet				
Kreditrisiko	243	0,4	236	0,4
Markedsrisiko	430	0,7	505	0,9
Operationel risiko	250	0,4	242	0,4
Øvrige risici	65	0,1	41	0,1
Evt. tillæg, som skyldes lovbestemte krav	0	0,0	0	0,0
Tillæg i alt	988	1,6	1.024	1,9
I alt	5.826	9,6	5.413	9,9

*) Risikoeksponering

4.6 Kapitalbuffere

Afledt af implementeringen af kapitalkravsdirektivet CRD IV i FIL er danske pengeinstitutter forpligtet til at skulle overholde flere bufferkrav. Fælles for alle bufferkravene er, at det alene er den egentlige kernekapital, der må anvendes til at opfylde kapitalkravet. I tilfælde af, at et pengeinstitut ikke opfylder kapitalkravet til bufferne, vil det medføre begrænsninger i pengeinstitutts mulighed for at foretage udbyttebetalinger og andre udlodninger.

Det kombinerede kapitalbufferkrav består af krav til en kapitalbevaringsbuffer, en kontracyklisk kapitalbuffer og en eventuel systemisk buffer. Herudover er der et bufferkrav til pengeinstitutter, der er udpeget som SIFI-institutter.

Kapitalbevaringsbufferkravet har til hensigt at sikre en kapitalmæssig mere robust finansiel sektor i form af en styrket egentlig kernekapitalprocent. Kapitalbevaringsbufferkravet er fastsat til 2,5 % af den samlede risikoeksponering.

Det kontracykliske bufferkrav kan Erhvervsministeren fastsætte, hvis det vurderes, at de økonomiske forhold resulterer i øgede samfundsøkonomiske risici.

Det institutspecifikke kontracykliske bufferkrav har siden marts 2020 været frigivet for danske eksponeringer. I juni 2021 har Erhvervsministeren, som opfølgning på en henstilling fra Det Systemiske Risikoråd, besluttet, at den kontracykliske kapitalbuffer genaktiveres til 1,0 % for 3. kvartal 2021 med virkning fra 30. september 2022. Erhvervsministeren har endvidere i december 2021 udtalt, at han vil forhøje den kontracykliske kapitalbuffer med yderligere 1,0 procentpoint fra 4. kvartal 2021, således den kontracykliske kapitalbuffer ultimo 2022 vil udgøre 2,0 % for danske eksponeringer.

Spar Nord skal desuden som et SIFI-institut opfylde et yderligere kapitalbufferkrav, der fastsættes ud fra Spar Nords systemiske vigtighed i den danske banksektor. SIFI-bufferkravet er ultimo 2021 fastsat til 1,0 % af den samlede risikoeksponering.

Erhvervsministeren kan fastsætte et systemisk bufferkrav til brug for at forebygge og begrænse langsigtede, ikke-cykliske, systemiske eller makroprudentielle risici, der ikke er omfattet af CRR. Der er ikke indført en systemisk buffer, der påvirker Spar Nord.

4.6.1 Opgjort kombineret kapitalbufferkrav

Det kombinerede kapitalbufferkrav består ultimo 2021 af kravet til kapitalbevaringsbufferen, den kontracyklisk buffer og kravet til SIFI-bufferen. Det opgjorte kombinerede bufferkrav er vist i figur 4.10.

Figur 4.10

Det kombinerede bufferkrav

	2021	2020
Den samlede risikoeksponering (mio. kr.)	60.479	54.865
Kapitalbevaringsbufferkrav (%)	2,5	2,5
Institutspecifik kontracyklisk bufferkrav (%)	0,0	0,0
SIFI - bufferkrav (%)	1,0	1,0
Kapitalbevaringsbufferkrav (mio. kr.)	1.512	1.372
Institutspecifik kontracyklisk bufferkrav (mio. kr.)	2	2
SIFI - bufferkrav (mio. kr.)	605	549
Det kombinerede bufferkrav (mio. kr.)	2.119	1.922

Som det fremgår af figur 4.10 er det kombinerede kapitalbufferkrav i 2021 øget med 197 mio. kr. Dette er en kombination af en stigning kapitalbevaringsbufferkravet og SIFI-bufferkravet, der begge øges som følge af en forøget risikoeksponering.

Kravet til kapitalbevaringsbufferen opgøres på baggrund af den samlede risikoeksponering og udgør ultimo 2021 2,5 % af den samlede risikoeksponering. Kravet i procent er uændret i forhold til ultimo 2020.

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Det institutspecifikke kontracykliske bufferkrav udgør 2 mio. kr. ultimo 2021. Bufferen er opgjort på baggrund af den geografiske fordeling af bankens krediteksponering. Fordelingen af krediteksponeringer, der er relevant for beregning af det kontracykliske bufferkrav, er vist i figur 4.11. Det ses, at banken langt overvejende er eksponeret mod Danmark.

Figur 4.11

Geografisk fordeling af krediteksponeringer

%	2021		2020	
	Eksponering	Buffer-sats	Eksponering	Buffer-sats
Danmark	96,8	0,0	96,8	0,0
Tyskland	1,1	0,0	1,0	0,0
Sverige	0,2	0,0	0,3	0,0
Norge	0,3	1,0	0,4	1,0
Storbritannien	0,1	0,0	0,3	0,0
USA	0,2	0,0	0,1	0,0
Øvrige lande	1,4	0,0	1,2	0,0

SIFI-bufferkravet opgøres til 1,0 % af den samlede risikoeksponering.

Standardformat for offentliggørelse af oplysningerne vedrørende kravet om overholdelse af kravet om en kontracyklisk kapitalbuffer fremgår af "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2021 - fane 16-17".

4.7 Overdækning i forhold til kapitalkrav

Figur 4.12 viser, at den egentlige kernekapitalprocent ultimo 2021 er opgjort til 16,3 % svarende til en overdækning på 7,4 procentpoint i forhold til kravet til egentlig kernekapital.

Kapitalprocenten er ultimo 2021 opgjort til 20,8 % svarende til en overdækning på 7,4 procentpoint i forhold til det samlede kapitalkrav, som vist i figur 4.13.

Figur 4.12

Overdækning i forhold til krav til egentlig kernekapital

Mio. kr./% af REA*	2021		2020	
Grundlagskrav på 4,5 %	2.722	4,5	2.469	4,5
Tillæg til solvensbehovet	556	0,9	576	1,0
Kombineret bufferkrav	2.119	3,5	1.922	3,5
Kapitalkrav fra hybrid kernekapital	0	0,0	244	0,4
Kapitalkrav fra supplerende kapital	0	0,0	33	0,1
Kapitalkrav	5.396	8,9	5.244	9,6
Egentlig kernekapital	9.872	16,3	9.422	17,2
Overdækning	4.476	7,4	4.178	7,6

*) Risikoeksponering

Figur 4.13

Overdækning i forhold til kapitalkrav

Mio. kr./% af REA*	2021		2020	
Minimumskravet på 8%	4.838	8,0	4.389	8,0
Tillæg til solvensbehovet	988	1,6	1.024	1,9
Kombineret bufferkrav	2.119	3,5	1.922	3,5
Kapitalkrav	7.945	13,1	7.335	13,4
Kapitalgrundlag	12.558	20,8	11.514	21,0
Overskydende supplerende kapital	-137	-0,2	0	0,0
Overdækning	4.476	7,4	4.178	7,6

*Risikoeksponering

4.8 Gearingsgrad

Gearingsgraden beregnes som kernekapitalen sat i forhold til den samlede eksponering. Spar Nord har fastsat procedurer med det formål at mitigerer risikoen for overdreven gearing samt sikre identifikation, styring og overvågning af gearingsrisikoen. Herudover er der udarbejdet metoder til at måle risici for overdreven gearing samt metoder til at vurdere væsentlige ændringer for gearingsgraden.

Implementeringen af CRR II 30/6 2021 medførte en grænseværdi på 3,0 % svarende til en maksimal gearing på cirka 33 gange kernekapitalen. Spar Nord overholder både dette mål samt egen målsætning på minimum 6 % med en solid margin, idet gearingsgraden ultimo 2021 er opgjort til 8,2 %, som vist i figur 4.14. Denne opgørelse er sket på baggrund af det opgjorte kapitalgrundlag, der følger reglerne for overgangsordning af IFRS 9. Ved anvendelse af en kernekapital, der opgøres i forhold til et fuldt indfaset regelsæt, vil gearingsgraden være opgjort til 8,1 %.

Figur 4.14

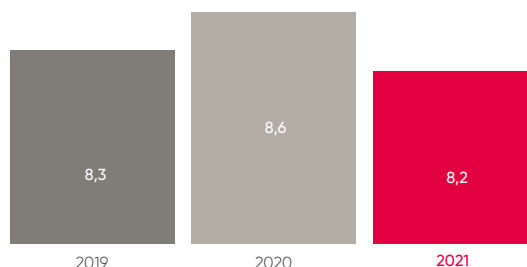
Gearingsgrad

%	2021	2020
Gearingsgrad - IFRS 9 overgangsordning	8,2	8,6
Gearingsgrad ved fuld indfaset IFRS 9	8,1	8,3

Figur 4.15 illustrerer den opgjorte gearingsgrad i perioden 2019-2021.

Figur 4.15

Gearingsgrad

Kapital og solvensbehov

4.9 Nedskrivningsegne passiver

Finanstilsynet og Finansiell Stabilitet har i henhold til Lov om finansiell virksomhed udarbejdet planer for afvikling af nødlidende pengeinstitutter. I forbindelse med disse planer skal der fastsættes et krav til nedskrivningsegne passiver (NEP-krav).

Det generelle afviklingsprincip for SIFI-institutter er, at de skal kunne restruktureres og sendes tilbage på markedet med tilstrækkelig kapitalisering til at sikre markedets tillid.

BRRDII er et opdateret krisehåndteringsdirektiv, der er implementeret i dansk lovgivning ultimo 2020, og har medført yderligere justeringer til indfasningen af NEP-kravet gældende fra og med primo 2022. NEP-kravet er opdelt i to elementer:

- Tabsabsorberingsbeløb: Fastsættes til solvensbehovet
- Rekapitaliseringsbeløb: Fastsættes til solvensbehovet plus det kombinerede bufferkrav med undtagelse af det kontracykliske bufferkrav.

Herudover skal Spar Nord opfylde et særskilt krav svarende til det kombinerede bufferkrav jf. afsnit 4.6.

NEP-kravet er primo 2022 indfaset med 80 % og indfases primo 2023 yderligere 10 procentpoint. Primo 2024 er NEP-kravet fuldt indfaset. Det særskilte krav er fuldt indfaset svarende til det kombinerede bufferkrav, der er beskrevet i afsnit 4.6.

Finanstilsynet har fastsat Spar Nords NEP-krav til 19,9 % pr. 1. januar 2022. Fuldt indfaset er NEP-kravet fastsat til 23,2 % pr. 1. januar 2024. NEP-kravet kalibreres løbende således, at det kalibrerede krav er tilpasset gældende bufferkrav og det aktuelt opgjorte solvensbehov. Det kalibrerede NEP-krav pr. 1. januar 2022 er højere end kravet, der er fastsat af Finanstilsynet og vist i figur 4.16.

Primo 2022 er NEP-kravet kalibreret til 20,1 %, og et fuldt indfaset NEP-krav kan opgøres til 22,8 %. Det fuldt indfasede kalibrerede NEP-krav er opgjort lavere end det fastsatte krav fra Finanstilsynet.

Figur 4.16

NEP- og bufferkrav - Kalibreret

%	01.01.22	01.01.24
Solvensbehov	9,6	9,6
Krav til tabsabsorberingsbeløb	9,6	9,6
Solvensbehov	9,6	9,6
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,5	2,5
SIFI-bufferkrav	1,0	1,0
Indfasning	-2,6	0,0
Krav til rekapitaliseringsbeløb	10,5	13,1
Samlet NEP-krav	20,1	22,8
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,5	2,5
SIFI-bufferkrav	1,0	1,0
Kontracyklisk bufferkrav	0,0	2,0
Samlet NEP- og kombineret bufferkrav	23,6	28,3

NEP-kravet forventes overvejende opfyldt af konverterbare fordringer ("kontraktlig bail-in"), herunder egentlig kernekapital, Tier-1 (hybrid kernekapital) og Tier-2 (supplerende kapital), med en restløbetid højere end 1 år. Herudover vil kapital defineret som Senior Non-Preferred kunne anvendes. Senior Non-Preferred er foranstillet de nuværende kapitalinstrumenter (egentlig kernekapital, Tier-1 og Tier-2 kapital) og skal ligeledes have en restløbetid, der er højere end 1 år.

Der er også mulighed for at opfylde kravet delvist med seniorudstedelser under hensyntagen til, at subordineringskravet er opfyldt i henhold til BRRDII.

Subordineringskravet definerer omfanget af, hvor meget af kapitalbasen, der skal være subordoneret. Opfyldelsen af det særskilte krav i form af det kombinerede kapitalbufferkrav indgår i opfyldelsen af subordineringskravet. Spar Nords subordineringskrav er af Finanstilsynet fastsat til 19,9 % pr. 1. januar 2022 og 24,2 % pr. 1. januar 2024.

Der er ikke indregnet seniorudstedelser i de opgjorte nedskrivningsegne passiver ultimo 2021. Spar Nord har ved udgangen af 2021 udstedt Senior Non-Preferred (SNP) for 4,8 mia. kr. I løbet af 2022 forventer banken at udstede yderligere Senior Non-Preferred i niveauet 2 mia. kr.

Spar Nords udstedelse af Senior Non-Preferred er fordelt på syv udstedelser i valutaerne DKK, SEK og NOK. Der udstedt 1,8 mia. DKK, 2,1 mia. SEK (1,5 mia. DKK) og 2,2 mia. NOK (1,6 mia. DKK).

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Figur 4.17 giver et overblik over Spar Nords Senior Non-Preferred-udstedelser.

Figur 4.17

Udstedt Senior Non-Preferred (SNP)

Mio. kr.	Hovedstol	Første call dato	Udløbsdato
SNP-obligationer - DK0030454129	1.350	05.12.2024	05.12.2025
SNP-obligationer - DK0030454202	400	05.12.2024	05.12.2025
SNP-obligationer - DK0030489349	581	26.05.2025	26.05.2026
SNP-obligationer - DK0030454046	908	05.12.2022	05.12.2023
SNP-obligationer - NO0011002537	560	26.05.2027	26.05.2028
SNP-obligationer - NO0011002602	709	26.11.2025	26.11.2026
SNP-obligationer - NO0011037434	373	30.06.2031	30.06.2032

På basis af den samlede risikoeksponering pr. ultimo 2021 kan overdækningen på det samlede NEP- og kombinerede bufferkrav opgøres til 3,1 mia. kr. svarende til en overdækning på 5,1 procentpoint i forhold til det kalibrerede NEP-krav pr. 1/1 2022. Dette ses i figur 4.18. Både det fastsatte og kalibrerede krav er opfyldt pr. 1/1 2022.

Figur 4.18

Overdækning kalibreret NEP-krav

Mio. kr./%	01.01.2022
Kapitalgrundlag	12.558
Non-preferred seniorkapital	4.822
Andre nedskrivningseggede passiver	0
Samlet kapital	17.380
Fradrag - særskilt kombineret bufferkrav	-2.119
Nedskrivningseggede passiver i alt	15.261
NEP- og kombineret bufferkrav	14.299
NEP-krav	12.181
Overdækning NEP-krav	3.081
NEP- og kombineret bufferprocent	28,7
NEP-procent	25,2
Overdækning NEP-krav i procentpoint	5,1

4.10 Interne ratingbaserede modeller

Spar Nord har anvendt interne modeller i styringen af kreditrisiko i over 10 år og har siden 2018 arbejdet intensivt mod at ansøge om tilladelse til at overgå til anvendelse af interne ratingbaserede modeller (IRB) til opgørelse af risikoeksponeringen afledt af kreditrisiko. Dette sker med baggrund i udpegningen til SIFI-institut, og afledt heraf et ønske om at nuancere kreditrisikostyringen yderligere.

Banken anvender i dag standardmetoden til opgørelse af risikoeksponeringen. Ved at anvende interne ratingbaserede modeller kan der tildeles retvisende risikovægte for aktiverne inden for kreditrisiko. Som følge af den overordnede gode kreditkvalitet i Spar Nords engagementer forventes det, at anvendelse af ratingbaserede modeller vil medføre lavere risikovægte og dermed en mere hensigtsmæssig kapitalanvendelse. De forventede lavere risikovægte vil medvirke til at understøtte bankens fremtidige konkurrenceevne.

Spar Nord forventer i 2022 at færdiggøre det strategiske projekt, der i 2023 skal sikre implementering af interne ratingbaserede modeller (IRB) og fra 2024 danne grundlag for en mere optimal kapitalanvendelse i banken.

4.11 Kommende lovgivning

Der er i 4. kvartal 2021 offentliggjort lovforslag til nye regelsæt for opgørelse af risikoeksponeringen. De nye regelsæt (CRR III) vil medføre markante ændringer til den nuværende praksis.

CRR III vil medføre regulatoriske ændringer på samtlige områder relateret til opgørelse af risikoeksponering:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- CVA (Credit Valuation Adjustment)
- Krav til gearingsgrad for SIFI-institutter
- Håndtering af IRB-modellering

Spar Nord forventer at skulle kunne håndtere nye regulatoriske krav vedrørende kreditrisiko, markedsrisiko, operationel risiko og CVA primo 2025.

Likviditetsrisiko og funding

Udvikling i 2021

Ultimo 2021 er Spar Nords likviditetssituation styrket yderligere i forhold til 2020. LCR-nøgletallet opgøres således til 280 % ultimo 2021 mod 241 % ultimo 2020. NSFR opgøres ultimo 2021 til 125 %. Den strategiske likviditet opgøres til 33,0 mia. kr., hvilket er en stigning på 3,0 mia. kr. sammenlignet med 2020.

Ultimo 2021 udgør Spar Nords samlede funding 84,5 mia. kr., hvilket er en forøgelse på 7,5 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2020. Indlån udgør ultimo 2021 75 % af den samlede funding og er således fortsat bankens væsentligste fundingkilde.

LIQUIDITY COVERAGE RATIO (LCR)

280 %

2020: 241 %

NET STABLE FUNDING RATIO (NSFR)

125 %

STRATEGISK LIKVIDITET

33 mia. kr.

2020: 30 mia. kr.

ANDEL AF BEHÆFTEDE AKTIVER

1,7 %

2020: 4,3 %

Definition af likviditetsrisiko

Ved likviditetsrisiko forstås, at Spar Nord ikke kan opfylde sine betalingsforpligtelser samtidig med opfyldelse af likviditetskrav i lovgivningen. Det er ligeledes en likviditetsrisiko, såfremt manglende finansiering/funding forhindrer Spar Nord i at opretholde den vedtagne forretningsmodel eller, at Spar Nords omkostninger til likviditetsfremskaffelse stiger uforholdsmæssigt meget.

Spar Nord er generelt eksponeret mod likviditetsrisiko, når udlåns-, investerings- og funding-aktiviteter resulterer i cash flow mismatch.

5.1 Likviditets- og fundingpolitik

Likviditets- og fundingpolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risikoprofil for likviditetsrisiko og finansieringsstruktur samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet med henblik på lønsomt at understøtte forretningsmodellen.

Målet med likviditets- og fundingpolitikken er at sikre, at banken til enhver tid har en likviditetsrisiko, der står i et naturligt forhold til den overordnede risikoprofil. Likviditets- og fundingpolitikken skal ligeledes sikre, at banken til enhver tid har en tilstrækkelig håndtering og styring af likviditeten, kan opfylde sine betalingsforpligtelser, overholde gældende lovgivningskrav samt understøtte fremtidige aktiviteter og vækst. Endelig skal likviditets- og fundingpolitikken sikre en finansieringsstruktur, som medfører sammenhæng mellem risiko og pris.

Det er Spar Nords målsætning, at bankens Liquidity Coverage Ratio (LCR) minimum udgør 125 % i henhold til LCR-forordningen. Samtidig er målsætningen at Net Stable Funding (NSFR) holder sig over 105 %. Det er ligeledes en målsætning at holde sig inden for grænseværdierne for funding ratio og likviditetspejlemærket fastsat i Tilsynsdiamanten.

Sektion 5

Likviditetsrisiko og funding

Figur 5.1

Likviditetsstyring i Spar Nord

	Kortsigtet likviditetsstyring		Likviditets-stresstest	Styring af funding-kilder og -behov	Fundingprofil	Langsigtet likviditetsstyring	Langsigtet likviditetsstyring
Område	Styring af intra day likviditet	Ratio 30 dages-regel	Likviditets-stresstest	Likviditetsfrem-skrivning	Fundingstruktur	Strategisk likvi-ditet	Net Stable Fun-ding Ratio
Styringsredskab	Opgørelse af intra day likviditet	GAP analyse/Simulerings-værktøj	GAP analyse/Fremsskrivning	GAP analyse/Fremsskrivning	GAP analyse	GAP analyse	GAP analyse
Formål	Sikre at banken på kort, operationelt sigt altid kan svare sine forpligtelser	Sikre at banken på et kort 30-dages sigt har tilstrækkelig likvide aktiver af god kvalitet til at imødestå et hårdt stressscenario	Sikre at banken i rimelig tid er opmærksom på fremtidige likviditets- og refinansieringsrisici	Sikre at banken har en diversificeret og balanceret fundingstruktur og refinansieringsrisiko	Sikre at banken har en fundingstruktur, der er i overensstemmelse med bankens risikoappetit på fundingsiden	Sikre at banken på langt sigt har inddækket et evt. indlåns-udlåns-mismatch	Sikre at banken har balance mellem tilgængelig stabil funding i forhold til behovet for stabil funding
	Sikre opfyldelse af intra day likviditet	Sikre opfyldelse af Liquidity Coverage Ratio (LCR) jf. CRR	Stresstest udarbejdes på 12 måneders sigt	Sikre at banken har overblik over fremtidigt funding-behov fordelt på fundingkilder		Sikre opfyldelse af Finanstilsynets Funding Ratio jf. Tilsynsdiamanten	Sikre bankens opfyldelse af Net Stable Funding Ratio jf. CRR
Fastsættelse af risikoniveau	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål
Disponerende enhed	Markets	Markets	Direktionen	Direktionen	Direktionen	Direktionen	Direktionen
Kontrollerende enhed	Markedsrisiko og likviditet	Markedsrisiko og likviditet	Markedsrisiko og likviditet	Økonomi og regnskab	Økonomi og regnskab	Økonomi og regnskab	Markedsrisiko og likviditet
Rapporteringsenhed	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring
Rapporteringsfrekvens, bestyrelse	Månedlig	Månedlig	Kvartalsvis	Kvartalsvis	Månedlig	Månedlig	Kvartalsvis

5.2 Styring, overvågning og rapportering

Med udgangspunkt i de af bestyrelsen fastsatte politikker og målsætninger har direktionen udstukket operationelle rammer og specifikke limits, hvor likviditetsstyringsfunktionen i Handelsområdet har ansvaret for styring af den kortsigtede likviditet. Funding i Økonomiafdelingen har ansvaret for kontrol og overvågning af den langsigtede likviditet.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opføre, overvåge og kontrollere, at Spar Nords likviditetsrisiko ligger inden for de tildelte rammer. Der foretages regelmæssig rapportering til direktion, bestyrelse og Finanstilsyn.

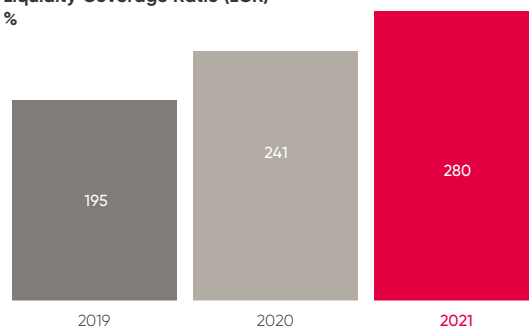
5.3 Kortsigtet likviditet

Spar Nord arbejder med faste modeller til overvågning og styring af bankens kortsigtede likviditet, herunder daglig styring af LCR og intradag likviditet samt løbende udarbejdelse af stresstests.

Som det fremgår af figur 5.3 og illustreres i figur 5.2 opgøres LCR ultimo 2021 til 280 %, hvilket er markant over målsætningen om en LCR på minimum 125 %. Overdækningen på 155 procentpoint ift. målsætningen svarer til 14,2 mia. kr. i overskudslikviditet. Opgjort ift. lovkravet på 100 % udgør overskudslikviditeten 16,5 mia. kr. LCR blev ultimo 2020 opgjort til 241 %.

Figur 5.2

Liquidity Coverage Ratio (LCR) %

Figur 5.3

Liquidity Coverage Ratio (LCR)

Mio. kr.	2021	2020
Likviditetsberedskab	25.688	23.844
Likviditetskrav	9.161	9.876
LCR (%)	280	241

Likviditetsberedskabet iht. LCR udgøres i al væsentlighed af statsfordringer (Level 1A aktiver) og realkreditobligationer med særdeles stor likviditet og særdeles høj kreditkvalitet (Level 1B aktiver).

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2021 – fane 30" vedrørende Liquidity Coverage Ratio.

Likviditetsrisiko og funding

5.4 Langsigtet likviditet

Den strategiske likviditet opgøres som indlån ekskl. repoforretninger, seniorlån, udstedte obligationer, efterstillede kapitalindskud og egenkapital fratrucket udlån ekskl. reverse repoforretninger. Dog medregnes efterstillede kapitalindskud, hybrid kernekapital, seniorlån og udstedte obligationer, som har kontraktuelt forfald inden for 12 måneder, ikke i opgørelsen af strategisk likviditet.

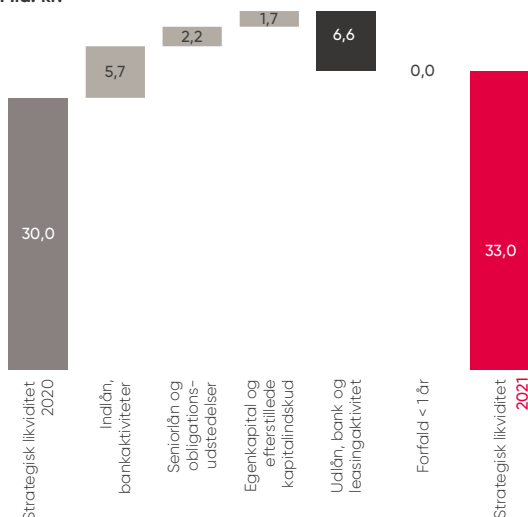
Ved udgangen af 2021 opgøres den strategiske likviditet til 33,0 mia. kr. Niveauet udtrykker en styrket likviditet på 3,0 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2020, hvor strategisk likviditet blev opgjort til 30,0 mia. kr.

Udviklingen i den strategiske likviditet gennem 2021 er illustreret i figur 5.4, og figur 5.5 viser udviklingen i perioden 2019-2021.

Sammenlignet med 2020 er bankens indlån forøget med 5,7 mia. kr., mens seniorlån og obligationsudstedelserne samtidig er steget med 2,2 mia. kr. I samme periode er udlån øget, hvilket reducerer strategisk likviditet med 6,6 mia. kr. Endelig bidrager egenkapital og efterstillede kapitalindskud positivt til strategisk likviditet med 1,7 mia. kr.

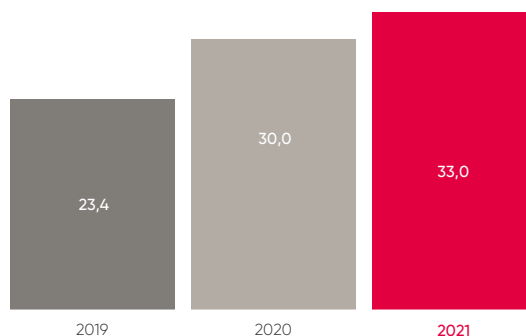
Figur 5.4

Udvikling i strategisk likviditet
Mia. kr.

Figur 5.5

Strategisk likviditet
Mia. kr.

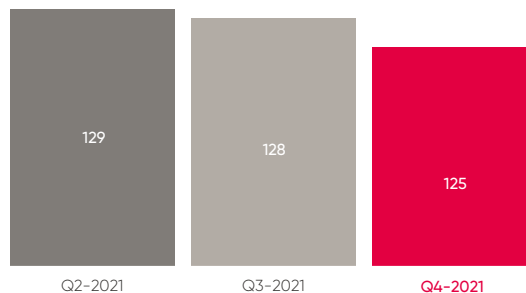

NSFR er opgjort og indberettet siden ultimo juni 2021 jf. gældende lovgivning og indberettes kvartalsvis til Finanstilsynet. Figur 5.6 viser en oversigt over NSFR-opgørelsen for de seneste tre kvartaler.

Ultimo 2021 opgøres NSFR til 125 %, hvilket er et komfortabelt niveau over bankens målsætning på 105%. Overdækningen på 20 procentpoint ift. målsætningen svarer til 15,5 mia. kr. i overskudslikviditet. Opgjort ift. lovkravet på 100 % udgør overskudslikviditeten 19,3 mia. kr.

Figur 5.6

Net Stable Funding Ratio (NSFR)
%

Likviditetsrisiko og funding

5.5 Stresstest

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. udarbejdes interne likviditetsstresstests baseret på LCR. Stresstestene udarbejdes for en 12-måneders periode og opgøres i tre fast definerede scenarier: et virksomhedsspecifikt, et markedsspecifikt og et kombinationsscenario. Alle scenarier opgøres uden ledelsesmæssig indgriben. De udarbejdede stresstests har levet op til de interne målsætninger i hele perioden.

Figur 5.7 og figur 5.8 viser resultatet af likviditetsfremskrivningen i et hårdt stressscenario, hvor der i likviditetsstyringen opereres med en 3-måneders overlevelseseperiode. Foruden forfald på penge- og kapitalmarkedsfunding inkluderer stressscenarioet et massivt stress på indlånsbasen, fortsat udlåns-vækst og stress af obligationsbeholdningen.

Ultimo 2021 viser fremskrivningen i figur 5.7, at likviditetsberedskabet reduceres med 7,7 mia. kr. over fremskrivningsperioden på 12 måneder, og figur 5.8 viser samtidig at banken i et hårdt stressscenario lever op til lovkravet på LCR i den fulde fremskrivningsperiode på 12 måneder.

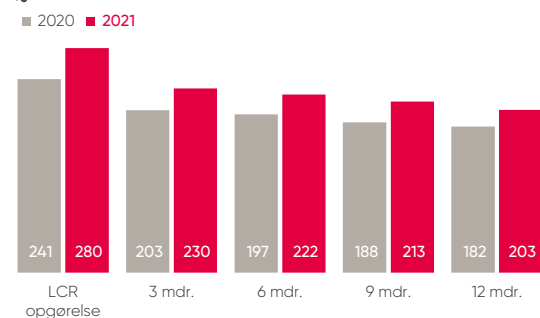
Figur 5.7

Afløb af likviditetsberedskab i et hårdt stressscenario

Mio.kr. / %	Likviditetsberedskab		Akkumuleret afløb	
	2021	2020	2021	2020
Opgørelsesperiode	25.688	23.844		
3 måneder	22.258	19.407	-13,4	-18,6
6 måneder	21.179	18.441	-17,6	-22,7
9 måneder	19.785	17.046	-23,0	-28,5
12 måneder	17.976	16.111	-30,0	-32,4

Figur 5.8

LCR fremskrevet i et hårdt stressscenario

5.6 Likviditetspejlemærke

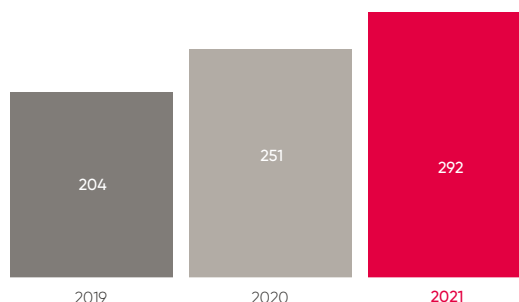
Finanstilsynets likviditetspejlemærke er baseret på en fremskrevet version af LCR, hvor der anvendes en tilpasset opgørelse af likviditeten i tælleren, mens tidshorisonten for nævneren udvides til at dække perioden til og med 3 måneder.

Spar Nord har siden implementering af Likviditetspejlemærket i Tilsynsdiagrammen realiseret et niveau

markant over kravet på 100 %, hvilket ses af den historiske sammenligning i figur 5.9.

Figur 5.9

Likviditetspejlemærke %

5.7 Funding- og forfaldsstruktur

Spar Nords aktiviteter finansieres overvejende gennem fire fundingkilder:

- Kundeindlån
- Lån eller repotransaktioner hos andre kreditinstitutter og Nationalbanken
- Udstedte obligationer og seniorlån, herunder Senior Non-Preferred
- Efterstillede kapitalindskud og egenkapital

Spar Nords fundingstruktur er vist i figur 5.10. Samlet set er bankens funding ultimo 2021 forøget med 7,5 mia. kr. til 84,5 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2020. Den mest markante ændring i Spar Nords funding er en stigning i indlån (inkl. repo) på 5,4 mia. kr., hvilket hovedsageligt stammer fra køb af BankNordiks danske aktiviteter. Indlån er fortsat Spar Nords største fundingkilde og udgør ultimo 2021 75 % af Spar Nords samlede funding.

Figur 5.10

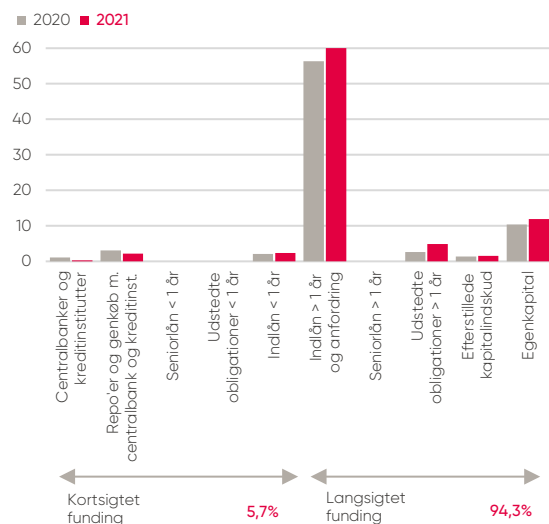
Fundingstruktur

Mio. kr./%	2021	2020	2021	2020
Centralbanker og kreditinstitutter	267	1.065	0,3	1,4
Repo'er og genkøb med centralbanker og kreditinstitutter	2.185	3.102	2,6	4,0
Seniorlån < 1 år	0	0	0,0	0,0
Udstedte obligationer < 1 år	0	0	0,0	0,0
Indlån < 1 år	2.363	2.121	2,8	2,8
Indlån > 1 år og anfordring	61.412	56.295	72,7	73,1
Seniorlån > 1 år	0	0	0,0	0,0
Udstedte obligationer > 1 år	4.845	2.670	5,7	3,5
Efterstillede kapitalindskud	1.523	1.333	1,8	1,7
Egenkapital	11.924	10.390	14,1	13,5
I alt	84.519	76.976	100,0	100,0

Likviditetsrisiko og funding

Som vist i figur 5.11 udgør Spar Nords samlede langsigtede funding (anfordringsindlån og funding med en løbetid over 1 år) i alt 94,3 % ultimo 2021, hvilket er på niveau med ultimo 2020.

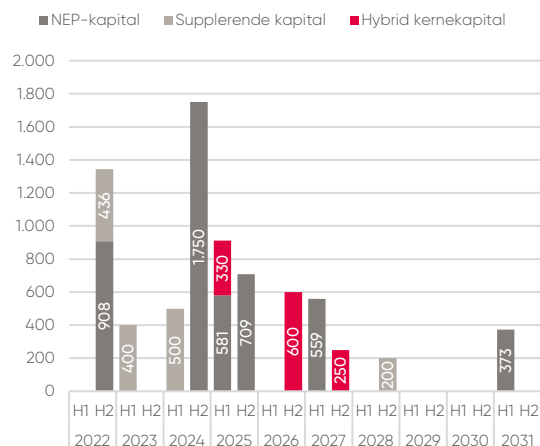
Figur 5.11
Fundingstruktur
Mio. kr.

Som et væsentligt element i bankens styring af langsigtet likviditets- og fundingrisiko indgår arbejdet med at sikre en balanceret, fremtidig forfaldsstruktur på kapitalmarkedsfunding.

Figur 5.12 viser bankens forfaldsstruktur på kapitalmarkedsfunding ultimo 2021. Forfaldsstrukturen er udarbejdet med udgangspunkt i første call-dato på kapitalmarkedsudstedelserne.

Figur 5.12
Forfaldsstruktur for kapitalmarkedsfunding
Mio. kr.

5.8 Likviditetsberedskabsplan

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. har Spar Nord udarbejdet en likviditetsberedskabsplan indeholdende et katalog over mulige handlinger, som kan styrke likviditeten i en krisesituation. I kataloget er de enkelte handlingers forventede effekt og tidshorisont beskrevet nærmere.

Likviditetsberedskabsplanen træder i kraft, såfremt Spar Nord kun vanskeligt og med markant øgede fundingomkostninger kan opfylde de fastsatte likviditetsretningslinjer.

5.9 Behæftede aktiver

Behæftelse af aktiver kan udgøre en fundingrisiko, såfremt Spar Nord har mange behæftede aktiver i forhold til den samlede balance. En høj aktivbehæftelse kan få en negativ indflydelse på mulighederne for at skaffe ikke-sikret finansiering, idet øget aktivbehæftelse er med til at forringe denne type kreditors stilling i en konkurssituation.

Som en del af forretningsmodellen har Spar Nord igennem en lang årrække været aktiv på penge- og derivatmarkedet, hvorfor en andel af bankens aktiver løbende vil være behæftede. Det kan være som sikkerhedsstillelse ved fremskaffelse af funding gennem repoforretninger eller som sikkerhedsstillelse for markedsværdier relateret til interbank derivathandel. Endvidere har banken en række øvrige sikkerhedsstillelser til forskellige formål, eksempelvis clearingsaktiviteter.

De primære kilder til aktivbehæftelse er:

- Behæftelse affødt af aktiviteter på fondsmarkedet:
 - Repo og reverse repotransaktioner
 - Genkøbstransaktioner i Nationalbanken
 - Lån af værdipapirer
- Sikkerhedsstillelse for derivathandel:
 - CSA-sikkerhedsstillelse for markedsværdien i derivathandler
 - CCP-sikkerhedsstillelse for clearing af derivathandler
 - Sikkerhedsstillelse for aktielån
- Øvrige aktiver:
 - Sikkerhed stillet i clearingsystemer
 - Indbetalte marginer og defaultfunds
 - Modregning jf. nettingaftaler
 - Stillet pant for realkreditlån

De primære modtagne sikkerheder stammer fra reverse repoforretninger, der er udlån mod sikkerhed – typisk danske realkreditobligationer.

Sektion 5

Likviditetsrisiko og funding

Figur 5.13 viser andelen af behæftede aktiver ultimo og i gennemsnit for 2021 og 2020.

Figur 5.13

Andel af behæftede aktiver

Mio. kr.	Ultimo		Gennemsnit	
	2021	2020	2021	2020
Behæftede aktiver	2.847	4.643	2.214	4.515
Aktiver og sikkerheder	131.431	112.533	127.390	106.201
Andel af behæftede aktiver (%)	2,2	4,1	1,7	4,3

Den gennemsnitlige andel af behæftede aktiver udgør 1,7 % af de samlede aktiver tillagt modtagne sikkerheder, som kan danne grundlag for behæftelse i 2021. Dette er et fald på 2,6 procentpoint forhold til 2020, hvor den gennemsnitlige andel var 4,3 %.

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2021 - fane 33-36" vedrørende behæftede aktiver.

5.10 Rating

Spar Nords rating hos Moody's er uændret med stabilt outlook og med de følgende ratings:

- Baseline credit assessment: baa1
- Bank deposit rating: A1 / P-1
- Senior unsecured: A1
- Senior Non-Preferred: A3

Kreditrisiko

Udvikling i 2021

Spar Nord oplevede i 2021 en stigning i bruttoudlånet på 6,5 mia. kr. ekskl. reverse repo-forretninger. Udviklingen indeholder en stigning på 2,2 mia. kr. til privatkunder og 1,0 mia. kr. i leasingudlån, samt en stigning på 3,2 mia. kr. i udlånet til erhvervs-kunder inkl. offentlige og finansielle kunder.

Væksten på privatkundeområdet har bl.a. været drevet af kundetilgang, herunder de erhvervede BankNordik-aktiviteter, samt højt aktivitetsniveau på især boligområdet. Stigning i udlånet på erhvervsområdet skyldes hovedsageligt træk på driftskreditter samt udløb af diverse COVID-19-hjælpepakker.

Spar Nord har ikke betydelige eksponeringer mod enkeltbrancher, som er særligt udfordret af COVID-19.

Det ledelsesmæssige skøn ift. at imødekomme evt. tab som følge af COVID-19 er reduceret med 25 mio. kr. ift. ultimo 2020 til 295 mio. kr. ultimo 2021.

Formidlingen af realkreditlån har i 2021 udviklet sig positivt med en stigning på 17,3 mia. kr. (18,3 %), hvilket er drevet af en positiv udvikling i udlånet til privatkunder, herunder erhvervede BankNordik-aktiviteter.

Den samlede driftspåvirkning af tab og nedskrivninger beløb sig til en indtægt på 120 mio. kr. i 2021.

Definition af kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at udlånskunder eller andre modparter misligholder deres betalingsforpligtelser, herunder risici ved kunder med finansielle problemer, risici relateret til store eksponeringer, koncentrationsrisici og risiko på bevilgede, ikke udnyttede eksponeringer.

Under kreditrisiko hører tillige afviklings- og modpartsrisiko. Afviklingsrisiko er den risiko, der opstår, når betalinger afvikles, f.eks. betalinger for valutatransaktioner og handel med finansielle instrumenter. Risikoen opstår, når Spar Nord fremsender betalinger, før det er sikret, at modparten har opfyldt sine forpligtelser. Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af en kundes misligholdelse af OTC-derivater og værdipapirfinansieringsinstrumenter.

RISIKOEKSPONERING, KREDIT

50,2 mia. kr.

2020: 45,3 mia. kr.

UDLÅN EKSCL. REVERSE (BRUTTO)

50,6 mia. kr.

2020: 44,1 mia. kr.

NEDSKRIVNINGSPROCENT (DRIFTSPÅVIRKNING)

-0,15 %

2020: 0,44 %

SAMLEDE NEDSKRIVNINGSPROCENT (EKSCL. REVERSE REPOFORRETNINGER)

2,3%

2020: 2,9 %

NPL-RATIO

2,8 %

2020: 3,4 %

LÅN MED RENTESTOP

0,3 %

2020: 0,4 %

BLANCOANDEL (EKSCL. REVERSE REPOFORRETNINGER)

27,7 %

2020: 29,7 %

Kreditrisiko

6.1 Kreditpolitik

Spar Nords samlede kreditrisiko styres med udgangspunkt i kreditpolitikken, som sammen med de overordnede rammer for risikotagning fastsættes af bestyrelsen. Det centrale formål med kreditpolitikken er at sikre et balanceret forhold mellem indtjening og risiko, samt at risikotagning altid er forudkalkuleret.

Det er bankens indstilling, at al kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og at kreditværdighed (kundens evne og vilje til at opfylde nuværende og fremtidige forpligtelser) er et væsentligt parameter i alle kundeforhold. Dertil er hovedreglen, at der ikke ydes lån og kreditter alene ud fra de stillede sikkerheder. Kunden skal således have både vilje og evne til at tilbagebetale de ydede lån, uden at banken skal realisere sikkerheder. Til støtte for belysning af kreditværdighed anvender banken statistiske ratingmodeller, som risikoklassificerer kunderne.

Spar Nord lægger vægt på at skabe langvarige kunderelationer og ønsker ikke at bruge risikovillighed som et konkurrenceparameter. Banken ønsker kun at indgå i forretninger, som er i overensstemmelse med god forretningskik, og som ikke belaster bankens omdømme og professionelle image.

Klimahensyn og bæredygtighed inddrages i vurderingen af privat- og erhvervskunder. Klimabelastende virksomheder vil møde særlige markedsmæssige vilkår, skærpede myndighedskrav og større investeringsbehov til klimatiltag. Klimamæssige udfordringer kan påvirke virksomheders robusthed og vil potentielt begrænse indtjenings- og vækstmuligheder. Isoleret set vil dette virke begrænsende på en virksomheds kreditværdighed. Virksomheder med en miljømæssig bæredygtig profil vurderes at have et bedre fundament for at møde de udfordringer, som tiltagende klimahensyn afføder. En tilfredsstillende klimaprofil anses for et element, der indgår positivt i vurderingen af kunder.

I bestræbelserne på at sikre god risikomæssig diversificering af krediteksponeringen er der fastlagt en række interne kreditmålsætninger.

Overordnet ønsker banken – for ikke at miste sin handlefrihed i forhold til en kunde – ikke at udvide sit engagement til en størrelse, der betyder, at kunden ikke er naturligt kreditværdig i andre pengeinstitutter.

Der er fastsat begrænsninger på eksponeringer efter følgende regler:

- Engagementsgrænsen er 750 mio. kr. for juridisk sammenhængende engagementsgrupper med skærpede krav til den sikkerhedsmæssige afdekning af engagementsbeløb større end 500 mio. kr. Blancoandelen i engagementsgruppen må ikke overstige 250 mio. kr.
- Engagementsgrænsen er 1 mia. kr. for engagementsgrupper bestående af kunder, der økonomisk, juridisk og risikomæssigt er uafhængige af hinanden og udelukkende er knyttet sammen som følge af fælles administration. Blancoandelen i engagementsgruppen må ikke overstige 250 mio. kr., og enkeltengagementer i gruppen kan ikke overstige de i første punkt anførte grænser.
- For kunder, der ikke er ratede, hvor Finanstilsynet har tilsynspligt, udgør engagementsgrænsen 1 mia. kr.

Ved opgørelsen af eksponeringsstørrelserne anvendes de anerkendte kreditrisikojusteringer, som fremgår af afsnittet vedrørende store eksponeringer i CRR-forordningen. For samhandelspartnere i den finansielle sektor med en ekstern kreditvurdering på Investment Grade niveau, gælder lovgivningens begrænsninger.

Det er bankens holdning, at erhvervskundernes andel af samlede udlån og garantier eksklusiv reverseudlån ikke må overstige 70 % af de samlede udlån og garantier.

Banken har således en minimumsgrænse på 30 % for privatkundernes andel af de samlede udlån og garantier. Der er ingen øvre grænse for privatkundernes andel af de samlede udlån og garantier, da en høj andel af udlån fordelt på privatkunder anses for at være en kreditmæssig styrke.

For at sikre en tilstrækkelig diversifikation i kundeporteføljen og forhindre for store koncentrationsrisici inden for enkeltbrancher, er der fastlagt mål for den maksimale fordeling af udlån og garantier inden for udvalgte brancher. Eksponeringsmålsætningerne er vist i figur 6.1.

Figur 6.1

Eksponeringsmålsætning for brancher

%	Maksimal andel af samlet udlån og garantier*
Landbrugsområdet	10
Ejendomssektoren	15
heraf spekulativ ejendomsfinansiering**	5
Finansiering og forsikring	10
Industri og råstofudvikling	10
Handel	15
Energiforsyning	8

* Eksklusiv reverse repoforretninger

** CRR 575/2013 artikel 4 pkt. 79

Kreditrisiko

Spar Nord har i øvrigt en målsætning om, at summen af de 20 største kunder maksimalt udgør 150 % af bankens egentlige kernekapital, som i ultimo 2021 er opgjort til 9,5 mia. kr. jf. figur 4.6 i sektion 4.

I kreditpolitikken indgår desuden et princip om, at der ønskes indsigt i kunders eventuelle engagement med andre pengeinstitutter.

Spar Nord har fastsat hovedregler for finansiering af udlejningsejendomme, samt erhvervsejendomme, som er vist i figur 6.2.

Figur 6.2

Gørseværddier for ejendomsudlejning

	Soliditet (%)	Forrentnings- evne (%)	Gælds- servicerings- evne
Boligudlejning	> 20	> 5	> 1,2
Udlejede helårsboliger med mindre end 4 lejemål	> 50	> 10	> 2,5
Kontor/forretning	> 25	> 6	> 1,4
Øvrige (industri/håndværk m.v.)	> 30	> 7	> 1,4

Hovedregler for projektfinsiering af ejendomme er vist i figur 6.3.

Figur 6.3

Projektfinsiering af ejendomme

%	Maksimal belåningsprocent*
Solgte projekter	100
Udlejede projekter	80
Ej solgte og ej udlejede projekter	50
Grundkøb - råjord	50
Grundkøb - bygget modnet jord	50

*) Maksimal belåningsprocent af kostprisen

6.2 Styling, overvågning og rapportering

Selv om Spar Nord har en forretningsmodel, der er præget af decentral beslutningskraft, er kreditprocessen centralt styret.

De decentrale bevillingsmyndigheder er formet således at der er en markant reduceret bevillingsret på nye erhvervskunder i forhold til eksisterende erhvervskunder. Ved bevilling på privatkundesegmentet er bevillingsretten opbygget så den følger ansøgningsscoren (når det er krævet) eller kundens rating. Bevillingsbeføjelserne på kreditområdet er styret af to faktorer:

- Den enkelte lokale direktørs evne og behov ift. kundegrundlaget.
- En sikring af at større engagementer og/eller mere risikofyldte engagementer fra de lokale banker altid kommer til behandling og bevilling på bankens Kreditkontor.

De decentrale bevillingsretter er på op til 10 mio. kr. for eksisterende kunder.

Den daglige styling af kreditrisiko varetages af kunderådgiverne i samarbejde med evt. privat-/erhvervskundechefer samt de lokale områdedirektører. Eksponeringer, der overstiger den decentrale bevillingsramme, behandles i Kreditkontoret, Kreditkomitéen eller bestyrelsen. Kreditkontoret kan bevilge eksponeringer op til 50 mio. kr. for eksisterende kunder og 25 mio. kr. for nye kunder. Kreditkomitéen kan bevilge eksponeringer op til 100 mio. kr. til eksisterende kunder og op til 50 mio. kr. for nye kunder. Bevillinger over 100 mio. kr. til eksisterende kunder og over 50 mio. kr. til nye kunder skal bevilges af bestyrelsen. Kreditkomitéen kan dog bevilge udvidelser på op til 50 mio. kr. på eksponeringer i forhold til seneste bestyrelsesbevilling.

Den overordnede overvågning af kreditrisikoen varetages af risikostyringsfunktionen, der overvåger udviklingen i eksponeringers kreditbonitet og gennemfører systematisk bonitetskontrol af kreditporteføljen.

Nye eksponeringer til nydefinerede privatkunder over 100.000 kr. og til erhvervskunder over 300.000 kr. screenes systemmæssigt med henblik på at analysere boniteten og risikoen på de pågældende kunder. Denne udvikling bliver rapporteret på bankens kvartalsvise bonitetsmøder, hvor direktion, Kreditkontoret og risikostyringsfunktionen er repræsenteret. Behovet for yderligere stikprøver/undersøgelser på nye privat- og erhvervskunder bliver løbende vurderet.

Bankens ratingsystem beregner løbende en statistisk baseret rating af både privat- og erhvervskunder. Denne månedligt opdaterede rating kombineret med ansøgningsscore ved nye kunder indgår i den decentrale kreditvurdering af den enkelte lånesag og er sammen med andre parametre styrende for størrelsen af den decentrale bevillingsret. Der kan bevilges større udvidelser til de bedste ratinggrupper end til de svageste. Risikoklassificeringen via ratings anvendes desuden i "Early warning" processer, ved bankens nedskrivningsprocesser (IFRS 9), ved overtræksstyring og ved prissætning, hvilket er med til at sikre en sammenhæng mellem kundens risiko og den pris, kunden betaler.

Bankens ratingsystem risikoklassificerer alle kunder med ikke-misligholdte eksponeringer i ratingklasser efter beregnet sandsynlighed for, at den enkelte kunde ikke overholder sine forpligtelser overfor banken (misligholder) inden for de kommende 12 måneder.

Sandsynligheden for misligholdelse estimeres med afsæt i statistiske modeller tilpasset det enkelte kundesegment. På baggrund af denne sandsynlighed inddeles kunderne i ratinggrupper fra 1 til 8, hvor kunder med rating 8 har den største risiko for misligholdelse. Kunder med objektiv indikation på

Kreditrisiko

kreditforringelse (OLK) uden kontraktbrud og nedskrivningsbehov i det mest sandsynlige scenarie placeres i ratinggruppe 9, mens OLK-kunder med nedskrivningsbehov og andre misligholdelseskunder indplaceres i ratinggruppe 11. Resterende kunder med eksponering, som endnu ikke er blevet rated, og kunder som udelukkende har uudnyttede kreditfaciliteter eller udelukkende har garantier, er placeret i ratinggruppen Ej rated.

For erhvervskunder baserer modellen sig på tre komponenter:

- En regnskabskomponent, som risikoklassificerer kunden ud fra kundens seneste regnskaber.
- En adfærdskomponent, som risikoklassificerer kunden ud fra kundens kontoadfærd og kredithistorik.
- En konjunkturkomponent, som justerer risikoklassificeringen efter den aktuelle og forventede konjunkturudvikling.

Nye erhvervskunder klassificeres ud fra regnskabs- og konjunkturkomponenterne de første 6 måneder, hvorefter også adfærdskomponenten indgår i den samlede rating.

Nye privatkunder risikoklassificeres ud fra en ansøgningsscoremodel, der baserer sig på klassiske kreditnøgletal som formue, indkomst, gældsfaktor samt rådighedsbeløb. Denne model er en kombination af en statistisk model og en ekspertmodel (ansøgningsscore). En ansøgningsscore er aktiv i 6 måneder, hvorefter kunderating overgår til adfærdsmodellen (statistisk model).

I tillæg til ovennævnte modeller anvendes en kvalitativ risikoklassificering i form af en såkaldt svagmarkering, som foretages af rådgiveren, hvis kunden udviser faretegn. Disse faretegn kan for privatkunder være hændelser som skilsmisse, arbejdsløshed, gentagne overtræk eller kritisk sygdom. For erhvervskunder kan faretegnene være indtjeningsudfordringer, mistillid til ledelsen, tab af nøglemedarbejdere, gentagne overtræk eller tab af store leverandøraftaler og kunder. Svagmarkeringen vurderes og sættes så snart, det vurderes sandsynligt, at kunden kan blive økonomisk udfordret og således ofte inden dette aflejres i data til de statistisk baserede modeller. Svag-markerede kunder gennemgås minimum én gang årligt.

Privatkunder, der er svag-markerede, men ikke er misligholdte, bliver automatisk nedjusteret én ratinggruppe. Dog kan en svag-kunde aldrig tilhøre de to bedste ratinggrupper (1 og 2).

For erhvervskunderne rates svag- og ikke svag-markerede kunder hver for sig i to forskellige modeller. Begge modeller bygger dog på de samme komponenter, men resultatet af ratingberegningen i modellen for svag-markerede kunder udløser typisk en svagere rating på kunden.

Hvis rådgiver eller andre finder, at en større erhvervskundes rating ikke er retvisende f.eks. pga. uhensigtsmæssigheder i datagrundlag eller andet, findes der en proces for at få ratingen evalueret og evt. ændret (rating override).

6.3 Krediteksponering

Spar Nords samlede krediteksponering kan henføres dels til aktiviteter vedrørende udlån og garantier og dels til handelsaktiviteter i form af obligationer og finansielle instrumenter mv.

Figur 6.4 viser de samlede regnskabsmæssige krediteksponeringer ultimo 2021 og ultimo 2020.

Figur 6.4

Regnskabsmæssig krediteksponering på overtagne eksponeringer, hensættelser og dagsværdiregulering

Mio. kr.	2021	2020
Udlån, reverse repoforretninger	12.850	9.819
Udlån, bank- og leasingaktiviteter	49.086	42.494
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	61.936	52.312
Eventualforpligtelser	17.566	15.591
Krediteksponering på udlån og garantier netto	79.502	67.903

Nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier	1.582	1.699
Krediteksponering på udlån og garantier brutto	81.084	69.603
Kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender hos centralbanker	1.855	1.126
Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanken	0	61
Reverse repoforretninger med kreditinstitutter	1.515	343
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	971	855
Regnskabsmæssig krediteksponering udlånsaktiviteter	83.842	70.289

Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter mv.	542	777
Krediteksponering af aktiver i handelsbeholdningen	19.169	21.791
Aktiver i strategiske samarbejdspartnere	1.678	1.554
Associerede virksomheder	663	529
Regnskabsmæssig krediteksponering	105.893	94.939

Spar Nords nedskrivningskonto udgør i alt 1,6 mia. kr. ultimo 2021, som vist i figur 6.5. Heraf udgør hensættelse til uudnyttede maksimum og rammer 9 mio. kr. I tillæg til nedskrivningskontoen er underkurs på overtagne kunder (overtagne nedskrivninger). Ultimo 2021 udgør underkursen 62 mio. kr., som kommer fra købet af BankNordiks danske aktiviteter.

Figur 6.5

Nedskrivningskonto og underkurs på udlån og garantier

Mio. kr.	2021	2020
Nedskrivningskonto	1.591	1.717
Underkurs på overtagne eksponeringer	62	0
Nedskrivningskonto og underkurs i alt	1.653	1.717

Kreditrisiko

6.4 Udlån og garantier

Spar Nord har samlede udlån og garantier for i alt 81,1 mia. kr. i 2021, hvilket er en stigning på 16,5 % ift. 2020. De samlede udlån og garantier er illustreret i figur 6.6 fordelt på de fem kundegrupper som anvendes i den løbende risikoovervågning:

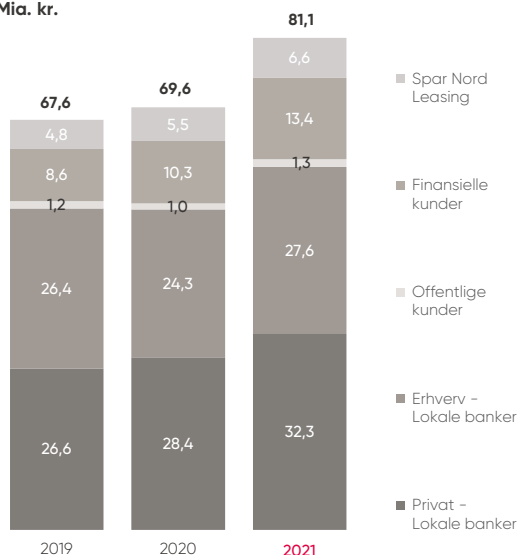
- Privatkunder i Spar Nords lokale banker
- Erhvervskunder i Spar Nords lokale banker
- Offentlige kunder
- Finansielle kunder
- Spar Nord Leasingkunder

Af de samlede udlån og garantier på 81,1 mia. kr. udgør de erhvervede BankNordik-kunder 3,6 mia. kr. Uden indregning af BankNordik-kunderne er bankens udlån og garantier vokset med 11,3 % i 2021.

Som vist i figur 6.6 er udlån og garantier til privatkunder i Spar Nords lokale banker i løbet af 2021 steget med 3,8 mia. kr. svarende til 13,4 %, mens udlån og garantier til erhvervskunder er steget med 3,2 mia. kr. i samme periode svarende til 13,2 %. Udlån og garantier til offentlige kunder er steget fra 1,0 mia. kr. til 1,3 mia. kr. i 2021. Udlån og garantier til finansielle kunder er i løbet af 2021 steget med 3,1 mia. kr. og heraf udgør reverse repoforretninger 3,0 mia. kr. Endelig er udlån og garantier til leasingkunder steget med 1,0 mia. kr. svarende til en stigning på 18,9 % i 2021.

Figur 6.6

Udlån og garantier fordelt på kundegrupper
Mia. kr.

Udlånet ekskl. reverse repoforretninger er steget med 6,5 mia. kr. og udgør ultimo 2021 50,6 mia. kr. Dette svarer til en stigning i udlånet på 14,7 % i 2021. Heraf udgør BankNordik-kunder 2,1 mia. kr. Bankudlånet ekskl. tilgangen af BankNordik-kunder er således vokset med 9,8 %. Udlånsudviklingen er illustreret i figur 6.7 fordelt på kundegrupper.

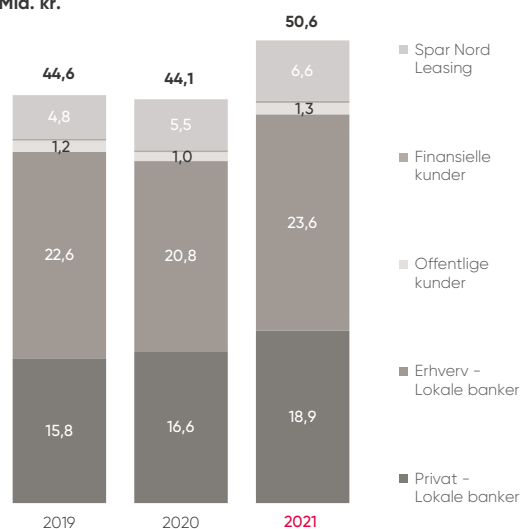
Som vist i figur 6.7 er udlånet til privatkunder i 2021 steget med 2,2 mia. kr. svarende til 13,5 % ift. ultimo 2020. Heraf udgør erhvervede BankNordik-kunder 2,1 mia. kr. ultimo 2021. Uden indregning af BankNordik-kunderne er bankens udlån til privatkunder således vokset i niveauet 1 %.

Udlånet til erhvervskunder er i løbet af 2021 vokset med 2,8 mia. kr. svarende til 13,7 %. Udviklingen indeholder forskydninger i den uudnyttede del af kreditfaciliteterne, hvor mængden af uudnyttede kreditter steg i 2020 og faldt igen i 2021. Dette medfører et fald i udlånet i 2020 og en stigning i 2021.

Reverse repoforretninger er øget med 3,0 mia. kr. og udgør i alt 12,8 mia. kr. ultimo 2021. Derudover er garantiene steget med 2,0 mia. kr. i 2021 til 17,6 mia. kr., heraf udgør erhvervede BankNordik-kunder 1,5 mia. kr.

Figur 6.7

Udlån ekskl. reverserepoforretninger fordelt på kundegrupper
Mia. kr.

Sektion 6

Kreditrisiko

6.4.1 Fordeling af udlån og garantier

Figur 6.8 viser fordelingen af bankens udlån og garantier på brancher ultimo 2021 og ultimo 2020 samt den gennemsnitlige branchefordeling på sektorniveau opgjort pr. ultimo 2020.

Det fremgår af figur 6.8, at mere end 40 % af bankens udlån og garantier kan henføres til privatkunder og at banken har en højere andel af privatkunder end sektoren som helhed.

Figur 6.8

Branchefordeling af udlån og garantier

Mio.kr/%	Spar Nord		Sektor	
	2021	2020	2020	2020
Offentlige myndigheder	1.259	1,6	1,4	2,6
Landbrug, jagt og skovbrug	2.743	3,4	4,3	3,8
Fiskeri	114	0,1	0,2	0,0
Industri og råstofudvinding	3.055	3,8	3,7	7,1
Energiforsyning	1.905	2,3	2,7	2,9
Bygge og anlæg	2.993	3,7	3,7	2,0
Handel	4.191	5,2	5,0	4,3
Transport, hoteller og restauranter	2.897	3,6	3,6	3,3
Information og kommunikation	389	0,5	0,4	1,0
Finansiering og forsikring	16.459	20,3	18,7	23,5
Fast ejendom	7.343	9,1	9,8	12,6
Øvrige erhverv	5.008	6,2	5,7	4,1
Erhverv i alt	48.356	59,6	59,1	67,2
Privatkunder i alt	32.727	40,4	40,9	32,8
I alt	81.084	100,0	100,0	100,0

Figur 6.9

Branchefordeling af udlån og garantier uden reverse repoforretninger

Mio.kr/%	2021	2020	2020
Offentlige myndigheder	1.259	1,8	1,6
Landbrug, jagt og skovbrug	2.743	4,0	5,0
Fiskeri	114	0,2	0,2
Industri og råstofudvinding	3.055	4,5	4,3
Energiforsyning	1.842	2,7	3,0
Bygge og anlæg	2.993	4,4	4,3
Handel	4.191	6,1	5,8
Transport, hoteller og restauranter	2.897	4,2	4,2
Information og kommunikation	389	0,6	0,4
Finansiering og forsikring	4.139	6,1	5,5
Fast ejendom	7.343	10,8	11,4
Øvrige erhverv	5.008	7,3	6,7
Erhverv i alt	35.973	52,7	52,3
Privatkunder i alt	32.260	47,3	47,7
I alt	68.234	100,0	100,0

Udlån og garantier fordelt på eksponeringsstørrelse fremgår af figur 6.10 opgjort pr. kunde-gruppe.

Figur 6.10

Udlån og garantier fordelt på eksponeringsstørrelse* opgjort pr. kunde-gruppe

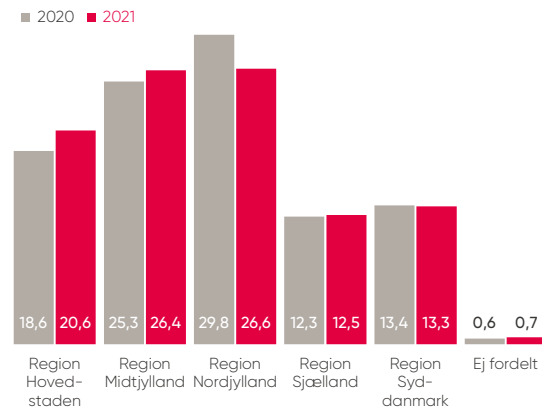
Antal/andel	Antal		Andel	
	2021	2020	2021	2020
0 - 0,1 mio. kr.	53.625	49.974	0,8	0,9
0,1 - 0,5 mio. kr.	39.995	36.530	10,4	10,3
0,5 - 1 mio. kr.	16.582	14.763	12,6	12,3
1 - 5 mio. kr.	11.187	10.106	27,3	27,3
5 - 10 mio. kr.	1.192	1.110	9,5	9,7
10 - 20 mio. kr.	478	458	7,5	8,0
20 - 50 mio. kr.	275	275	9,8	10,9
50 - 100 mio. kr.	93	94	7,6	8,3
>100 mio. kr.	57	44	14,5	12,3
I alt	123.484	113.354	100,0	100,0

*) Ekskl. reverse repoforretninger og SparXpres

I forhold til eksponeringsstørrelse vurderes Spar Nords kreditportefølje at være veldiversificeret, da godt 60 % af de samlede udlån og garantier kan henføres til udlån og garantier, der hver især er mindre end 10 mio. kr., samt at banken alene har 57 udlån og garantier større end 100 mio. kr.

Figur 6.11

Udlån og garantier fordelt på geografi %

Som vist i figur 6.11 ses også en betydelig geografisk spredning i kreditporteføljen. Ultimo 2021 kan 26,6 % af de samlede udlån og garantier henføres til Region Nordjylland, og det bemærkes at udviklingen i 2021 har bidraget til en mere jævn geografisk spredning.

6.4.2 Privatkunder i Spar Nords lokale banker

De samlede udlån og garantier for privatkunder i Spar Nords Lokale Banker udgør 32,3 mia. kr. ultimo 2021 mod 28,4 mia. kr. ultimo 2020, hvilket er en stigning på 3,8 mia. kr. Udlån og garantier for privatkunder udgør 39,8 % af de samlede udlån og garantier.

Sektion 6

Kreditrisiko

Som vist i figur 6.12 udgør boliglån til private 8,1 mia. kr. svarende til 15,9 % af det samlede udlån uden reverse og garantier. Heraf er 2,8 mia. kr. eller 34,4 % prioritetslån.

Den geografiske fordeling af udlånet til privat ejendomsfinansiering ses ligeledes i figur 6.12 og følger bankens generelle forretningsomfang med den største andel placeret i Region Nordjylland (2,4 mia. kr. svarende til 29,6 % af de samlede boliglån).

Figur 6.12

Boliglån - bruttorestgæld og prioritetslånsandelen fordelt på danske regioner

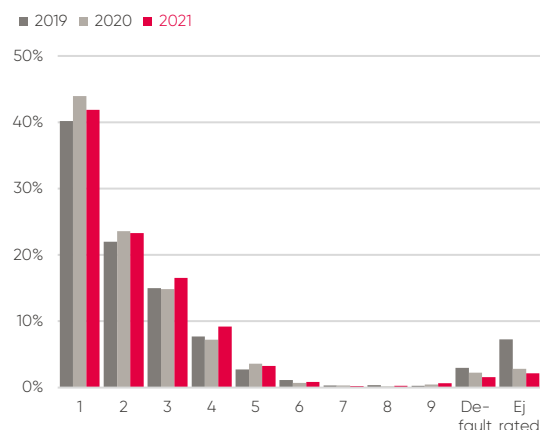
Mio.kr/andel prioritetslån	2021		2020	
Region Hovedstaden	1.212	37,1	706	30,7
Region Sjælland	1.208	33,5	1.086	34,4
Region Syddanmark	1.348	26,6	979	26,4
Region Midtjylland	1.910	30,8	1.689	28,0
Region Nordjylland	2.393	40,8	2.188	34,5
I alt	8.071	34,4	6.648	31,3

Figur 6.13 illustrerer privatkundernes udlån og garantier fordelt på ratinggrupper og figur 6.14 viser den gennemsnitlige rating siden 2019.

Figur 6.14 viser en stabil udvikling i den gennemsnitlige rating siden 2019 med en marginal stigning i 2021 som også ses i figur 6.13.

Figur 6.13

Privatkunder: Udlån og garantier fordelt på ratinggrupper ekskl. SparXpres

Figur 6.14

Privatkunder: Gennemsnitlig rating*

	2021	2020	2019
Gennemsnitlig rating	2,3	2,2	2,4

*Udlån og garantier efter nedskrivninger

Som det fremgår af figur 6.14, har privatkundernes gennemsnitlige kreditbonitet haft en stabil udvikling

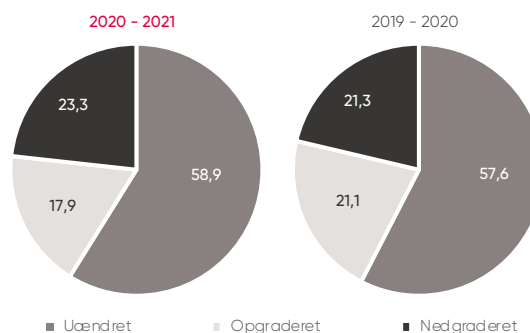
over de seneste år. Der er dog en vis usikkerhed relateret til ratingmodellen for privatkunder, primært som følge af volatile konjunkturmålinger, der indgår i modellen.

Spar Nord tager højde for ovennævnte modelusikkerhed ved tæt overvågning af modellernes performance og løbende justering af et dedikeret ledelsesmæssigt skøn til afdækning af de forventede tab trods modelusikkerheden.

I figur 6.15 vises andelen af privatkunder, der har bevæget sig til bedre ratinggrupper (opgraderet), andelen med uændret ratinggruppe samt andelen af privatkunder, der har bevæget sig til dårligere ratinggrupper (nedgraderet) i 2021 og 2020.

Figur 6.15

Migration rating – udlån og garantier – privatkunder (%)

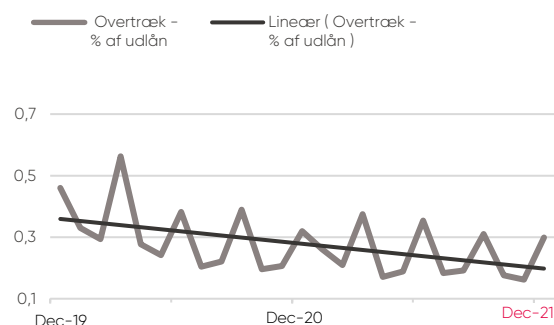

Opgjort på udlån og garantier var andelen af privatkunder, der i 2021 migrerede mod svagere ratinggrupper lidt større, end andelen, der migrerede mod stærkere ratinggrupper, hvilket forklarer det marginale fald i den gennemsnitlige rating for privatkunder.

Ses derimod på privatkundernes overtræk, som er illustreret i figur 6.16 i procent af udlånet, viser udviklingen i 2021 en forbedring ift. 2020. Overtræksprocenten for privatkunder var i gennemsnit 0,3 % i 2020, mens den i 2021 var 0,2 %.

Figur 6.16

Privatkunder - Lokale banker - overtræk/restancer ekskl. SparXpres

Kreditrisiko

6.4.3 Erhvervskunder i lokale banker

De samlede udlån og garantier til erhvervskunder i Spar Nords Lokale Banker udgør 27,6 mia. kr. ultimo 2021 mod 24,3 mia. kr. ultimo 2020, hvilket er en stigning på 3,2 mia. kr. Udlån og garantier til erhvervskunder i de lokale banker udgør 34,0 % af de samlede udlån og garantier.

Figur 6.17 illustrerer erhvervskundernes udlån og garantier fordelt på ratinggrupper og figur 6.18 viser den gennemsnitlige rating siden 2019. Som figurerne illustrerer, har bonitetsudviklingen på erhvervskundeporteføljen været positiv i 2021, da den gennemsnitlige rating falder.

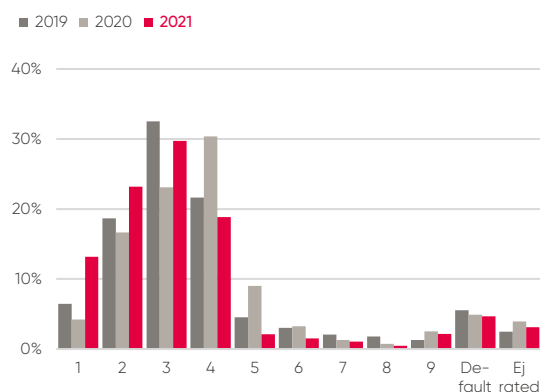
I bankens ratingmodel for erhvervskunder indgår en konjunkturkomponent. Heri indgår fremadskuende forventningsvariable, der skal tage højde for konjunkturforventninger.

Konjunkturkomponenten har de sidste år vist sig utilsigtet volatil og påvirker ultimo 2021 risikoniveauet i den samlede ratingmodel for erhvervskunder positivt. Det er aktuelt variablene i modellen vedr. forbrugsforventninger og industritillid, der er årsag til den volatile påvirkning.

Banken monitorerer løbende udviklingen og har til imødegåelse af usikkerheden vedr. konjunkturvariablen foretaget løbende justering af et ledelsesmæssige skøn relateret til modelusikkerhed til retvisende afdækning af det forventet tab. I 2021 er der afsat et ekstra beløb på baggrund af den positive påvirkning af det samlede risikoniveau. De beregnede ratings er ikke korregeret i forhold til dette.

Figur 6.17

Erhvervskunder: Udlån og garantier fordelt på ratinggrupper ekskl. offentlige kunder

Figur 6.18

Erhvervskunder: Gennemsnitlig rating*

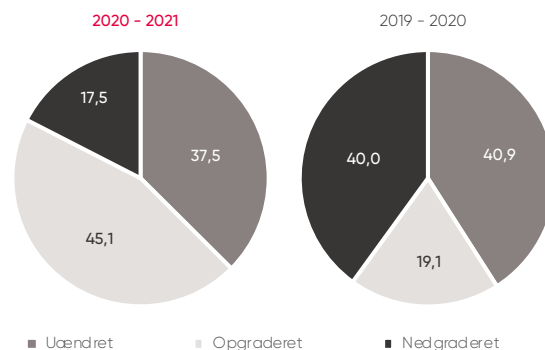
	2021	2020	2019
Gennemsnitlig rating	3,2	3,9	3,6

*) Udlån og garantier efter nedskrivninger uden offentlige kunder

I figur 6.19 vises andelen af erhvervskunder, der har bevæget sig til bedre ratinggrupper (opgraderet), andelen af erhvervskunder med uændret bonitet samt andelen af erhvervskunder, der har bevæget sig til dårligere ratinggrupper (nedgraderet) i 2020-2021 mod 2019-2020.

Figur 6.19

Migration rating – udlån og garantier – erhvervskunder (%)

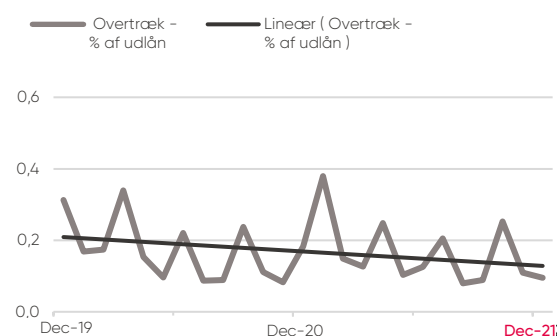

Målt på udlån og garantier var der i 2021 flere kunder, der migrerede mod bedre ratinggrupper, end kunder, der migrerede mod svagere ratinggrupper. Årsagen hertil tilskrives primært indvirkningen af konjunkturvariablen jf. ovenfor.

Ligesom det har været tilfældet for privatkunderne, har også erhvervskundernes overtræk og restancer i løbet af 2020 til 2021 udviklet sig positivt, som vist i figur 6.20. Figuren viser erhvervskundernes overtræk i procent af det samlede udlån, hvor gennemsnittet for 2021 ligger under 0,2 %.

Figur 6.20

Erhvervskunder uden landbrug – Lokale banker – overtræk/restancer

Kreditrisiko

6.4.4 Landbrug

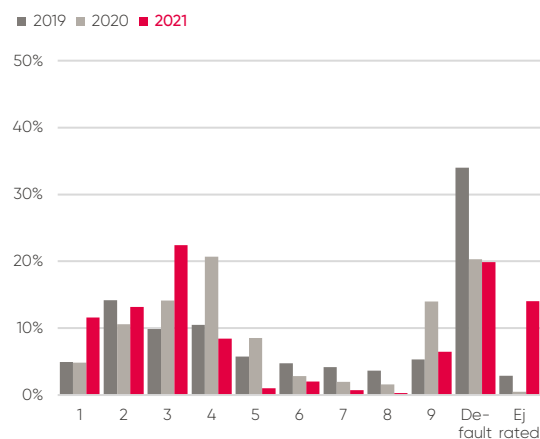
Udlån og garantier til landbrugskunder udgør 2,7 mia. kr. svarende til 3,4 % af de samlede udlån og garantier. Heraf udgør leasingudlån 823 mio. kr. Udlån og garantier til landbruget er fra 2020 til 2021 faldet 244 mio. kr. trods en stigning i leasingudlånet på 34 mio. kr.

Figur 6.21 og figur 6.22 viser bonitetsudviklingen blandt landbrugskunder i Spar Nords Lokale Banker i perioden 2019-2021.

Som det fremgår af figur 6.22, er landbrugskundernes gennemsnitlige bonitet forbedret siden 2019, men forringes marginalt i 2021.

Figur 6.21

Landbrugskunder: Udlån og garantier fordelt på ratinggrupper ekskl. leasing

Figur 6.22

Landbrugskunder: Gennemsnitlig rating*

	2021	2020	2019
Gennemsnitlig rating	5,6	5,5	5,9

*) Udlån og garantier efter nedskrivninger

I dele af landbruget har indtjeningen gennem hele 2021 været tilfredsstillende, men i sidste halvår blev indtjeningen markant forringet i svineproduktionen. Indtjeningen i svineproduktion nåede i 2019 og 2020 rekordhøjder og gjorde det muligt at nedbringe gælden. Det fortsatte ind i 2021 med notering på 11,90 kr. pr. kg slagtesvin primo juni. Herefter faldt svinenoteringen 3 kr. pr. kg i løbet af to måneder. Salgsprisen faldt dermed til under Spar Nords krav for produktionspris på 9,50 kr. pr. kg (nulpunktsnotering). Det er primært efterspørgslen fra Kina der svigter, og det presser markedet i hele Europa både for smågrise og slagtesvin. Samlet set for 2021 ligger afregningsprisen over 9,50 kr. pr. kg, men indtjeningen er blevet presset i løbet af efteråret.

Kornprisen og prisen på indkøbt foder og gødning er steget. Det rammer især husdyrproducenterne med begrænset egenproduktion af korn.

Mælkeproducenterne har fortsat en pæn afregningspris, der ved udgangen af 2021 har haft en markant stigning.

Spar Nord har som princip, at når landbrugskunder med svage kapitalforhold ikke kan skabe positiv konsolidering ved de af banken fastsatte nulpunktspriser på 9,50 kr. pr. kg uden efterbetaling for svinekød og 2,20 kr. pr. kg uden efterbetaling for mælk, defineres disse som OIK.

Nulpunktsprisen på 2,20 kr. pr. kg uden efterbetaling for mælk er i 2022 ændret til 2,35 kr. pr. kg. Forhøjelsen er af teknisk karakter, som skyldes ændret princip fra Arla Foods vedr. fastsættelse af deres aconto mælkepris. Det har ingen økonomisk betydning for hverken kunderne eller banken, og heller ikke for antallet af OIK markerede engagementer.

Beregningen af nulpunktspriser tager udgangspunkt i finansiering på 4 % gennemsnitsrente på hele den rentebærende gæld, bortset fra den kreditforeningsgæld, der rentesikres via fastforrentet obligationslån med lang løbetid. Hvis disse nulpunktspriser, i regnskab og budget, ikke kan realiseres, foretages en individuel nedskrivningsberegning.

Spar Nord har en forventning om, at vilkårene for mælkeproducenterne bliver mere gunstige i 2022 i forhold til 2021. For svineproducenterne forventes der lavere indtjening begrundet i stor usikkerhed ift. om efterspørgslen kommer tilbage på et normalt niveau og med forbehold for udbredelsen af afrikansk svinepest og påvirkning fra COVID-19.

Spar Nords opgørelse af sikkerhedsværdier på landbrugsejendomme er i overensstemmelse med Finanstilsynets seneste retningslinjer, dvs. at jordværdierne i bankens markedsområde ligger i intervallet 125.000 – 160.000 kr. pr. hektar.

Driftsbygninger vurderes i forhold til alder, stand mv. og vurderes til dagsværdi. Øvrige landbrugsaktiver som besætning, beholdninger, maskiner mv. optages til 80 % af bogført værdi. Alle ovennævnte værdier beregnes med et haircut på 5 %.

Der er tidligere foretaget et ledelsesmæssigt skøn til at modsvare evt. usikkerhed i værdiansættelsen. Dette ledelsesmæssige skøn er beregnet som en reduktion på 15.000 kr. pr. ha. støtteberettiget jord i forhold til de vejledende priser. De samlede ledelsesmæssige skøn på landbrug udgør 118 mio. kr., bestående af 105 mio. kr. vedr. jordpriser og 12 mio. kr. vedr. diskontering af sikkerheder og 1 mio. kr. vedr. modelusikkerhed.

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.23 viser udlån og garantier til landbruget fordelt på produktionsgrene og figur 6.24 viser nedskrivningskonto og afskrivninger fordelt på produktionsgrene.

Figur 6.23 viser et fald i de samlede udlån og garantier til landbruget ekskl. leasing i 2021. Udlån og garantier til samtlige produktionsgrene er reduceret ift. 2020.

Figur 6.23

Landbrugskunder: Udlån og garantier fordelt på produktionsgrene

2021

Mio. kr.	Udlån og garantier	Nulrente	Heraf værdiforringet	Andel værdiforringet
Kvæg	546	4	149	27,3
Svin	337	0	82	24,3
Planteavl	552	8	44	8,0
Mink	55	0	5	9,5
Leasing	823	0	19	2,2
Andet	431	0	7	1,6
I alt	2.743	13	305	11,1

2020

Mio. kr.	Udlån og garantier	Nulrente	Heraf værdiforringet	Andel værdiforringet
Kvæg	554	3	171	30,9
Svin	451	0	133	29,5
Planteavl	624	8	74	11,8
Mink	103	1	16	15,1
Leasing	789	1	6	0,8
Andet	466	2	27	5,8
I alt	2.987	14	426	14,3

Figur 6.24

Landbrugskunder: Nedskrivningskonto og afskrivninger fordelt på produktionsgrene

2021

Mio. kr./%	Nedskrivningskonto	Afskrevet	Årets nedskrivning	Nedskrivningsprocent af udlån og garantier	Procent af værdiforringet
Kvæg	106	1	-46	19,5	71,4
Svin	69	8	-2	0,4	16,3
Planteavl	41	2	-26	7,5	93,6
Mink	10	0	-15	19,2	202,0
Leasing	3	1	0	20,6	84,6
Andet	12	0	1	2,7	174,8
I alt	242	11	-88	8,8	79,3

2020

Mio. kr./%	Nedskrivningskonto	Afskrevet	Årets nedskrivning	Nedskrivningsprocent af udlån og garantier	Procent af værdiforringet
Kvæg	150	7	-22	27,1	87,4
Svin	78	2	-37	17,3	72,2
Planteavl	60	4	-11	9,5	88,0
Mink	25	0	-3	24,8	53,3
Leasing	4	0	1	0,6	69,5
Andet	17	0	-3	3,7	68,2
I alt	334	13	-74	11,2	78,4

Af figur 6.24 ses det, at de samlede nedskrivninger på landbrugsudlån ultimo 2021 udgør 242 mio. kr. svarende til 8,8 % af de samlede udlån og garantier til branchen. Ultimo 2020 var tallene hhv. 334 mio. kr. og 11,2 %.

6.4.5 Leasingaktiviteter

Spar Nords samlede udlån og garantier på leasingområdet udgør ultimo 2021 6,6 mia. kr. Heraf er 2,3 mia. kr. udlån til kunder, som kun har tilhørsforhold i Spar Nord Leasing. De samlede udlån og garantier på leasingområdet er steget med 1,0 mia. kr., hvilket er 18,9 % højere end ultimo 2020. Udlån og garantier på leasingområdet svarer til 8,1 % af Spar Nords samlede udlån og garantier.

I risikosammenhæng er det vigtigt at bemærke, at leasingudlån altid sker med sikkerhed i aktiverne i form af ejerskab.

Figur 6.25 viser den procentuelle branchefordeling af leasingudlån samt den tilhørende nedskrivningskonto.

Nedskrivningskontoen for kunder med både bank- og leasingudlån fremgår af den samlede nedskrivningskonto i figur 6.37. Heraf udgør nedskrivningskontoen for kunder, som kun har leasingforretninger, 25,7 mio. kr.

Figur 6.25

Branchefordeling af leasingudlån

	Udlån		Nedskrivningskonto	
%	2021	2020	2021	2020
Offentlige myndigheder	0,0	0,0	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	12,5	14,2	11,8	10,4
Fiskeri	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri og råstofudvinding	11,3	12,3	12,1	16,2
Energiforsyning	8,9	9,0	4,8	5,8
Bygge og anlæg	15,4	14,7	15,8	5,9
Handel	7,7	8,5	3,3	7,0
Transport, hoteller og restauranter	21,9	22,7	31,5	28,0
Information og kommunikation	0,4	0,6	0,8	0,7
Finansiering og forsikring	2,4	1,3	1,5	1,3
Fast ejendom	1,0	1,9	0,6	8,4
Øvrige erhverv	18,5	13,8	18,0	15,9
Erhverv i alt	100,0	99,1	100,0	99,6
Privatkunder i alt	0,0	0,9	0,0	0,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Udviklingen i volumen af tilbagetaget leasingudstyr ligger fortsat på et meget lavt niveau, under 0,02 % af leasingudlånet svarende til 1 mio. kr. i 2021 jf. figur 6.26.

Figur 6.26

Tilbagetaget udstyr

Mio. kr.	2021	2020
Tilbagetaget udstyr i alt	1	3

Kreditrisiko

6.4.6 Finansielle kunder

Kreditmæssige udlån og garantier til finansielle kunder dækker over reverse repoforretninger samt egne forpligtelser og centrale kunder. Disse udgør ultimo 2021 13,4 mia. kr., som vist i figur 6.27. Det svarer til 16,5 % af Spar Nords samlede udlån og garantier. Udlån og garantier dækker primært reverse repoforretninger på 12,8 mia. kr. Hertil kommer egne forpligtelser mv. på 561 mio. kr.

Figur 6.27

Kreditmæssig eksponering mod finansielle kunder

Mio. kr.	2021	2020
Reverse repoforretninger	12.850	9.819
Egne forpligtelser og centrale kunder mv.	561	475
Finansielle kunder i alt	13.411	10.294

6.5 Formidling af realkreditlån

Ud over udlån på Spar Nords egen balance består en betydelig del af bankens forretning i formidling af realkreditlån fra Totalkredit og DLR Kredit.

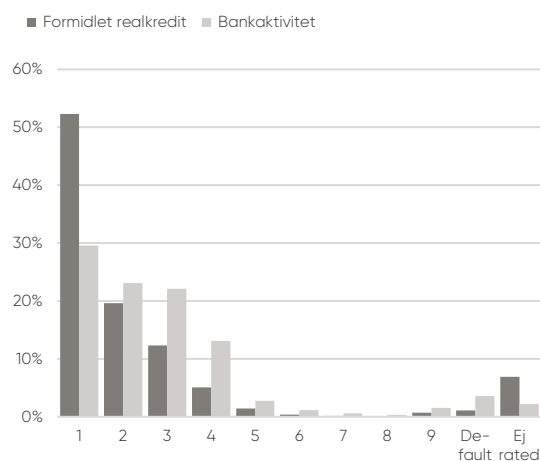
Ultimo 2021 er der i alt formidlet realkreditlån for 111,9 mia. kr. til bankens kunder. Heraf udgør realkreditlån fra Totalkredit 100,5 mia. kr. og realkreditlån fra DLR Kredit 11,3 mia. kr.

Formidlingen af realkreditlån har i 2021 udviklet sig positivt med en stigning på 18,3 % ift. ultimo 2020 svarende til 17,3 mia. kr. Denne stigning er fordelt med 17,2 mia. kr. til privatkundeområdet og 0,1 mia. kr. til erhvervskundeområdet.

I figur 6.28 vises fordelingen af kunder, som har realkreditlån i Totalkredit og DLR Kredit, på ratinggrupper. Som det fremgår, er der overvejende tale om formidling af realkreditlån til kunder i de bedste ratinggrupper.

Figur 6.28

Formidlet kreditforeningsudlån DLR og Totalkredit samt bankeksponering

I samarbejdet med Totalkredit og DLR Kredit gælder det princip, at der i tilfælde af tab på de af Spar Nord formidlede lån sker hel eller delvis modregning i den provision, som der modtages for at formidle lånene.

Spar Nord har den praksis, at der sker løbende bogføring af de opståede tab, der indregnes i nedskrivningerne på udlån mv., hvorfor der ikke sker modregning af tab i de fremtidige provisioner.

6.6 Sikkerheder

Et væsentligt element i styringen af kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte eksponeringer ved at modtage sikkerheder i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt garantier mv. De mest anvendte sikkerheder er pant i fast ejendom, værdipapirer samt rullende materiel. Langt hovedparten af de modtagne sikkerheder er pant i ejendomme.

Ejendomspantet udgøres primært af privat beboelse. Figur 6.29 viser den geografiske fordeling af ejendomspant, og figur 6.30 viser fordelingen af ejendomspant på ejendomstyper. Figurene tager udgangspunkt i den registrerede sikkerhedsværdi.

Figur 6.29

Geografisk fordeling af ejendomspant %

Figur 6.30

Ejendomspant fordelt på ejendomstyper

Mio. kr./%	2021		2020	
Beboelse	25.100	67,1	18.863	62,3
Fritidshuse	1.402	3,7	1.153	3,8
Kontor og forretning	4.753	12,7	4.495	14,8
Landbrug	2.088	5,6	2.168	7,2
Øvrige	4.065	10,9	3.600	11,9
I alt	37.409	100,0	30.278	100,0

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.31 viser en specifikation af de anvendte kreditreducerende sikkerheder.

Når ejendomsværdien under ejendomspant fordelt på ejendomsstyper i figur 6.30 bliver opgjort til 37,4 mia. kr., og der i figur 6.31 anføres 21,5 mia. kr. som sikkerhed i ejendomme, skyldes det, at førstnævnte beløb er det, som Spar Nord har registreret som modtagne sikkerheder, mens sidstnævnte beløb er den del, som reelt anvendes til beregning af sikkerhed på en eksponering. Nogle eksponeringer er mindre end sikkerhedsværdien, og der er også sikkerheder med værdi for kunder, som pt. ikke har eksponering. Der foretages desuden et haircut på 5 %, når ejendomssikkerhederne fordeles på engagementerne.

Figur 6.31

Kreditreducerende sikkerheder

Mio. kr.	2021	2020
Ejendomme	21.485	17.183
Depot/værdipapirer	14.584	11.219
Garantier/kautationer	936	635
Køretøjer	570	566
Kontanter	617	681
Andre sikkerheder	3.967	3.769
Andre sikkerheder i alt	42.160	34.053
Kreditforeningsgarantier	14.483	13.165
Sikret i alt, ekskl. Spar Nord Leasing	56.643	47.218
Modtagne sikkerheder, Spar Nord Leasing	5.537	4.603
I alt	62.180	51.821

Branchen Fast Ejendom har stor bevågenhed i Spar Nord. Jf. figur 6.9 udgør den efter Privat (47,3 %) den største andel med 10,8 % af de samlede udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger.

I Figur 6.32 fremgår engagementsoplysninger og detailoplysninger på modtagne sikkerheder for branchen Fast Ejendom.

Figur 6.32

Engagement og sikkerheder for branchen Fast Ejendom

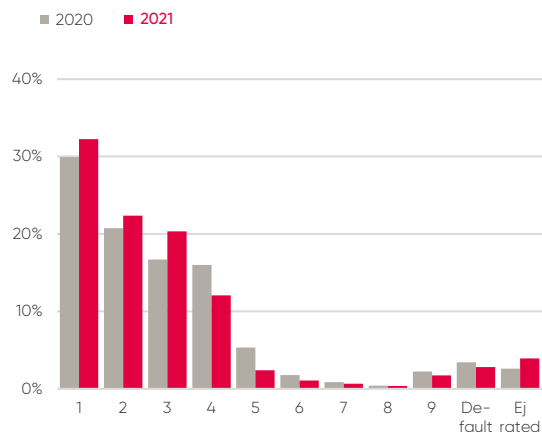
Mio. kr.	2021
Engagement i alt	7.343
- Heraf udlån	6.167
- Heraf garantier	1.176
Sikkerheder i alt	5.778
Ejendomspant	4.318
- Heraf 1. prioritetspant	3.247
- Heraf 2. prioritetspant	1.071
Øvrige sikkerheder	1.460

Af et engagement på 7,3 mia. kr. til branchen Fast Ejendom jf. figur 6.32 har Spar Nord sikkerheder for i alt 5,8 mia. kr., hvoraf der er ejendomspant for 74,7 % svarende til 4,3 mia. kr. Heraf er 75,2 % 1. prioritetspant, og 24,8 % er 2. prioritetspant. Den del af finansieringen, der er ydet uden tilsvarende afdækning med pant i ejendom, er primært ydet til almenyttige boligselskaber og ejerforeninger.

Figur 6.33 angiver udviklingen i den ratingfordelte sikkerhedsstillelse i procent.

Figur 6.33

Kreditreducerende sikkerheder fordelt på ratingkategorier %

Figur 6.34 viser eksponeringer fordelt på forskellige blancoandelsintervaller, og figur 6.35 viser branchefordelingen af blancobeløb og -andele. Af figurene fremgår, at den samlede blancoandel ultimo 2021 er opgjort til 23,3 % mod 25,5 % ultimo 2020. Opgjort uden reverse repoforretninger udgør blancoandelen 27,7 % i 2021. Ultimo 2020 var blancoandelen uden reverse repoforretninger 29,7 %.

Figur 6.34

Udlån og garantier fordelt på blancoandele

%	2021	2020
< 10	61,6	57,7
10 - 50	17,4	19,5
50 - 75	5,2	6,0
> 75	15,8	16,8
Gennemsnitlig blancoandel	23,3	25,5

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.35

Branchefordeling af blancobeløb og blancoandel

Mio. kr./%	2021		2020	
Offentlige myndigheder	1.259	100,0	978	100,0
Landbrug, jagt og skovbrug	438	16,0	530	17,7
Fiskeri	13	11,6	24	19,4
Industri og råstofudvinding	876	28,7	597	23,3
Energiforsyning	485	25,5	489	26,1
Bygge og anlæg	649	21,7	638	24,6
Handel	1.312	31,3	944	27,4
Transport, hoteller og restauranter	587	20,3	492	19,8
Information og kommunikation	153	39,3	101	39,8
Finansiering og forsikring	2.300	14,0	2.069	15,9
Fast ejendom	1.565	21,3	1.898	27,9
Øvrige erhverv	1.672	33,4	1.412	35,5
Erhverv i alt	11.309	23,4	10.172	24,7
Privatkunder i alt	7.595	23,2	7.610	26,7
I alt	18.904	23,3	17.782	25,5

Spar Nord overvåger løbende værdien af stillede sikkerheder. Når risikoen stiger på en modpart, skærpes overvågningen af de stillede sikkerheder.

6.7 Nedskrivninger og hensættelser på udlån

Spar Nords nedskrivninger er opgjort i henhold til regnskabstandarden IFRS 9 – se Årsrapporten 2021 for en gennemgang heraf.

Som det fremgår af figur 6.36 faldt den samlede nedskrivningskonto med 126 mio. kr. i 2021, hvoraf 34 mio. kr. henføres til ændringer i ledelsesmæssige skøn. De resterende 92 mio. kr. kan hovedsageligt relateres til forbedrede udsigter ifm. COVID-19.

De forbedrede ratings på erhvervskunderne grundet positive forventninger til fremtiden har medført flytning af eksponeringer fra stadie 2 til stadie 1.

Udviklingen for privatkunderne har også været positiv. Dette understøttes af, at andelen af engagementer og nedskrivninger i stadie 3 har været faldende i 2021, hvilket er et resultat af, at kun få af Spar Nords kunder på nuværende tidspunkt er endt i økonomiske problemer som følge af COVID-19.

Som følge af usikkerheden forbundet med COVID-19, er der fastholdt et ledelsesmæssigt skøn på samlet 295 mio. kr. I skønnet er der sket en forskydning fra stadie 2 til stadie 3 (se figur 6.42), hvilket er medvirkende til stigningen i nedskrivningerne i stadie 3, som ses i figur 6.36.

Figur 6.36

Stadiefordelt udvikling i udlån og garantier ekskl. reverse og nedskrivninger

Mio. kr.	2021		2020	
	Udlån og garantier	Nedskrivninger	Udlån og garantier	Nedskrivninger
Stadie 1	60.506	156	49.513	196
Stadie 2	5.793	346	8.264	580
Stadie 3	1.935	1.089	2.007	941
I alt	68.234	1.591	59.784	1.717

Som det fremgår af figur 6.37, udgør den samlede nedskrivningssaldo 1,6 mia. kr. svarende til 2,3 % af de samlede udlån og garantier ekskl. reverse repo-forretninger ultimo 2021, hvilket er en forbedring ift. 2020, hvor den samlede nedskrivningsprocent var 2,9 %.

Banken har ikke betydelige eksponeringer mod enkeltbrancher, som er særligt udfordret af COVID-19-situationen.

Der er på enkeltkunder inden for visse brancher konstateret betydelige omsætningstilbagegange og i nogle tilfælde betydelige underskud. Der er dog ikke i større omfang konstateret konkurser som følge af COVID-19-relaterede restriktioner.

Figur 6.37

Nedskrivninger – branchefordelt

Mio.kr/%	Spar Nord				Sektor
	2021	2020	2021	2020	2020
Offentlige myndigheder	0	0	0,0	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	242	334	15,2	19,5	17,1
Fiskeri	3	2	0,2	0,1	0,0
Industri og råstofudvinding	95	84	5,9	4,9	7,2
Energiforsyning	14	30	0,9	1,7	1,0
Bygge og anlæg	49	62	3,1	3,6	4,4
Handel	146	146	9,1	8,5	9,2
Transport, hoteller og restauranter	123	155	7,7	9,0	8,5
Information og kommunikation	9	8	0,6	0,5	1,1
Finansiering og forsikring	182	111	11,4	6,5	3,6
Fast ejendom	89	175	5,6	10,2	7,7
Øvrige erhverv	169	126	10,6	7,3	10,6
Erhverv i alt	1.120	1.233	70,4	71,8	70,4
Privatkunder i alt	471	484	29,6	28,2	29,5
I alt	1.591	1.717	100,0	100,0	100,0

Sektion 6

Kreditrisiko

For alle kunder med objektiv indikation på kreditforringelse gennemføres en nedskrivningsberegning for den enkelte kunde. Der opstilles et forventet cash flow indeholdende forsigtigt vurderede værdier og realisationsomkostninger for de aktiver, som eventuelt skal sælges.

En eksponering behøver ikke være misligholdt, før der foretages nedskrivninger, og eksponeringen dermed overgår til skærpet bevillingspraksis.

Spar Nord har i 2021 realiseret et fald i udlån og garantier til kunder med individuelle nedskrivninger på 72 mio. kr. De værdiforringede fordringer udgør ultimo 2021 2,4 % af de samlede udlån og garantier mod 2,9 % i 2020.

Opførelsen af værdiforringede fordringer ses i figur 6.38. Den samlede værdiregulering skal suppleres med beregnede nedskrivninger i stadie 1 og 2 på 502 mio. kr.

Figur 6.38

Værdiforringede fordringer

2021

Mio. kr.	Udlån og garantier	Nedskrevet
Konkurs	63	36
Inkasso og rekonstruktion mv.	84	26
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.788	1.027
Værdiforringet i alt	1.935	1.089
Nedskrivninger i stadie 1 og 2		502
Samlet nedskrivning		1.591

2020

Mio. kr.	Udlån og garantier	Nedskrevet
Konkurs	65	44
Inkasso og rekonstruktion mv.	94	40
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.848	856
Værdiforringet i alt	2.007	941
Nedskrivninger i stadie 1 og 2		777
Samlet nedskrivning		1.717

Modelberegnete nedskrivninger i stadie 3 udgør ultimo 2021 3,9 mio. kr.

Figur 6.39 viser branchefordelingen af misligholdte udlån og garantier med individuelle nedskrivninger og den tilhørende nedskrivningskonto.

Figur 6.39

Eksponeringsudvikling for kunder med individuelle nedskrivninger

2021

Mio. kr.	Udlån og garantier	Nedskrivningskonto
Offentlige myndigheder	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	305	205
Fiskeri	6	2
Industri og råstofudvinding	123	62
Energiforsyning	16	7
Bygge og anlæg	84	26
Handel	136	94
Transport, hoteller og restauranter	124	74
Information og kommunikation	7	6
Finansiering og forsikring	271	146
Fast ejendom	120	34
Øvrige erhverv	240	135
Erhverv i alt	1.432	791
Private i alt	503	298
I alt	1.935	1.089

2020

Mio. kr.	Udlån og garantier	Nedskrivningskonto
Offentlige myndigheder	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	426	289
Fiskeri	2	1
Industri og råstofudvinding	138	44
Energiforsyning	19	9
Bygge og anlæg	116	25
Handel	145	84
Transport, hoteller og restauranter	176	77
Information og kommunikation	7	4
Finansiering og forsikring	86	31
Fast ejendom	214	66
Øvrige erhverv	142	67
Erhverv i alt	1.471	696
Private i alt	536	245
I alt	2.007	941

Sektion 6

Kreditrisiko

Spar Nords nedskrivningskonto udgør i alt 1,6 mia. kr. ultimo 2021, som vist i figur 6.40. I tillæg til nedskrivningskontoen er underkurs på overtagne kunder (overtagne nedskrivninger). Ultimo 2021 udgør underkursen 62 mio. kr., som kommer fra købet af BankNordiks danske aktiviteter.

Figur 6.40

Regnskabsmæssige nedskrivninger og underkurs fordelt på brancher

2021

Mio.kr	Nedskrivnings-konto/ underkurs	Underkurs af overtagne eksponeringer	Nedskrivnings-konto
Offentlige myndigheder	0	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	242	0	242
Fiskeri	3	0	3
Industri og råstofudvinding	95	0	95
Energiforsyning	14	0	14
Bygge og anlæg	50	1	49
Handel	146	0	146
Transport, hoteller og restauranter	123	0	123
Information og kommunikation	10	1	9
Finansiering og forsikring	182	0	182
Fast ejendom	89	0	89
Øvrige erhverv	172	3	169
Erhverv i alt	1.126	6	1.120
Privatkunder i alt	527	56	471
I alt	1.653	62	1.591

Figur 6.41 viser udviklingen i driftspåvirkningen af tab og nedskrivninger på udlån og garantier samt afskrivninger fordelt på brancher. Der er i løbet af 2021 afskrevet 130 mio. kr.

Figur 6.41

Udvikling i driftspåvirkning af tab og nedskrivninger på udlån og garantier fordelt på brancher

2021

Mio. kr.	Driftspåvirkning	Afskrivninger
Offentlige myndigheder	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	-88	11
Fiskeri	1	0
Industri og råstofudvinding	17	9
Energiforsyning	-16	0
Bygge og anlæg	-8	5
Handel	0	5
Transport, hoteller og restauranter	-21	12
Information og kommunikation	0	0
Finansiering og forsikring	67	1
Fast ejendom	-58	26
Øvrige erhverv	31	6
Erhverv i alt	-74	75
Private i alt	-46	55
I alt	-120	130

2020

Mio. kr.	Driftspåvirkning	Afskrivninger
Offentlige myndigheder	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	-74	13
Fiskeri	1	0
Industri og råstofudvinding	-1	1
Energiforsyning	14	0
Bygge og anlæg	2	2
Handel	59	12
Transport, hoteller og restauranter	60	2
Information og kommunikation	-1	0
Finansiering og forsikring	30	6
Fast ejendom	36	63
Øvrige erhverv	50	8
Erhverv i alt	176	107
Private i alt	133	60
I alt	309	167

Den samlede driftspåvirkning af tab og nedskrivninger beløb sig til en indtægt på 120 mio. kr. i 2021, svarende til 0,1 % af de samlede udlån og garantier. De 120 mio. kr. i driftspåvirkning fordeler sig med en indtægt på 46 mio. kr. på privatkunder (inkl. SparXpres), en udgift på 13 mio. kr. på erhvervskunder (uden landbrug) og en indtægt på 88 mio. kr. på landbrugskunder.

Kreditrisiko

Driftspåvirkningen af de ledelsesmæssige skøn udgør samlet en indtægt på 34 mio. kr., hvoraf erhvervs- og privatkunder begge udgør en udgift på 5 mio. Landbrugskunder giver en indtægt på 43 mio. kr. hvoraf størstedelen henføres til skøn vedr. jordpriser som vist i figur 6.42.

Figur 6.42

Ledelsesmæssige skøn

2021	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
COVID-19	20	126	148	295
Jordpriser	0	0	105	105
Sikkerhedsværdi ejendomme	5	19	42	65
Modelusikkerhed	21	16	0	37
Diskontering af sik- kerheder	0	0	34	34
Ledelsesmæssige skøn i alt	46	161	329	536

2020	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
COVID-19	10	284	27	320
Jordpriser	0	0	147	147
Sikkerhedsværdi ejendomme	0	0	0	0
Modelusikkerhed	23	43	0	66
Diskontering af sik- kerheder	0	0	37	37
Ledelsesmæssige skøn i alt	32	327	211	570

Banken har i løbet af 2021 nedbragt de ledelsesmæssige skøn med 34 mio. kr. til i alt 536 mio. kr. Dette beløb relaterer sig til fem overordnede områder som vist i figur 6.42.

Det første område er COVID-19, med et skøn på 295 mio. kr. Trods hjælpepakker er de samfundsøkonomiske følger af COVID-19 fortsat forbundet med stor usikkerhed, hvilket afspejles i dette skøn. Udviklingen i 2021 (-25 mio. kr.) skyldes skift fra en makroøkonomisk model til beregninger baseret på kundedata. Skønnet er bibeholdt i 2021, da det vurderes at risikoen relateret til COVID-19, på bedste vis afdækkes via denne metode på nuværende tidspunkt.

Det andet område er jordpriser, med et skøn på 105 mio. kr. Vurderingen modsvarer evt. usikkerhed i værdiansættelsen. Dette skøn er beregnet ud fra en reduktion på 15.000 kr. pr. ha. støtteberettiget jord i forhold til de vejledende priser. Udviklingen i 2021 (-42 mio. kr.) skyldes færre OIK-markerede landbrugskunder med mindre engagement og mindre jord. Skønnet er fastholdt i 2021, da det vurderes, at risikoen relateret til jordpriser afdækkes heraf.

Det tredje område er sikkerhedsværdien af ejendomme, med et skøn på 65 mio. kr. Dette skøn dækker usikkerhed om holdbarheden af

prisstigninger på ejendomme og er nyt i 2021. Skønnet er beregnet ved ændring af opgørelse af sikkerhedsværdierne på private ejendomme fra 95% til 80% i basisscenariet.

Det fjerde område er modelusikkerhed, med et skøn på 37 mio. kr. Bankens ratingmodeller har historisk udvist utilsigtet volatilitet i tilpasningen af risikoniveauet via makrovariable, hvorfor der afsættes et beløb til afdækning af den øgede risiko. Udviklingen i 2021 (-29 mio. kr.) skyldes et historisk lavt PD-niveau (sandsynlighed for misligholdelse) i erhvervsmodellen. Der er i stedet tilføjet en ekstra beregning i skønnet til COVID-19, da det er faktorer relateret hertil som er årsag til det lave PD-niveau. Skøn og metode er fastholdt i 2021, da det vurderes retvisende for usikkerhed forbundet med modelberegning.

Det femte og sidste område er diskonteringen af sikkerheder, med et skøn på 34 mio. kr. Spar Nords datacentral har indtil ultimo 2021 manglet en løsning som kan diskontere sikkerheder i de individuelle nedskrivninger korrekt, hvilket medfører for lave nedskrivninger, som modsvarer af dette skøn. Udviklingen i 2021 (-3 mio. kr.) relaterer sig til udviklingen i sikkerhedsværdier. Der er ingen væsentlige ændringer i løbet af året. Skøn og metode er fastholdt, da datacentralens løsning først vil blive implementeret i Spar Nord i løbet af 2022, hvorefter dette skøn ventes at udgå.

6.7.1 Kreditlempelse

En udlånsfacilitet defineres som kreditlempet, hvis der grundet låntagers økonomiske problemer er givet lempeligere vilkår på rente og/eller ydelse eller, hvis der er sket en refinansiering med lempeligere vilkår. Enhver kreditlempelse skal bevilges i Kreditkontoret. Kunder med bevilgede kreditlempede eksponeringer bliver automatisk markeret for OIK.

Udover decentral registrering foretages der central overvågning og periodisk rapportering af svag- og OIK-markerede kunder med indikation på kreditlempelse.

I figur 6.43 vises en opgørelse over kreditlempede udlån opdelt i performing og non-performing samt på erhvervs-, landbrugs-, og privatkunder.

Figur 6.43

Kreditlempede udlån

2021

Mio. kr.	Erhverv	Landbrug	Private	I alt
Non-Performing	117	24	181	323
Performing	0	0	2	3
I alt	118	24	183	325

2020

Mio. kr.	Erhverv	Landbrug	Private	I alt
Non-Performing	199	28	145	372
Performing	5	6	5	16
I alt	204	34	151	388

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.44 viser en opgørelse af Non-Performing-Loans (NPL). En eksponering defineres som Non-performing, hvis:

- Eksponeringen har været i restance (dvs. hvis et hvert beløb af enten rente, gebyr eller afdrag ikke er betalt) i mere end 90 dage, eller
- Det vurderes usandsynligt, at debitor fuldt ud opfylder sine betalingsforpligtelser, uden at realisere sikkerheder.
- Herudover defineres stadie 3-eksponering i IFRS 9 altid som NPL, også selvom ovenstående kriterier ikke er opfyldt.

Figur 6.44
NPL-ratio

	2021	2020
NPL (mio. kr.)	1.818	1.873
Eksponering (mio. kr.)	65.817	54.884
NPL-ratio	2,8	3,4

Udlånet i stadie 3 er reduceret med i alt 55 mio. kr. grundet forbedring af kundernes bonitet, afvikling af udlån eller afskrivninger. Samlet er NPL-udlånet reduceret til 1.818 mio. kr., og dermed udgør andelen af misligholdte lån (NPL-ratio) 2,8 % ultimo 2021.

Figur 6.45 viser den regnskabsmæssige sammenhæng til driftspåvirkningen på 120 mio. kr. ultimo 2021.

Figur 6.45
Regnskabsmæssig opgørelse af driftspåvirkning

Mio. kr.	2021	2020
Tab, inkl. dækket af hensættelser/nedskrivninger samt underkurs	136	167
Dækket af hensættelser/nedskrivninger samt overtagne nedskrivninger	-81	-138
Tab ikke dækket af hensættelser/nedskrivninger	55	29
Nye hensættelser/nedskrivninger ekskl. sektorløsninger	412	758
Tilbageførsel af hensættelser/nedskrivninger	-457	-406
Indtægtsførte renter på nedskrevne lån	-16	-16
Hensættelser/nedskrivninger, netto	-60	336
Indbetalinger på tidligere tab	-71	-64
Årets tab og hensættelser/nedskrivninger	-77	300
Øvrige tab	0	9
Årets tab og hensættelser/nedskrivninger i alt	-77	309
Regulering af underkurs på overtagne eksponeringer fra BankNordik	-43	0
Driftspåvirkning	-120	309

Som vist i figur 6.46 er eksponeringer med rentestop i årets løb faldet fra 275 mio. kr. ultimo 2020 til 257 mio. kr. ultimo 2021.

Figur 6.46

Udvikling i tab og værdireguleringer samt lån med rentestop

Mio. kr.	2021	2020
Udlån og garantier, brutto, ultimo	81.084	69.603
Årets tab og nedskrivninger i alt	-120	309
- i % af udlån og garantier	-0,1	0,4
Nedskrivningskonto på overtagne eksponeringer	1.591	1.717
- i % af udlån og garantier	2,0	2,5
Kontraktuelle udlån med rentestop, ultimo	257	275
- i % af udlån og garantier	0,3	0,4
Nedskrivningskonto i % af kontraktuelle udlån med rentestop	619	625

6.8 Kreditrisiko mod finansielle modparter

Som et led i handel med værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsfor- midling mv. opstår der kreditrisiko mod finansielle modparter.

Spar Nords ledelse bevilger lines på kreditrisiko mod finansielle modparter under hensyntagen til den enkelte samhandelspartners risikoprofil, rating, størrelse og soliditet. For modparter, som er under Finanstilsynets tilsynspligt, udgør engagementsgrænsen 1,0 mia. kr. Denne grænse gælder dog ikke for engagementer med stat, regioner, kommuner, investeringsforeninger, som er fuldt egenkapitalfinansierede og kunder under tilsyn og som har en officiel rating på investment grade niveau. Ved denne type engagementer er det den lovgivningsmæssige grænse, der er gældende. Risici og lines på finansielle instrumenter følges dagligt.

En væsentlig kilde til finansiell kreditrisiko er bankens mellemværender med kreditinstitutter. Kreditrisikoen er rettet mod danske og udenlandske kreditinstitutter, som banken har samhandel med.

Figur 6.47 viser Spar Nords tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt på produkttype og figur 6.48 viser fordelingen på forskellige ratingklasser.

Figur 6.47

Tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt på produkttype

Mio. kr./%	2021	2020	2021	2020
Indskudsbeviser	0	61	0,0	4,2
Reverse repoforretninger	1.515	343	56,2	23,6
Deposits og unoterede obligationer	500	0	18,5	0,0
Løbende konti	166	263	6,1	18,1
CSA konti mv.	306	592	11,3	40,8
Markedsværdi på derivater	212	194	7,9	13,3
Tilgodehavender i kreditinstitutter	2.697	1.452	100,0	100,0

Kreditrisiko

Figur 6.48

Tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt på rating

Mio. kr./%	2021	2020	2021	2020
AAA	1.515	404	56,2	27,8
AA	114	179	4,2	12,3
A	437	754	16,2	51,9
BBB	120	103	4,5	7,1
BB-B	0	0	0,0	0,0
Uden rating	510	13	18,9	0,9
Tilgodehavender i kreditinstitutter	2.697	1.452	100,0	100,0

Figur 6.48 viser at 76,6% af Spar Nords mellemværender med kreditinstitutter vedrører institutter med rating på A eller højere. Mellemværender med kreditinstitutter uden rating kan hovedsageligt henføres til danske pengeinstitutter. Øvrige risici kan alt overvejende henføres til clearingcentraler.

6.9 Modpartsrisiko for derivathandel

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en finansiel modpart eller institutionel kunde misligholder sine forpligtelser i henhold til en indgået finansiel kontrakt. Herudover kan der opstå afviklingsrisici i forbindelse med indgåelse og afvikling af finansielle kontrakter, idet udveksling af hovedstole i forskellige valutaer ikke nødvendigvis sker på samme tid eller, at værdipapirer ikke modtages samtidig med betaling herfor.

Udnyttelse af lines til finansielle modparter, jf. figur 6.49, opgøres brutto og beregnes som vægtede hovedstole af samtlige indgåede forretninger, hvortil lægges summen af alle positive markedsværdier, mens negative markedsværdier ikke modregnes. Størrelsen af hovedstolsvægten for de enkelte finansielle forretninger beregnes ud fra volatiliteten på henholdsvis rente og valuta, ligesom der tages hensyn til, hvor lang restløbetiden er på den finansielle forretning.

Spar Nords forretningsgange angiver maksimal løbetid for de enkelte finansielle forretninger, og der sker daglig opfølgning på overholdelse heraf, ligesom der sker daglig opfølgning på overholdelse af de bevilgede lines.

I forbindelse med bevilling og registrering af lines foretages der kontrol af, om registrerede lines er i henhold til bevilling. Herudover har banken en controllerafdeling, som foretager stikprøvekontrol af, om bevillinger, procedurer og forretningsgange overholdes.

Figur 6.49

Modpartsrisiko for derivathandel

Mio. kr.	2021	2020
Derivat med positiv markedsværdi	542	777
Netting*	207	196
Eksposering efter netting	336	581
Collateral modtaget	44	13
Eksposering efter netting og collateral	292	568

*) Netting under CSA-aftaler

6.9.1 Modpartsrisiko mod finansielle og institutionelle kunder

Inden lines til finansielle modparter og institutionelle kunder bevilges, foretages en grundig kreditvurdering af de finansielle modparter/institutionelle kunder baseret på det enkelte kreditinstituts/institutionelle kundes regnskaber. For udenlandske og større danske kreditinstitutter tages derudover i betragtning, hvordan kreditinstitutterne er ratet af internationale rating bureauer som Standard & Poor's, Fitch eller Moody's.

Såfremt et kreditinstitut eller en institutionel kundes rating falder eller tilbagekaldes, tages engagementet op til revurdering. Ligeledes kontrolleres ikke-ratede kreditinstitutters/institutionelle kunders regnskaber løbende, hvor et fald i modpartens egenkapital på mere end 5 % medfører en revurdering af engagementet. Alle engagementer revurderes minimum hvert tredje år og alle engagementer med en størrelse, som har krævet Spar Nords bestyrelses godkendelse, revurderes minimum én gang om året.

6.9.2 Rammer og sikkerhedsaftaler

Til imødegåelse af modpartsrisikoen clearer Spar Nord så mange forretninger som muligt via Central Clearing Counterparty (CCP) og der indgås i videst muligt omfang ramme-, netting- og sikkerhedsaftaler.

For udenlandske og større danske kreditinstitutter samt de institutionelle kunder vil netting- og rammeaftaler være de internationale ISDA Master Agreements, ofte med tilknyttede Credit Support Annex aftaler (CSA), i hvilke det aftales, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et for hver aftale individuelt fastsat maksimum, så skal der udveksles sikkerhed, der oftest vil være i form af kontant deponering i EUR eller DKK.

For de mindre danske kreditinstitutter vil disse aftaler følge rammeaftalen for valuta- og værdipapirforretninger, som er udarbejdet af Finans Danmark. Når det vurderes at være nødvendigt, tillige en sikkerhedsaftale, i hvilken det aftales, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et for hvert kreditinstitut individuelt fastsat maksimum, så skal der stilles sikkerhed, der oftest vil være i form af kontant deponering.

Herudover indgås der Global Master Repurchase Agreements (GMRA) og Global Master Securities Lending Agreements (GMSLA) til sikring af henholdsvis indgåede reverse repoforretninger og aktielåns-forretninger.

Spar Nord har p.t. alene indgået én aftale, hvor størrelsen af sikkerhedsstillelse afhænger af Spar Nords eller modpartens rating eller egenkapital. Generelt indgås aftaler uden denne klausul.

Sektion 6

Kreditrisiko

For både de danske og de udenlandske sikkerhedsaftaler sker der daglig opfølgning og evt. udveksling af sikkerheder/repricing af forretninger i takt med udviklingen i indgåede forretningers markedsværdier. Herudover afvikler Spar Nord, så vidt det er muligt, indgåede forretninger via CLS, VP eller Euroclear, hvorved afviklingsrisici minimeres mest muligt.

6.10 ECAI

Som ekstern leverandør af kreditvurderinger (ECAI) anvendes Standard & Poor's Ratings Services til at levere kreditvurderingsoplysninger på lande, modparter og udstedelser.

Ratingoplysninger anvendes som en integreret del af dataflowet hos Spar Nords datacentral, der modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services via SIX Financial.

Der foretages løbende en IT-opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Ratings Services.

Konverteringen af kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin tager afsæt i European Banking Authority's (EBA) konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af den samlede risikoeksponering under standardmetoden for kreditrisiko i henhold til CRR artikel 111-134.

Figur 6.50 viser ECAI-eksponering før og efter fradrag.

Figur 6.50

ECAI eksponering før og efter fradrag

2021

Mio. kr.	Eksponering	Eksponering efter ECAI risikovægtet
Institutter	2.113	745
Øvrige	254	107
I alt	2.367	852

2020

Mio. kr.	Eksponering	Eksponering efter ECAI risikovægtet
Institutter	1.691	572
Øvrige	192	61
I alt	1.883	633

Markedsrisiko

Udvikling i 2021

Sammenlignet med ultimo 2020 er nettorenterisikoen reduceret med 18 mio. kr. til 98 mio. kr. ultimo 2021. Ændringen forklares primært med et fald i nettorenterisikoen i handelsbeholdningen på 19 mio. kr., der ligeledes afspejler et år med stor usikkerhed og derfor lavere appetit på renterisiko.

Nettorenterisikoen har i 2021 hovedsagelig været positiv med et gennemsnit i niveauet 59 mio. kr., hvilket er et fald på 21 mio. kr. sammenlignet med 2020.

Nettobeholdningen af obligationer er i 2021 reduceret med 3,6 mia. kr. i forhold til ultimo 2020. Der er i 2021 sket en reduktion i beholdningen af realkreditobligationer på 2,8 mia. kr. og en reduktion af statsobligationer på 0,7 mia. kr. samt en mindre forskydning mellem kreditobligationer og obligationer udstedt af finansielle udstedere.

Valutarisiko er øget set i forhold til 2020, men er fortsat på et lavt niveau.

Beholdningen af aktier uden for handelsbeholdningen og i associerede selskaber er i 2021 øget med 287 mio. kr. til 2,5 mia. kr., hvilket hovedsageligt kan tilskrives værdireguleringer af beholdningen, samt tilkøb af aktier i DAB og BI Holding.

Markedsværdien af aktier i handelsbeholdningen er i 2021 reduceret med 6 mio. kr. til 138 mio. kr.

Den samlede risikoeksponering er steget fra 4,0 mia. kr. til 4,1 mia. kr. Dette kan primært henføres til en mindre forøgelse i bruttorenterisikoen.

RISIKOEKSPONERING, MARKEDSRISIKO

4,1 mia. kr.

2020: 4,0 mia. kr.

NETTORENTERISIKO

98 mio. kr.

2020: 116 mio. kr.

VALUTARISIKO

4,1 mio. kr.

2020: 1,3 mio. kr.

AKTIEBEHOLDNING

2,6 mia. kr.

2020: 2,3 mia. kr.

Definition af markedsrisiko

Markedsrisiko er en samlet betegnelse for risikoen for tab som følge af, at værdien af en portefølje af finansielle instrumenter ændres grundet kurs- og prisændringer på de finansielle markeder.

Markedsrisici kan opdeles i:

- Renterisiko
- Valutarisiko
- Aktierisiko
- Råvarerisiko
- Optionsrisiko
- Egne ejendomme

Spar Nord handler og tager positioner i produkter, der indebærer en række markedsbaserede risici. De fleste af Spar Nords aktiviteter vedrørende omsætning og positionstagning omfatter relativt enkle produkter, hvoraf rentebaserede produkter er de mest handlede. Spar Nord handler også og tager positioner i aktier og valutainstrumenter, mens omsætningen af råvarederivater er meget begrænset.

Markedsrisiko

7.1 Markedsrisikopolitik

Markedsrisikopolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risikoprofil for markedsrisiko samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på markedsrisikoområdet med henblik på lønsomt at understøtte forretningsmodellen.

Politikken identificerer og afgrænser de forskellige former for markedsrisici, og der angives specifikke grænser for, hvor stor risiko banken ønsker at påtage sig. Markedsrisici udgøres af:

- Renterisiko inden for og uden for handelsbeholdningen
- Kreditspændrisiko på obligationsporteføljen
- Aktierisiko inden for og uden for handelsbeholdningen
- Valutarisiko
- Optionsrisiko
- Råvarerisiko

Politikken fastlægger principperne for, hvilke metoder de forskellige risikomål opgøres efter.

7.2 Styring, overvågning og rapportering

Til den daglige styring af markedsrisici er der etableret et sæt retningslinjer med tre niveauer. På første niveau definerer bestyrelsen rammerne for Spar Nord, der uddelegeres til direktionen. På næste niveau videredelegerer direktionen til bankens øvrige enheder, hvoraf Handelsområdet er den største enhed. På tredje og sidste niveau tildeles direktørerne i Handelsområdet rammer, som de skal disponere indenfor.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at måle, overvåge, kontrollere og rapportere markedsrisici. Markedsrisici styres og overvåges gennem et integreret risikostyringssystem, hvor der dagligt følges op på alle markedsrisici på alle enheder underlagt retningslinjerne. Der sker opfølgning intraday og end of day.

Ved overskridelse af retningslinjer informeres den ansvarlige enhed. Dertil informeres direktør for Handelsområdet, direktionen og i sidste instans bestyrelsen afhængigt af, hvilket af de førnævnte niveauer rammerne er brudt. Bankens risikostyringsfunktion informeres ved alle overskridelser.

Udvikling i risikoniveauer samt gevinst eller tab rapporteres regelmæssigt til direktion og bestyrelse.

Spar Nord har i 2021 udskiftet dataplatformen, der anvendes til risiko- og positionsstyring på markedsrisikoområdet. Spar Nord har således nu en front-to-back løsning til styring af markedsrisiko.

7.3 Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tab som følge af udsving i renten. Spar Nords primære kilde til renterisiko uden for handelsbeholdningen stammer fra bankforretninger som ind- og udlån, leasingkontrakter, repo- og reverse repoforretninger, strategiske lån samt

evt. afdækningsforretninger hertil. Renterisikoen inden for handelsbeholdningen opstår ved handel og positionstagning i obligationer og renterelaterede derivater som renteswaps, futures og standard renteoptioner.

Renterisikoen både inden for og uden for handelsbeholdningen opgøres på baggrund af varighedsmål. Til brug for styring af beholdningen af konverterbare danske realkreditobligationer anvendes modelberegnete risikonøgletal, der tager højde for det indbyggede optionselement. For renteoptioner er ovennævnte nøgletal suppleret med de væsentligste risikofaktorer, som udtrykker følsomheden i optionspræmien ved ændringer i de underliggende parametre.

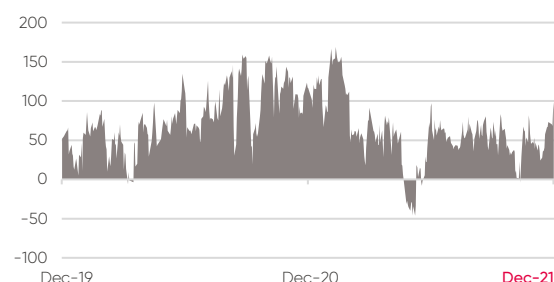
For renterisiko uden for handelsbeholdningen afdækker banken så vidt muligt renterisikoen ved blandt andet låneoptagelse af efterstillet kapital i fast rente. Renteswaps anvendes også til afdækning af renterisiko uden for handelsbeholdningen.

Renterisikoen vurderes dagligt, og dispositioner træffes ud fra forventningerne til den makroøkonomiske og konjunkturmæssige situation. Renterisiko i fremmed valuta omregnes til danske kroner, og ved opgørelsen af nettorenterisikoen modregnes den negative renterisiko i den positive renterisiko.

7.3.1 Udvikling i renterisiko

Figur 7.1 viser den samlede nettorenterisiko i Spar Nord ved en stigning i renten på 1,0 procentpoint. Det vil sige en parallelforskydning af samtlige rentekurver.

Figur 7.1
Udvikling i renterisiko
Mio. kr.

Netto renterisiko har i 2021 hovedsageligt været positiv, hvilket betyder, at banken taber penge ved rentestigning og tjener penge ved rentefald. Renterisikoen var kortvarigt neutraliseret i begyndelsen af juni som følge af usikkerhed i markedet.

Spar Nord beregner desuden renterisikoen i forhold til løbetid og valuta. Dette viser risikoen for ændringer i et afgrænset tidsinterval på rentekurven.

Markedsrisiko

Figur 7.2

Renterisiko fordelt på løbetid og valuta

2021

Mio. kr.	Under 3 mdr	3 mdr til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	13	19	40	27	18	117
EUR	3	1	-15	-3	1	-14
Øvrige	-3	0	-1	-1	1	-5
I alt	12	19	24	23	21	98

2020

Mio. kr.	Under 3 mdr	3 mdr til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	15	28	45	3	14	105
EUR	1	-2	-1	26	-15	8
Øvrige	2	0	0	0	0	3
I alt	18	25	44	29	0	116

Figur 7.2 viser renterisikoen fordelt på de enkelte tidsintervaller ved en stigning i renten på 1,0 procentpoint. Spar Nord har ultimo 2021 en positiv renterisiko i danske kroner på 117 mio. kr. og en negativ renterisiko i euro og øvrige valuta på 19 mio. kr. Den samlede renterisiko er ultimo 2021 98 mio. kr., hvilket er en reduktion på 18 mio. kr. ift. ultimo 2020.

7.3.2 Renterisiko inden for handelsbeholdningen

Renterisiko på positioner i handelsbeholdningen stammer primært fra obligationer, swaps, futures og optioner.

Det fremgår af figur 7.3, at nettorenterisikoen inden for handelsbeholdningen er positiv med 90 mio. kr. ultimo 2021, hvilket er et fald på 19 mio. kr. i forhold til 2020. Spar Nord har ultimo 2021 en negativ renterisiko i euro på 31 mio. kr. og en positiv renterisiko i øvrige valutaer på 3 mio. kr.

Figur 7.3

Renterisiko inden for handelsbeholdningen

2021

Mio. kr.	Under 3 mdr	3 mdr til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	13	18	37	42	8	118
EUR	3	0	-18	-11	-5	-31
Øvrige	2	0	0	0	1	3
I alt	18	18	19	30	5	90

2020

Mio. kr.	Under 3 mdr	3 mdr til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	16	28	42	3	13	102
EUR	1	-2	-3	22	-15	2
Øvrige	5	0	0	0	0	6
I alt	22	25	39	25	-2	109

7.3.3 Renterisiko uden for handelsbeholdningen

Renterisiko på positioner uden for handelsbeholdningen stammer fra fastforrentede ind- og udlån fra almindelige bankforretninger, repo- og reverse repoforretninger, pengepolitiske lån, obligationer, renterisiko relateret til bankens funding inkl. efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer.

Figur 7.4 viser nettorenterisikoen uden for handelsbeholdningen ved en stigning i renten på 1,0 procentpoint fordelt på løbetid og valuta. Renterisiko uden for handelsbeholdningen er ultimo 2021 positiv med 8 mio. kr. mod en positiv renterisiko på 7 mio. kr. ultimo 2020.

Figur 7.4

Renterisiko uden for handelsbeholdningen

2021

Mio. kr.	Under 3 mdr	3 mdr til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	0	0	3	-15	10	-1
EUR	0	0	3	8	6	17
Øvrige	-6	0	-1	-1	0	-8
I alt	-6	1	5	-7	16	8

2020

Mio. kr.	Under 3 mdr	3 mdr til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	-1	0	3	0	1	4
EUR	0	0	2	4	0	6
Øvrige	-4	0	0	0	0	-3
I alt	-4	0	5	4	1	7

Spar Nord arbejder med to risikomål til styring af renterisiko uden for handelsbeholdningen, henholdsvis ændring i nettorenteindtægter (NII) og nettorente-risikoen (EVE). NII måler påvirkningen på resultatopgørelsen ved en renteændring på 1,0 procentpoint på alle balanceposter uden for handelsbeholdning over en periode på 365 dage. EVE baseres på et EBA defineret stressscenario og opgjort som ændring af nettomarkedsværdien for aktiver og passiver på balancen samt derivater uden for handelsbeholdningen. NII ultimo 2021 er opgjort til -134 mio. kr. mod 84 mio. kr. ultimo 2020. Bemærk at NII mindre end nul svarer til en positiv indtjening i nettorenteindtægterne. EVE er opgjort til 58 mio. kr. ultimo 2021 mod 16 mio. kr. ultimo 2020.

7.3.4 Kreditspændrisiko

Kreditspændet måler kreditværdigheden hos obligationsudsteder og udtrykker det merafkast, der er krævet af investorer for at påtage sig en risiko i eksempelvis en realkreditobligation frem for en statsobligation. Et kreditspænd på en udstedt obligation udledes af obligationens kurs og effektive rente. Denne effektive rente sættes i forhold til en risikofri referencerente, og forskellen på disse to renter er lig kreditspændet.

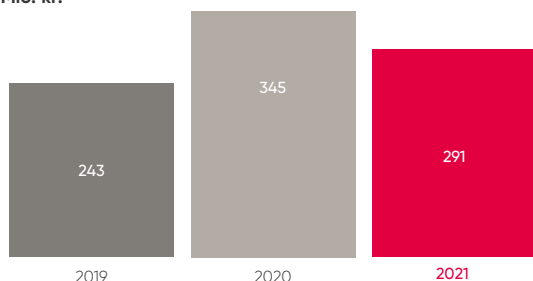
Markedsrisiko

Kreditspændrisikoen er dermed risikoen for, at kreditspændene på udstederne i obligationsbeholdningen ændrer sig. Tab kan eksempelvis opstå som følge af, at kreditrisikoen (kreditspændet) på realkreditobligationer stiger i forhold til statsobligationer. Risikoen er også relevant for obligationer, hvor den generelle renterisiko er afdækket samt for obligationer med variabel rente.

Spar Nord anvender Finanstilsynets model for opgørelse af kreditspændrisiko. Modellen angiver forskellige stressværdier for udvidelse i kreditspænd, der er afhængig af obligationstypen. Statsobligationer stresses med 25 bp., realkreditobligationer stresses med 50 bp. og kredit- og finansobligationer stresses med 100 bp. Med udgangspunkt i ovenstående stressscenarie er kreditspændrisikoen opgjort til 291 mio. kr. ultimo 2021. Dette er et fald i forhold til 2020, hvilket til dels kan forklares med en lavere obligationsbeholdning. Desuden dækker udviklingen over, at Spar Nord tidligere anvendte en egenudviklet model til opgørelse af kreditspændrisiko, der i forhold til Spar Nords beholdningssammensætning havde en gennemsnitlig højere stressværdi.

Udviklingen i kreditspændrisikoen er illustreret i figur 7.5.

Figur 7.5
Kreditspændrisiko
Mio. kr.

7.3.5 Øvrige renterisikomål

Spar Nord har fastsat mål for ændringer i rentestrukturen, da det almindelige renterisikomål forudsætter en parallel ændring af hele rentekurven. Banken måler også konveksitetsrisikoen på de rentebærende fordringer. Varigheden, som grundlag for det almindelige renterisikomål, udtrykker priskurvens hældning, mens konveksiteten er et udtryk for rentekurvens krumning.

7.3.6 Obligationsbeholdning

Obligationsbeholdning er vist i figur 7.6 og består af 94,1 % realkreditobligationer, 5,0 % obligationer fra finansielle udstedere, 2,0 % kreditobligationer samt -1,1 % fra statsobligationer.

Den samlede obligationsbeholdning er reduceret med 3,6 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2020. Underliggende er der sket en begrænset beskydning i sammensætning, hvor andelen af realkreditobligationer er forøget med 3 procentpoint. Beholdningen af statsobligationer er reduceret og ligger som en kort position ultimo 2021.

Som det fremgår af figur 7.7, har 87,1 % af bankens obligationsbeholdning ultimo 2021 en AAA.

Figur 7.6

Obligationsbeholdning fordelt på udstedertype*

Mio. kr./%	2021	2020	2021	2020
Realkreditobligationer	16.279	19.041	94,1	91,1
Finansielle udstedere	865	986	5,0	4,7
Kreditobligationer	345	335	2,0	1,6
Statsobligationer	-191	532	-1,1	2,5
Obligationer i alt	17.299	20.895	100,0	100,0

*) Obligationsbeholdning tillagt køb og salg på spot og termin

Figur 7.7

Obligationsbeholdning fordelt på rating*

Mio. kr./%	2021	2020	2021	2020
AAA	15.067	18.571	87,1	88,9
AA	3	546	0,0	2,6
A	1.278	1.059	7,4	5,1
BBB	342	394	2,0	1,9
BB	130	110	0,7	0,5
B	16	17	0,1	0,1
CCC	1	2	0,0	0,0
CC	0	0	0,0	0,0
C	0	0	0,0	0,0
Uden rating	462	196	2,7	0,9
Ufordelt	0	0	0,0	0,0
Obligationer i alt	17.299	20.895	100,0	100,0

*) Obligationsbeholdning tillagt køb og salg på spot og termin

Sektion 7

Markedsrisiko

Figur 7.8 viser en mere detaljeret opgørelse af obligationsbeholdningen.

Figur 7.8

Obligationsbeholdning

2021

Mio. kr./%	Oprindelse	Ratinggruppe		
Realkreditobligationer	Danmark	AAA	14.621	84,5
		A	1.011	5,8
		Unrated	9	0,1
	Norge	AAA	637	3,7
			16.279	94,1
Finansielle udstedere	Danmark	A	59	0,3
		BBB-Unrated	475	2,7
	Norge	A-BBB	61	0,4
	Sverige	Unrated	52	0,3
	Finland	A-Unrated	193	1,1
	Øvrige Europa	AAA-Unrated	25	0,1
			865	5,0
Kreditobligationer	Danmark	BBB-Unrated	52	0,3
	Andre	AA-Unrated	294	1,7
			345	2,0
Statsobligationer	Danmark	AAA-AA	-217	-1,3
	Europa	AAA	24	0,1
	Udenfor Europa	AAA	2	0,0
			-191	-1,1
I alt			17.299	100,0
Egne obligationer	Danmark	Unrated	18	

Obligationsbeholdning

2020

Mio. kr./%	Oprindelse	Ratinggruppe		
Realkreditobligationer	Danmark	AAA	17.562	84,1
		A	590	2,8
		Unrated	-29	-0,1
	Norge	AAA	903	4,3
	Sverige	AA	15	0,1
			19.041	91,1
Finansielle udstedere	Danmark	A	77	0,4
		BBB-Unrated	392	1,9
	Norge	AA-BBB	266	1,3
	Sverige	A	75	0,4
	Finland	A	90	0,4
	Øvrige Europa	AAA-Unrated	87	0,4
			986	4,7
Kreditobligationer	Danmark	BBB-Unrated	58	0,3
	Andre	AA-Unrated	277	1,3
			335	1,6
Statsobligationer	Danmark	AAA-AA	506	2,4
	Europa	AAA	26	0,1
	Udenfor Europa	AAA	0	0,0
			532	2,5
I alt			20.895	100,0
Egne obligationer	Danmark	Unrated	11	

7.4 Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tab på positioner i valuta som følge af ændringer i valutakurserne. Valutaoptioner indgår i opgørelsen med den deltjusterede position.

Valutarisikoen er vist i figur 7.9. Beregningen tager udgangspunkt i, at alle valutakurser ændrer sig i en ugunstig retning med 2 %, hvilket ultimo 2021 vil medføre et tab på 4,1 mio. kr.

Af figur 7.9 fremgår, at bankens valutaposition er forhøjet fra 64 mio. kr. i 2020 til 204 mio. kr. i 2021. Samlet set er valutarisikoen på et lavt niveau.

Figur 7.9

Valuta

	Valutaposition		Valutarisiko	
Mio. kr.	2021	2020	2021	2020
EUR	137	51	2,7	1,0
SEK	3	0	0,1	0,0
USD	11	1	0,2	0,0
GBP	5	1	0,1	0,0
CHF	1	1	0,0	0,0
NOK	33	0	0,7	0,0
JPY	1	4	0,0	0,1
Øvrige valutaer	11	6	0,2	0,1
I alt	204	64	4,1	1,3

7.5 Aktierisiko

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne. Aktiepositionerne er den beregnede nettoværdi af lange og korte aktiepositioner samt aktierelaterede instrumenter.

Opgørelsen af aktiepositionerne er fordelt på positioner inden for handelsbeholdningen og uden for handelsbeholdningen.

7.5.1 Aktier inden for handelsbeholdningen

Aktier inden for handelsbeholdningen er aktier, som erhverves med handelshensigt.

Af figur 7.10 fremgår det, at beholdningen af aktier inden for handelsbeholdningen er reduceret fra 144 mio. kr. ultimo 2020 til 138 mio. kr. ultimo 2021, hvilket skyldes reduktion i beholdningen af såvel børsnoterede aktier som unoterede aktier.

Figur 7.10

Aktierisiko inden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	2021	2020
Børsnoterede aktier inden for handelsbeholdningen	115	134
Unoterede aktier inden for handelsbeholdningen	22	10
I alt	138	144

Markedsrisiko

7.5.2 Aktier uden for handelsbeholdningen

Aktier uden for handelsbeholdningen er kendetegnet ved, at de ikke er erhvervet med handelshensigt. Desuden skelnes der mellem aktier i strategiske samarbejdspartnere, herunder sektorselskaber, associerede selskaber samt øvrige aktier uden for handelsbeholdningen.

Aktier i strategiske samarbejdspartnere i den finansielle sektor er aktier i selskaber, som har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, investeringsfor- eninger mv. Deltagelse i de pågældende selskaber anses for at være en forudsætning for bankens drift.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet.

Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Spar Nord regulerer på den baggrund den indregnede værdi af disse aktier, når der foreligger ny information, som understøtter en ændret dagsværdiansættelse. I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men måles med udgangspunkt i en dagsværdi svarende til indre værdi eller anden anerkendt værdiansættelsesmetode, herunder diskontering af cashflow og markedsforventninger til egenkapitalforrentningskrav. Reguleringerne i værdierne af aktierne i disse selskaber indregnes i resultatopgørelsen.

Figur 7.11 viser opgørelsen af aktierisiko uden for handelsbeholdningen. Den samlede beholdning af aktier uden for handelsbeholdningen er forøget med 282 mio. kr. til 2.456 mio. kr. ultimo 2021.

Figur 7.11

Aktierisiko uden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	2021	2020
Aktier i kredit- og finansieringsinstitutter	1.278	1.274
Aktier i adm.selskaber til investeringsforeninger	280	214
Aktier i pensionsinstitutter	1	2
Aktier i betalingsformidlingsvirksomhed	20	7
Andre aktier	99	57
Aktier i strategiske samarbejdspartnere i alt	1.678	1.554
Realiseret gevinst	0	12
Urealiseret gevinst	157	83
Associerede selskaber	663	529
Øvrige aktier udenfor handelsbeholdning	115	91
I alt	2.456	2.174

Aktier i strategiske samarbejdspartnere er steget med 128 mio. kr. i forhold til ultimo 2020. Udviklingen skyldes overvejende tilkøb af aktier i BI Holding og salg af aktier i DLR. Dertil kommer kursstigning i forbindelse med værdiregulering af beholdningen.

Den øgede værdi af associerede virksomheder på 134 mio. kr. skyldes hovedsageligt tilkøb og værdireguleringer af Spar Nords ejerandel i Danske Andelskassers Bank.

7.6 Råvarerisiko

Spar Nord påtager sig kun i meget begrænset omfang råvarerisiko. Råvareeksponeringen opgøres som en bruttoeksponering, hvor der kun er modregning for kontrakter med samme underliggende råvare og samme forfaldsdato mv.

7.7 Optionsrisiko

Der anvendes derivater til afdækning og styring af Spar Nords risici. Heriblandt er optioner samt produkter, der indeholder en indbygget option. Optionsrisiciene stammer primært fra rente og valutaoptioner samt positioner i konverterbare realkreditobligationer.

Optionsrisici opgøres ved udregning af positionernes delta-, gamma-, vega- og thetarisiko.

7.8 Følsomhedsanalyse

Figur 7.12 illustrerer, hvorledes Spar Nords resultatopgørelse vil blive påvirket, hvis renten ændrer sig, hvis aktiekurserne falder, eller hvis alle valutakurserne flytter sig i ugunstig retning.

Det fremgår af figur 7.12, at effekten af en rentestigning vil være et tab svarende til 0,7 % af aktionærernes egenkapital. Desuden vil effekten af et fald på 10 % af værdien af aktiebeholdningen inden for og uden for handelsbeholdningen resultere i et tab svarende til 2,2 % af aktionærernes egenkapital.

Figur 7.12

Følsomhedsanalyse*

Mio. kr./%	Driftseffekt		Egenkapitaleffekt	
	2021	2020	2021	2020
Rentestigning på 1 procentpoint	-77	-85	-0,7	-0,9
Rentefald på 1 procentpoint	77	85	0,7	0,9
Aktiekursfald på 10 % i handelsbeholdningen	-11	-11	-0,1	-0,1
Fald i dagsværdi på 10 % for aktier udenfor handelsbeholdningen	-233	-206	-2,2	-2,1
Valutakursændring på 2 % i ugunstig retning	-3	-1	0,0	0,0

*) Følsomhedsoplysningerne viser effekten af isolerede ændringer i renterne i handelsbeholdningen, mens effekten af ændringer i valutakurserne og beholdningen af aktier er for positioner både i og uden for handelsbeholdningen. Den driftsmæssige effekt og effekten på aktionærernes egenkapital er beregnet efter skat.

Markedsrisiko

7.9 Egne ejendomme

Ejendomme indregnes ved erhvervelsen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Dagsværdi opgøres ud fra aktuelle markedsdata på baggrund af en afkastmodel, hvori ejendommens lejeindtægt og driftsomkostninger indgår, herunder administration og vedligeholdelse.

Driftsomkostninger og vedligeholdelse beregnes med udgangspunkt i den enkelte ejendoms stand, byggeår, materialevalg mv. Ud fra det beregnede driftsafkast og individuelt fastsat afkastprocent beregnes ejendommens dagsværdi. Afkastprocenten fastsættes med baggrund i den enkelte ejendoms beliggenhed, anvendelsesmuligheder og vedligeholdelsesstand mv.

Dagsværdien af den enkelte ejendom revurderes minimum en gang årligt med udgangspunkt i det aktuelle udlejningsmarked og renteniveau. Der indhentes ekstern vurdering fra ejendomsmægler til understøttelse af beregninger af dagsværdien herunder de anvendte lejepriser og forrentningsprocenter.

I 2021 er der på domicilejendomme foretaget positive værdiændringer på i alt 14 mio. kr., som indregnes i anden totalindkomst direkte i egenkapitalen. Der er netto nedskrivninger for i alt 4 mio. kr., hvilket indregnes under af- og nedskrivninger i resultatopgørelsen. For yderligere beskrivelse af den regnskabsmæssige behandling af ejendomme henvises til Årsrapporten 2021.

Figur 7.13 viser Spar Nords ejendomme fordelt efter afkastprocenter.

Figur 7.13

Afkast/forrentning

Mio. kr.	2021		2020	
	Antal ejendomme	Værdi Ultimo	Antal ejendomme	Værdi Ultimo
-> 7 %	13	220	11	203
7 % - 8 %	15	310	15	318
8 % - 9 %	7	86	13	124
9 % - >	7	31	0	0
I alt	42	647	39	645

De væsentligste forudsætninger ved beregning af dagsværdi af investerings- og domicilejendomme er afkastkrav og lejeniveau.

En forøgelse af afkastkrav på 0,5 procentpoint vil alt andet lige reducere dagsværdien med 44 mio. kr. ultimo 2021 mod 43 mio. kr. ultimo 2020.

En nedsættelse af lejeniveauet med 5 % vil alt andet lige reducere dagsværdien med 32 mio. kr. ultimo 2021 mod 32 mio. kr. ultimo 2020.

Operationel risiko

Udvikling i 2021

Der er i 2021 med god effekt arbejdet på at implementere løsninger til at detektere svindel mod bankens kunder samt systemunderstøttelse af processer til forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering.

Herudover er særligt IT-sikkerhed et fokuspunkt, hvor der kontinuerligt arbejdes på at sikre det nødvendige beredskab for at imødegå trusler mod banken.

Mens COVID-19 fortsat i 2021 har påvirket samfundet, er hjemmearbejde, onlinemøder mv. blevet en del af hverdagen, og det operationelle risikoniveau i banken har dermed ikke været påvirket heraf.

Definition af operationelrisiko

Operationel risiko er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl, systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Operationel risiko omfatter desuden modelrisiko, der er risikoen for tab som følge af beslutninger, der hovedsagelig baseres på resultater fra interne modeller. De operationelle risici opstår ved fejl i udviklingen, gennemførelsen eller anvendelsen af sådanne modeller.

Risikoeksposeringen relateret til operationel risiko er baseret på basisindikatormetoden som anført i afsnit 4.4.

RISIKOEKSPONERING, OPERATIONEL RISIKO

6,2 mia. kr.

2020: 5,6 mia. kr.

8.1 Politik for operationel risiko

Spar Nords bestyrelse fastlægger bankens politik for operationel risiko. Herunder fastlægges også risikoappetitten på området.

Målet med politikken for operationel risiko er at fremme en åben kultur blandt medarbejderne for derved at øge bevidstheden om operationelle risici. Politikken beskriver desuden, hvordan det sikres, at bestyrelsen og direktionen løbende orienteres om væsentlige risikoområder.

Operationelle risici vurderes ud fra, hvor sandsynligt det er, at risikoen materialiserer sig i form af en operationel hændelse, samt hvilke konsekvenser dette kan medføre. Risikoappetitten for operationelle risici er i politikken fastlagt som værende lav, set i forhold til de øvrige risikotyper i banken.

8.2 Håndtering af operationelle risici

Alle aktiviteter i Spar Nord er forbundet med operationel risiko, hvorfor det er en væsentlig opgave at begrænse det operationelle risikoniveau mest muligt under hensyntagen til en sund fortsat drift af banken.

Operationel risiko styres på tværs af banken gennem et omfattende system af forretningsgange og kontrolforanstaltninger udarbejdet med henblik på at sikre et tilstrækkeligt kontrolmiljø.

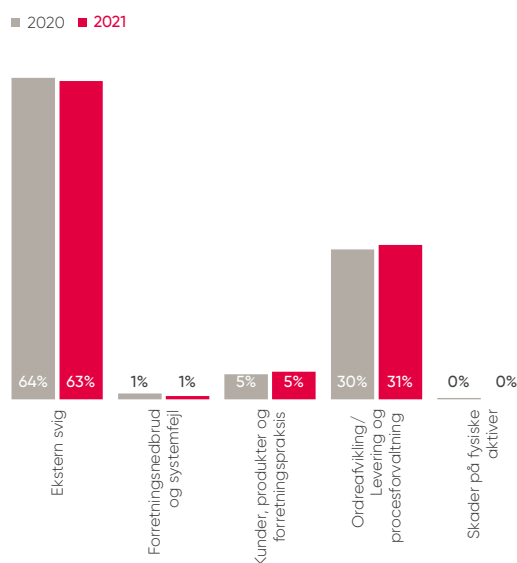
Opfølgning og rapportering vedrørende operationel risiko er forankret i risikostyringsfunktionen, mens ansvaret for håndtering af risiciene ligger i første linje hos de forretningsansvarlige enheder. Der er således sikret funktionsadskillelse mellem udførelse og kontrol af aktiviteter.

Operational risiko

Udover identificering af operationelle risici foretages der en systematisk registrering, kategorisering og rapportering af alle operationelle hændelser, som har medført et tab over 10.000 kr. Desuden foretages registrering af operationelle hændelser, som potentielt kunne have medført tab, men ikke har gjort det (nærværende hændelser). Til at understøtte bevidstheden samt fremme en åben kultur i organisationen gennemføres der løbende awareness-aktiviteter målrettet operationel risikostyring.

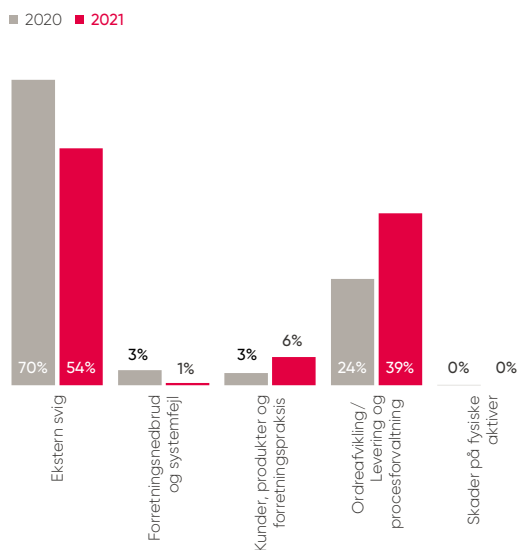
Figur 8.1

Procentuel fordeling i antallet af operationelle tabshændelser på risikotype

Figur 8.2

Procentuel fordeling af tabsbeløb for operationelle tabshændelser på risikotype

8.3 Rapportering af operationelle risici

Rapportering til bestyrelse, direktion og risikoejere sker kvartalsvis. Risikoejerne modtager en orientering om periodens tabshændelser samt ændringer i områdets risikobillede. Bestyrelse og direktion modtager en opsummering på væsentlige ændringer i risikobilledet samt en opgørelse over de samlede tabshændelser.

Der rapporteres særskilt til direktion og bestyrelse, hvis en faktisk tabshændelse overstiger 5 mio. kr.

De operationelle tab er illustreret som en procentuel fordeling på risikotyper målt på henholdsvis antal hændelser og tabsbeløb i figur 8.1 og figur 8.2.

Størstedelen af de indtrufne tabshændelser er hændelser, hvor den afledte økonomisk effekt er begrænset. Som det fremgår af figur 8.1 og figur 8.2, er hovedparten af tabshændelserne relateret til ekstern svig, herunder misbrug af betalingskort samt netbankssvindler. De resterende tabshændelser knytter sig til den traditionelle bankdrift.

8.4 IT-sikkerhed

Som digital virksomhed er sikkerheden omkring data og IT-systemer af afgørende betydning for Spar Nords troværdighed og eksistens, hvilket medfører at banken håndterer en række forretningskritiske IT-risici.

Bankens centrale IT-sikkerhedsfunktion sikrer sammen med forretningen og IT, at trusselsbilledet holdes opdateret, at IT-risici identificeres og analyseres samt at disse er tilfredsstillende afdækket med passende kontroller og risikoreducerende foranstaltninger. Formålet er, at den daglige drift sker inden for den af bestyrelsen accepterede risikoappetit. Bankens risikoprofil rapporteres løbende til bankens direktion og bestyrelse.

IT-sikkerhedsfunktionen har ansvar for at rapportere om overholdelsen af bankens vedtagne appetit for IT-sikkerhedsrisici, som defineret i IT-sikkerhedspolitikken, samt for målsætningen for beredskabet. Arbejdet med IT-sikkerhed inkluderer også udarbejdelse af forretningskontinuitetsplaner og reetableringsplaner samt afholdelse af relevante periodiske test af beredskabet. Dette har til formål at sikre en fortsat drift af banken på et tilfredsstillende niveau på trods af eventuelle ekstraordinære begivenheder. IT-sikkerhedsfunktionen har endvidere til opgave at sikre efterlevelse af lovgivnings- og sektormæssige krav, egne krav samt kundernes forventninger til efterlevelse af tilgængelighed, fortrolighed og integritet.

Risikostyringsfunktionen, direktionen og bestyrelsen forholder sig løbende til IT-sikkerheden og IT-risikoprofilen. Ligeledes behandles disse løbende via IT-sikkerhedsudvalget.

Operationel risiko

For at beskytte banken mod den stigende trussel på cybersikkerhedsområdet, har IT-sikkerhedsfunktionen løbende gennemført awareness-aktiviteter for medarbejderne samt andre risikobaserede tests af bankens sikkerhedsforanstaltninger. Funktionen har ligeledes deltaget i sektorspecifikke samarbejder, for at styrke den interne viden om informationssikkerhed.

8.5 Hvidvaskrisici

Der er stort fokus på forebyggelse af hvidvask (AML), herunder de risikobegrænsende foranstaltninger, der skal iværksættes for at undgå, at banken bliver misbrugt til hvidvask og finansiering af terrorisme.

AML-funktionen har til formål at sikre, at banken er compliant med lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme samt forordning om pengeoverførsel og EU's terrorforordninger. AML-funktionen understøtter bankens forretningsudvikling i forbindelse med løbende implementering af reglerne. Derudover udfører AML-funktionen løbende kontroller for at sikre efterlevelse af reglerne.

Banken har fortsat fokus på at effektivisere og optimere eksisterende processer og systemer.

Antallet af underretninger til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) ligger på et stabilt niveau, hvilket er i tråd med den øvrige finansielle sektor. I 2021 havde Spar Nord 2.194 indberetninger til SØIK, hvor der i 2020 blev indberettet 2.048 sager.

AML-funktionen er forankret i Juridisk afdeling og rapporterer kvartalsvis til direktion og bestyrelse.

8.6 Databeskyttelsesforordningen (GDPR)

DPO-funktionen (databeskyttelsesrådgiver) indgår i bankens anden linje og er organisatorisk forankret i Compliancefunktionen.

På samme måde som bankens øvrige compliancefunktion er det blandt andet databeskyttelsesrådgiverens opgave at kontrollere, vurdere og rapportere på, om banken efterlever gældende lovgivning og praksis inden for databeskyttelsesområdet.

Databeskyttelsesrådgiver arbejder ud fra en risikobaseret tilgang til hvilke områder, der skal gennemgås. Områderne indgår i en årsplan, der er godkendt af bestyrelsen.

I 2021 har der blandt andet været fokus på efterlevelsen af de grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningen, særligt kravet om opbevaringsbegrænsning, håndtering af databrud samt indgåelse af aftaler med databehandlere.

Databeskyttelsesrådgiveren rapporterer særskilt til direktion og bestyrelse. Der sker rapportering halvårligt.

8.7 Produkter og tjenesteydelser

Risici forbundet med implementering af nye produkter og tjenesteydelser identificeres og vurderes i henhold til etablerede interne procedurer forinden endelig godkendelse i direktionen og/eller bestyrelsen.

Gennem risikoanalyser og udtalelser fra udvalgte høringsparter, herunder bl.a. udtalelser fra Økonomiafdelingen, Juridisk afdeling samt risikostyringsfunktionen, sikres derved en fyldestgørende belysning af bankens- og kundernes risici. Risikostyringsfunktionen kan kræve, at en ændring af et eksisterende produkt behandles som et nyt produkt.

Godkendelsesprocedurerne fremgår af bankens produktpolitikker for henholdsvis finansielle produkter og øvrige bankprodukter. Politikkerne behandles årligt i Risikoudvalget, som herefter indstiller politikkerne til endelig godkendelse i bankens bestyrelse.

Produkter, der har gennemgået den interne godkendelsesprocedure, bliver løbende overvåget og genbesøgt mindst hvert andet år. Hvis det viser sig, at den tidligere udførte risikoanalyse af bankens- og kundernes risici ikke længere er retvisende, vil produktet gennemgå den interne godkendelsesprocedure på ny med henblik på at sikre, at bankens- og kundernes risici er retvisende.

I tilknytning til politikken for finansielle produkter er der udarbejdet en distributionsstrategi, hvis overordnede formål er at sikre, at banken distribuerer de rette produkter til de rette kunder.

Sektion 9

Risikoerklæring

Spar Nords bestyrelse har 10. februar 2022 godkendt Spar Nords risikorapport for 2021.

Det er bestyrelsens vurdering, at Spar Nords risikostyring overholder gældende regler og standarder, er passende og effektiv og er i overensstemmelse med bankens forretningsmodel. Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at risikostyringssystemerne er tilstrækkelige i forhold til risikoappetit og strategi, således der herved sikres going concern.

Det er vurderingen, at Spar Nords overordnede risikoprofil i tilknytning til forretningsstrategi, forretningsmodel og nøgletal giver et retvisende billede af bankens risikostyring herunder af den vedtagne risikoprofil og risikoappetit. Udvalgte nøgletal fremgår af figur 9.1 og figur 9.2.

Bestyrelsens vurdering udspringer af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi samt materiale og rapporteringer forelagt for bestyrelsen af direktionen, Intern Revision, risikoansvarlig og complianceansvarlig.

Figur 9.1

Nøgletal

Kapital	2021	2020
Egentlig kernekapitalprocent	16,3	17,2
Kapitalprocent	20,8	21,0
Individuelt solvensbehov	9,6	9,9
Kapitaloverdækning i procentpoint	7,4	7,6
Gearingsgrad	8,2	8,6
Likviditet		
LCR i procent	280	241
NSFR i procent	125	-
Asset Encumbrance i procent	1,7	4,3
Bank deposit rating og outlook (Moody's)	A1/Stable	A1/Stable
Kredit		
Nedskrivningssaldo i mio. kr.	1.591	1.717
Nedskrivningsprocent (driftspåvirkning)	-0,15	0,44
NPL-ratio	2,8	3,4
Samlede aktiver i mio. kr.	116.626	102.077

Det er kernen i bankens strategi, vision og værdigrundlag, at Spar Nord ønsker at være en stærk og attraktiv bank for private kunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de lokalområder, hvor banken er repræsenteret. Spar Nord ønsker at drive en lønsom forretning baseret på en prissætning af bankens produkter, der afspejler den risiko og kapitalbinding, som banken påtager sig. Spar Nord ønsker til stadighed og ud fra en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter at fastholde et passende og robust kapitalgrundlag, der understøtter forretningsmodellen.

Bestyrelsens gennemgang af Spar Nords forretningsmodel og politikker viser, at de overordnede krav til de enkelte risikoområder på en hensigtsmæssig måde er afspejlet i politikker og specificerede grænser, herunder i bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser til andre organisatoriske enheder. De specificerede grænser vurderes at være udformet således, at de er gennemsigtige og kontrollerbare.

Gennemgangen viser desuden, at de reelle risici ligger inden for grænserne fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og det er på den baggrund bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Figur 9.2

Tilsynsdiamant

%	Grænseværdier	2021	2020
Summen af store eksponeringer	<175	81,7	78,1
Udlånsvækst	<20	15,5	-1,5
Ejendommeeksponering	<25	9,7	10,5
Funding ratio	<1		0,5
Likviditetspejlemærke	>100	292,0	251,0

Risikoerklæring

Direktionen

Lasse Nyby
Adm. Direktør

John Lundsgaard
Bankdirektør

Lars Møller
Bankdirektør

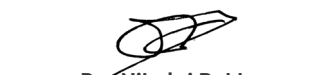

Martin Kudsk Rasmussen
Bankdirektør

Bestyrelsen

Kjeld Johannesen
Bestyrelsesformand

Per Nikolaj Bukh
Næstformand for bestyrelsen

Lene Aaen

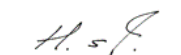
Kai Christiansen

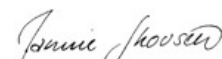
Morten Bach Gaardboe

André Rogaczewski

Henrik Sjøgreen

Jannie Skovsen

Kim Østergaard

Spar Nord Bank A/S

Skelagervej 15
Postboks 162
9100 Aalborg

Telefon 96 34 40 00

www.sparnord.dk
sparnord@sparnord.dk

CVR. nr. 13 73 75 84